The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

SATURDAY, MARCH 25, 1961.

LATVIJA
AMERIKA

24./1058. n-rs. SESTDIEN, 1961. G. 25. MARTĀ II. gads.

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latvijas aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $ 3.20—$ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

MASKAVAS SPIEGI SAŅĒMUŠI PELNĪTO SODU

Par Anglijas kara flotes noslēpumu piegādāšanu Padomju Savienībai pieciem spiegiem jāsamaksā ar ilgiem gadiem cietumā.

Lielākā starptautiska apmēra spiegu prāva kopš amerikāņu U-2 lidmašīnas lidotāja Franča Pauersa notiesāšanas Maskavā šī gada 22. martā noslēdzās Londonā. Par angļu kara flotes noslēpumu nodošanu Padomju Savienībai uz 25 gadiem cietumā notiesāts 37 gadu vecais Arnolds Lonsdeils, kas uzdodas par kanadieti un nēsā kabatā arī īstu Kanadas pasi, bet angļu pretizlūkošana ir pārliecinājusi, ka viņš ir krievs un Padomju Savienības slepenā dienesta aģents.

Līdz ar Lonsdeilu uz 15 gadiem cietumā notiesāja Portlandes slepeno pētījumu bāzē nodarbināto Hariju Hotonu, kas spiegu grupas vadītājam Lonsdeilam, kopīgi ar savu „labo draudzeni" Eteli Gi, piegādāja nelegāli iegūto informāciju. Tāpat kā 55 gadu vecais Hotons, arī 46 gadu vecā Etele Gi saņēma 15 gadu cietumsoda.

Uz 20 gadiem cietumā katru notiesāja Pēteri un Helēnu Krēgerus, kas Sav. Valstu Federālās izmeklēšanas birojam labāk pazīstami ar Kohenu vārdu. Kanādas valdībai par lielu pārsteigumu „antīko grāmattirgotāju" pāris bija apgādāts meistariski viltotām Kanadas pasēm. 1937. gadā Krēgeram, toreiz kā Kohenam, izdota Sav. Valstu pase, ar kuru viņš aizbraucis cīnīties spāņu pilsoņu karā. 1938. gadā, šoreiz kā Izraēls Hoffmans, pēdējais atgriezies Sav. Valstīs, kur pēc vairāku gadu pavadīšanas amerikāņu armijā, [illegible] gada jūlijā sa[illegible]nu Terēzu Pētru, [illegible]oheni - Knējeri, kas ir [illegible]elsmes.

Pēc laulībām Norvičā, Konnektikatā, Kohens ar savu dzīvesbiedri pārcēlās uz Ņujorku, kur viņu bieži apmeklēja kāds toreiz vēl mīklains Mills vai Miltons. Vajadzēja paiet daudz gadiem, kamēr atklājās, ka Kohenu viesis nav bijis neviens cits kā plkv. Rudolfs Abels, viens no visu laiku ievērojamākajiem Padomju Savienības spiegiem Sav. Valstīs, kas pašreiz izcieš 30 gadu cietumsodu. (Lidotāja Franča Pauersa prāvas laikā klīda ziņas, ka Sav. Valstu valdība gatavojoties piedāvāt krieviem Abelu apmaiņā pret notverto U-2 lidmašīnas pilotu). Pēc Abela apcietināšanas viņa dzīvoklī atrada arī vairākas Kohena fotogrāfijas, atklājums, kas tikai vēl vairāk apliecināja viņa darbību Padomju Savienības spiegu dienestā.

Dienu pirms tiesas sprieduma pasludināšanas apcietinātās spiegu grupas vadonis Lonsdeils tiesā nolasīja garāku atzīšanās rakstu, visu vainu uzņemoties uz sevi. Lonsdeils uzsvēra ka Krēgeru nams Londonas priekšpilsētā Ruislipā bijis viņam pieejams, jo vienmēr, kad Krēgeru pāris kaut kur izbraucis, viņam atstātā atslēga, un viņš aicināts māju uzmanīt. Izmantodams šādus brīžus, viņš tad tur arī iebūvējis radio raidītāju un uztvērēju. Vispār, visus Krēgera namā atrastos un tiesā — kā pierādījumus spiegošanai uzrādītos priekšmetus — Lonsdeils apzīmēja vai nu par savu īpašumu, vai arī par personiskajām dāvanām Krēgeriem, kuriem neesot bijis zināms šo lietu īstais raksturs.

Lūdzot tiesāt tikai viņu un nebināto Hariju Hotonu, kas spiegu vadītājam Lonsdeilam, vārdu nepieskārās abiem pārējiem apsūdzētiem Hotonam un Gi. Tiem žēlastību spiegu varonis neprasīja.

Bet, kā to pierāda tiesas lēmums, Lonsdeila „augstsirdība" uzņemties visu vainu uz saviem pleciem Krēgeriem tomēr neko nepalīdzēja. Vairāku mēnešu ilgas novērošanas rezultātā angļu slepenais dienests bija guvis pēc pierādījumiem bagātīgi ilustrētas, neapgāžamas atziņas, ka Krēgeru pārim Padomju Savienības spiegošanas laukā bijusi ļoti ievērojama loma — izdarot visus raidījumus un uztverot tālākus Maskavas rīkojumus.

Ar gudribu, pacietību un viltību angļu slepenais dienests, sadarbībā ar Skotlendjardu un Savienoto Valstu FIB, ir iznīcinājis atkal jaunu Padomju Savienības spiegu tīklu. Ne tikai Anglijas, bet visas brīvās pasaules aizsardzības interešu līmenī nule sekmīgā spiegu tīkla likvidēšana tiek ieskatīta par tikpat ievērojamu panākumu, kā zināmā laika Klausa Fuksa notiesāšana 1950. gadā par atomnoslēpumu izdošanu Padomju Savienībai. Pēc šī notikuma angļi tagad smīnēdami atceras pasaulīgo troksni, kuru sacēla Padomju Savienība, kad pagājušā gada 1. maijā krievu rokās krita lidotājs Francis Pauerss. Turpretim tagad Maskava klusē.

ONTARIO VALDĪBAS LOC. A. GROSMANS

televizijas intervijā 22. martā CBC TV raidītāja samērā plaši pieskārās immigrantu jautājumiem un uzsvēra, ka Ontario valdība tam pievērš ārkārtīgi lielu nozīmi, jo šai vajadzībai speciāli iekārtots immigrācijas un pavalstniecības departaments, kur sniedz visāda veida bezmaksas pakalpojumus un informāciju, tā palīdzot atrisināt ieceļotāju problēmas. Rodoties vajadzībai dokumentu tulkošanai un apstiprināšanai vai arī sociālo pabalstu jautājumu kārtošanā, ieteicams sazināties ar šo departamentu Parlamenta ēkā, Toronto. Tāpat Ontario valdība izkārtojusi bezmaksas vakarskolas, kurās māca ne vien valodas, bet arī tehniskos un citus priekšmetus. Bez tam ministrs uzsvēra, ka ārkārtīgi liela nozīme ir etniskio grupu laikrakstiem, kas ļoti palīdz iepazīties ar dzīves apstākļiem tiem iedzīvotājiem, kas nepārvalda angļu un franču valodas.

ATDZIMŠANA

Jaunās Gaitas 25. marta sarīkojumā Toronto jaungaitniekus un viņu kā jaunos, tā vecos draugus sveicinot, Jaunās Gaitas karogā lai ierakstītas top Veronikas Strēlertes rindas:

Ja mūsu acis veļu tumsa klās,
Pirms celsies Latvija no kara dārdiem,
Jel rakstiet, rakstiet, audzes nākošās,
Šo dienu debesīs ar uguns vārdiem!

Lai sadreb vārti visās kapenēs,
Lai nodreb smilts no mūža māju sijām,
Un iztrūkušies ejam skatīt mēs,
Kā uzlec saule tur, kur kādreiz bijām.

Un atpestīts lai sajūt karavīrs:
Es brīvā zemē esmu pīšļos iris.
Lauks, kur es dusu, viļņo zaļš un tīrs —
Es esmu tikai dzīvojis, ne miris.

CARAPKINS PĀRVELK SVĪTRU RIETUMU CERĪBĀM

ATOMSARUNAS ŽENĒVĀ ATKAL BEZCERĪGAS

Pēc vairāk kā trīs mēnešu ilga pārtraukuma atsāktā konference atomieroču mēģinājumu aizliegšanai jau pirmajā dienā uzsāk līdzšinējo bezcerības ceļu.

Jau kopš 1958. gada Sav. Valstis, Anglija un Padomju Savienība veltīgi pūlas vienoties par atomieroču mēģinājumu aizliegšanu. Šai laikā notikušas 274 sēdes, un arī divi simti septiņdesmit ceturtajā, kas pēc vairāk kā 3 mēnešu ilga pārtraukuma tika sasaukta šī gada 21. martā Ženēvā, vienprātība nebija ne ar aci saredzama, nedz ar ausi saklausāma. Padomju Savienībai bija labi zināms, ka ASV un Anglija gatavojas nākt klajā ar jauniem priekšlikumiem; vienā otrā jautājumā pat piekāpties Maskavas prasību priekšā, lai tikai sarunas izdotos iekustināt. Bet, kamēr Rietumu pārstāvji vēl nebija paguvuši ne mutes atplēst, Padomju Savienības delegacijas vadītājs Carapkins jau bija pārvilcis svītru visām Vašingtonā un Londonā lolotajām cerībām. Vēl vairāk — pēc Carapkina sacītā Rietumi bija spiesti atzīt ka, Padomju Savienība vienkārši nav ieinteresēta mēģināt panākt vienošanos atomieroču izmēģinājumu aizliegšanas jautājumā.

21. marta sēde sākās ar padomju delegāta runu, kurā pēdējais vispirms uzbruka franču atomieroču mēģinājumiem un vēlāk katēgoriski atteicās turēties pie jau kāda agrāk pieņemta lēmuma, un, proti, ka atomieroču mēģinājumu aizliegšanas pārraudzības organizācijai, lai kāda tā arī būtu, jādarbojas kāda viena sekretāra vadībā. Carapkins viena vadītāja vietā tagad pieprasīja trīs viru padomi, kurā būtu pārstāvēti Rietumi, Austrumi un neitrālie.

Pēc sēdes sasauktajā preses konferencē ASV pārstāvis Dins un Anglijas pārstāvis Ormsbijs - Gore paskaidroja, ka šāda Padomju Savienības prasība, jo sevišķi jau pēc agrākas vienošanās par viena sekretāra vadību pārraudzības organizāciju, ir tikpat neakceptējama kā Chruščeva prasība atcelt AN ģenerālsekretāru Hammerseldu un viņa vietā izraudzīt kādu 3 viru padomi. Zināms skaits Rietumu diplomātu ir pārliecināti, ka padomju plāns 3 viru vadītai atomieroču mēģinājumu aizliegšanas pārraudzības organizācijai izstrādāts tieši, lai atgādinātu Chruščeva pagājušā gada decembrī proponēto trīs viru padomes domu AN un lai zināmā mērā atspēlētos par līdzšinējo neizdošanos.

Kā jau sākumā minēts, Carapkins runāja, pirms vēl nebija uzklausījis jaunākos Rietumu priekšlikumus un piekāpšanās pantus. Tādu ir vairāki. Un, proti, Rietumi tagad ir gatavi pakļauties Padomju Savienības prasībai atļaut tās zinātniekiem iepazīties ar katru atomspridzekli ,ko Rietumi lietotu iecerētos mēģinājumos uzlabot apakšzemes sprādzienu uztveršanas metodes.

Otrkārt, Rietumi tagad piekāpušies pilnīgi pārtraukt visus atomieroču mēģinājumus stratosfairā, kā arī piekrīt mākslīgu zemes satelītu lietošanai, lai pārliecinātos, ka neviena puse šo solījumu nepārkāpj.

Treškārt, no atomieroču mēģinājumu aizlieguma pārraudzības Padomju Savienības territorijā paredzēto 21 pārraudzības punkta vietā Rietumi ar mieru pielaist tikai 19.

Ceturtkārt, Rietumi tagad principā atzīst pārraudzības komisijas sastādīšanu no vienāda skaita Austrumu un Rietumu valstu un, piektkārt, rēķinoties ar Padomju Savienības vēlmi turpināt nelielas nepārraudzītas atomeksplozijas pazemē vismaz vēl trīs līdz piecus gadus, Rietumi atkāpušies no savas agrākās 27 mēnešu robežas un ir ar mieru apceptēt 3 gadu ilgu periodu šādu mēģinājumu turpināšanai.

Rietumu piekāpšanās augšminētajos jautājumos tomēr neliecina, ka Ženēvas sarunām gaidāma gaiša nākotne. Un nav nekādu šaubu, ka tas, kas tagad notiek Ženēvā, vēlāk atspoguļosies un ietekmēs Sav. Valstu prezidenta Kennedija šī gada vasaras beigās iecerētās atbruņošanās sarunas.

Vašingtona domā –Maskava dara

Prezidents Kennedijs solās Laosu neatstāt

Sav. Valstu prezidents pārliecināts, ka Padomju Savienībai būtu jāpasaka tikai viens vārds, lai apturētu komūnistu partizānu darbību Laosā, bet šo vārdu Maskava negrib izrunāt.

Kamēr Laosas komūnistu spēki ziņo par jauniem panākumiem cīņā pret Rietumiem draudzīgās valdības karaspēku un draud pārgriezt Laosu divās daļās, Vašingtonā jau vairākas dienas no vietas notiek slepenas sēdes, lai izlemtu, kā vislabāk pasargāt stratēģiski svarīgo Indoķīnas valstiņu no komūnistu uzkundzēšanās.

Vairākkārtējie prezidenta Kennedija aicinājumi mēģināt Laosas jautājumu atrisināt miermīlīgu sarunu ceļā palikuši bez panākumiem. Padomju Savienība turpina savu ieroču un kara materiālu gaisa tiltu komūnistu spēku pastiprināšanai. Pa zemes ceļu pēdējie saņem palīdzību no Ziemeļvietnamas.

Par palīdzību Laosai domā arī Sav. Valstis. Bet kamēr Sav. Valstis vēl par to tikai domā un mēģina atrast labāko, pareizāko un efektīvāko veidu palīdzības sniegšanai, Laosas komūnisti jau sen kā cīnās ar Padomju Savienības ieročiem, un pēdējās nedēļas laikā pavirzījušies stipri tālu uz priekšu.

Prezidents Kennedijs ir nosolījies Laosu likteņa un komūnistu varā neatstāt. Vašingtonā ik dienu notiek konferences, kur runā par līdzekļiem Laosas armijas cīņas spēju palielināšanai. Bet ko īsti gatavojas darīt Sav. Valstu valdība, pagaidām neviens vēl nezina. Nepieciešamība ieturēt vispilnīgāko slepenību pat nodomātiem amerikāņu plāniem ir aizzīmogojusi parasti plāpīgo Vašingtonas muti, un vienīgi nākotnes notikumi rādīs, kādus lēmumus šīsnedēļas konferencēs pieņēmis prezidents Kennedijs Laosas paglābšanai no komūnistu virskundzības.

Portugale uztraucas

Uztraukumā par plašajiem nemieriem Angolas kolonijā Rietumafrikā Portugales valdība nolēmusi piešķirt pēdējai, tāpat kā nemieru netraucētai Mozambikas kolonijai lielākas pašnoteikšanās tiesības. Pārmaiņas sagaidāmas jau tuvāko nedēļu laikā. Kamēr abu minēto koloniju ērpolitiku un militāro aizsardzību Portugale arī turpmāk paturēs savās rokās, kolonijām būs pašnoteikšanās saimnieciskos un administrātīvos jautājumos.

Varšavas pakta valstu sanāksme Maskavā

Lakoniskā ziņojumā, bez jebkādiem tālākiem paskaidrojumiem, Maskavas radio šī gada 23. martā informēja, ka nākamajā nedēļā, 28. martā, padomju galvaspilsētā sāksies Varšavas pakta valstu ārlietu un aizsardzības ministru konference. Varšavas paktā pārstāvētas Padomju Savienība, Polija, Albānija, Bulgārija, Čechoslovakija, Austrumvācija, Ungārija un Rumānija.

Ir atklā klāt pavasaris, un Pūpolu svētdiena ar maigajiem pūpolu zariem. J. Liģera uzņ.

Herta Lūse savā jubilejā Ņujorkā ar dzimšanas dienas kliņģeri. (Skat. rakstu 3. lpp.). Br. Rozīša foto.

MIERS, BET NE PAR KATRU CENU

Labi izdevusies Etnisko grupu demonstrācija pret koeksistences sludinātājiem Toronto. — Demonstranti gūst kanadiešu simpatijas.

Pagājušās svētdienas protesta demonstrācijā pie Maseja halles piedalījās ap 160 demonstrantu, starp kuŗiem bija arī 45 latvieši, ungāri, vācieši, lietuvieši, daži kanadieši u. c.. Demonstrācija bija rikota sakarā ar „miera mīlētāju" sanāksmi, kuŗā piedalījās rabins Feinbergs u.c. koeksistences sludinātāji. Demonstranti ieradās ar 65 plakātiem, kuŗu lozungi vēstīja, ka, miera dzīvojot, nedrīkstam aizmirst tautas, kas cieš nebrīvībā, un ka mēs vēlamies mieru, bet ne par katru cenu u. t. t. Izplatīja Informācijas centra sagatavotās skrejlapas „Miers, bet ne par katru cenu". Arī vācieši bija sagatavojuši skrejlapas, kas galvenokārt vērsās pret „miera vēstnesi" rabīnu Feinbergu.

Informācijas centra darbinieki ieradās demonstrācijas vietā, kur centra vad. L. Gobas un Savstarpējās sadarbības līgas pr-ža M. Jakubeca vadībā izdalīja skrejlapas pa visu plašo rajonu līdz pat pilsētas valdei, kā arī sekmīgi vadīja labi organizēto demonstrācijas norisi. Ļoti aktīvi darbojās un Informācijas centra vadības pateicību izpelnījās latviešu sievietes. Ļaudis skrejlapas labprāt ņēma, un tikai retos gadījumos nācās novērot to saplēšanu. Bija arī vērojama publikas interese piedalīties diskusijās. Daudzi klausītāji, ierodoties koeksistenciālistu sanāksmes telpā, turēja rokās demonstrantu skrejlapas. Kādu brīdi sāka veidoties grupas, lai izraisītu sadursmes, bet viņu nodomus ļaunā policija. Sanāksmes telpā runu laikā atskanēja pa „rūcienam" un svilpieni, it sevišķi, kad runāja rabīns Feinbergs.

Latvieši demonstrācijā bija pārstāvēti samērā labi, par ko Informācijas centrs demonstrācijas dalībniekiem ir pateicīgs. Visumā demonstrācija izdevās teicami, bez starpgadījumiem, par ko tās vadītāji saņēma policijas atzinību.

Kanadiešu prese, atreferējot demonstrāciju, nebija centusies atzīmēt tās nozīmi. Daži laikraksti pat nojaušami pauda savas simpatijas „miera mīlotāju" sanāksmei.

Demonstrācijas mērķis bija protestēt pret vienpusīgu atbruņošanos, liekot saprast, kādas briesmas tā varētu radīt. Demonstranti guva ļaužu simpatijas, uz ko norāda jau tas vien, ka 2500 skrejlapu bija par maz.

K.

MENZĪS AIZSTĀV VERVORDU

Atgriezies no nesenās Britu Kopvalsts ministru prezidentu konferences Londonā, Austrālijas ministru prezidents Menzis izteicās, ka vienai Kopvalsts nacijai uzstājoties soļa kārtā pret kādu citu, Kopvalsts izirs un aizies bojā. Ministru prezidents Menzis ,kas konferences laikā atbalstīja Dienvidafriku, uzsvēra: ja šādas konferences pārvēršas tiesās, kur tiesā atsevišķus cilvēkus (šai gadījumā Dienvidafrikas ministru prezidentu Vervordu), ka tad Kopvalsts nespēs pastāvēt kaut vai vienkārši tādēļ, ka „mēs viens otru no tās izslēgsim". Menzis paskaidroja, ka, būdams Vervorda zābakos, arī viņš nebūtu kavējies ar konferences atstāšanu, kā to darīja Vervords.

THE CANADIAN JUNIOR BALLET'S

uzvedumi 6., 7. un 8. aprīlī Toronto universitātes Hart House teātrī.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Arhibīskaps T. GRINBERGS.

KAPITĀLISMS

P. DREIMANIS

Tagadējās valstis savā vairumā ir sadalījušās divos nogrupējumos. Tos parasti dēvē par kapitālistisko un komūnistisko, pie kam pēdējā pārstāvji ir paradušī runāt par pirmā bojāeju. Tāpēc ir vērts ar to tuvāk iepazīties. Sabiedrībai ir paradums lietot dažus terminus bez iedziļināšanās tajos. Arī kapitālisms pieder pie tādiem terminiem.

Vispirms kādas valsts apzīmējums par kapitālistisku visā visumā neatbilst šim jēdzienam, jo ar to pirmā kārtā apzīmē saimniecības iekārtu, bet ne valsts vadības veidu. Monarchijās, republikās un citos valdības veidos var būt kapitālistiskā saimnieciskā iekārta, kā arī tā tikai starp citiem saimniecības veidiem. Kapitālistiskā saimnieciskā iekārta ir arī Padomju Savienībā. Tur ir valstiskais kapitālisms, pretēji privātam, kas konstatējams brīvajās demokratijās.

Kapitālistiskā saimniecības iekārtā raksturīga iedzīvošanās jeb materiālo līdzekļu iegūšana, neatdodot darbiniekiem visu darbā nopelnīto. Lai to aprēķinātu, protams, jāņem vērā izejvielu vērtība, mašīnu un citu ražošanas līdzekļu izmaksa, ēku celšanas un uzturēšanas kārtībā izdevumi un vēl citi. Un tomēr, visus tos atrēķinot, darbinieks parasti nesaņem savu daļu no atlikuma. Tā pārpalikums paliek uzņēmēju vai valsts īpašumā. Tādā kārtā uzkrājas īpašnieku bagātības, tūkstoši un miljoni, kas ļauj viņiem plaši dzīvot vai brīvi rīkoties ar šo kapitālu: piem., Pad. Savieniba lielus minētā veidā iegūtos līdzekļus izšķiež ieročiu un kara materiālu pirkšanai un izgatavošanai. Bet daudziem tās darbiniekiem jādzīvo pusbadā, jāgērbjas vecās noplīsušās drēbes un jāmitinās ļoti šaurās telpās ar virtuvi un vannas istabu vairākiem kopā. Privāto uzņēmēju ricībai tādu seku nav, lai gan daudzi no viņiem arī uzkrāj lielas naudas summas vai citas vērtības, bet viņu darbinieki arī var pieklājīgi dzīvot: piem., ASV strādnieki var atļauties dzīves ērtības. No tā jāsecina, ka šai gadījumā valstiskais kapitālisms ir nežēlīgāks par privāto.

Privātais kapitālists maz interesējas par sabiedrības labklājību un pat par savu valsti. Protams, viņš maksā nodokļus un pēti pilsoņu pirktspējas un preču pieprasījumus, kas viņam var dot ienākumu. Viņu vidū ir gan arī izņēmumi, personas, kas ziedo lielus līdzekļus izglītībai, slimnīcām, draudzēm un citām vajadzībām, bet tādu nav daudz. Viņu vairākuma mērķis ir pēc iespējas pavairot savus kapitālus. Šis nolūks ir viņu vadmotīvs, no kura izriet visi viņu ierosinājumi, plāni un sakaru uzturēšana ar citiem uzņēmumiem un darbinieku organizācijam. Tā reālizēšanā sevišķa nozīme ir privātai iniciātīvai, kas balstas uz sabiedrības vajadzībām jeb pieprasījumu. Te, protams, ir nepieciešama zināma veikliba, sava laika dzīves izpratne un aprēķini. Komunistu valstiskais kapitālisms gan par to maz interesējas. Tas izmeto savu varu un bieži vien ļoti brutālā veidā.

Kapitālisti par saviem darbiniekiem arī interesējas no minētā viedokļa. Viņi dažās zemes ir pat izpētījuši, cik ātri attiecigajā darba nozarē cilvēks nogurst, cik ilgs laiks vajadzīgs viņa enerģijas atjaunošanai, cik bieži viņam japiešķir atvaļinājums u. t. t. Arī darbinieku uzturs, dzīves ērtības un citas vajadzības dažus uzņēmējus interese, bet galvenokārt no tā paša viedokļa — lai viņi varētu tā strādāt, ka uzņēmumam būtu visvielākais ienākums. Te, protams, krit svarā arī darbinieku kopsajūta. Tāpēc dažreiz tiek viņiem pat sniegti priekšnesumi un vispār gādāts par labu garastāvokļa uzturēšanu. Bez šaubām, viss tas ietekmē darbinieku un atsaucas uz darba ražīgumu, ja to jau tā nenoteic mašīnas. Padomju Savienības valstiskais kapitālisms arī par šīm lietām maz vai pat nemaz neinteresējas, bet ar savu varu par pietiekošu darbiniekus aizdot vai ziedot valstij no savas algas. Kas to negrib darīt, tie tiek uzskatīti par šīs valsts pretiniekiem; viņi var arī zaudēt darbu attiecigajā uzņēmumā vai iestādē.

Kapitālisti nemil citu iejaukšanos viņu darīšanās jeb kontrolē. Ja valsts vara tomēr savus inspektorus sūta uz uzņēmumiem, tad viņi cenšas tiem izpatikt, liegojot visdažādākos paņēmienus.

Ir valstis, kurās pastāv tikai kapitālistiskā saimniecības iekārta, varbūt, ar maziem izņēmumiem. Bet ir arī demokratijas, kurās līdzās kapitālismam pastāv arī kooperatīvi un monopoli. To mērķis nav iedzīvošanās, bet gan attiecīgo saimniecības nozaru veicināšana vai pat to eksistences uzturēšana: piem., lauksaimniecības — ar kooperatīvu palīdzību, satiksmes ceļu un līdzekļu — ar valsts monopolu u. t. t. Daži valsts monopoli sekmē attiecīgās preces pārdošanu pasaules tirgos vai garantē ražotajiem patērēto līdzekļu atgūšanu un darbinieku atalgošanas iespēju.

Valstīs, kur ir kooperatīvi un monopoli, kapitālistiskai saimniecības iekārtai ir mazāka nozīme. Tāpēc tādas valstis nevarētu šī vārda pilnā nozīmē dēvēt par kapitālistiskām: piem., Skandināvijas valstis un bij. Baltijas brīvvalstis. Bet bolševiki tās, īpaši Baltijas valstis nav saudzējuši, lai gan tur cīņa ar kapitālismu bija nevietā.

Sv. Jāzepa slimnīca Hamiltonā paplašināta

Sākot ar Sv. Jāzepa slimnīcas paplašināšanu, Kanadas slimnīcu vēsturē sākas jauns posms, un, proti, šai jaunajā slimnīcas daļā, kas ir piebūve pie jau pastāvošās slimnīcas, viss būs automatizēts līdz pēdējai iespējai, un tikai slimnieki vēl netiks pārvietoti uz slidošās lentas, bet viss pārējais gan. Tā tiks ietaupīts daudz laika un darba spēka, un šī slimnīca būs modernākā Ziemeļamerikas kontinentā. Tā būs pilnīgi gatava 1962. gadā.

Slimnīcas izmaksa $8.200.000.-, daļu no šīs summas dod valdība, daļu — $1.000.000,- ziedojusi kāda katoļu mūķeņu organizācija. Slimnīca vispār tiek uzturēta ar katoļu organizāciju atbalstu. Sabiedrībai jāsaziedo jaunās slimnīcas celtnei $2.400.000,-. Jaunais slimnīcas spārns atrodas starp Jo n un James lielām un arcchitektoniskajā ziņā būs no ārpuses ļoti moderna celtne, tā pavairojot Hamiltonas moderno celtņu sarakstu vēl par vienu. J. G.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

Cietis auto katastrofā

Braucot pa apledojušu ceļu Vestčesteras apvidū, Nujorkas tuvumā, 16. martā naktī Laudanska vaditā automašīna noskrējusi no ceļa un ietriekusies mūrī. Katastrofā nopietni cietis Kārlis Skapars, kas ievietots slimnīcā.

AUGSTAS KVALITĀTES VILNAS AUDUMI (16 unces).
ANGLIJAS RAŽOJUMI
★ PAR ĻOTI MĒRENĀM CENĀM. ★
DAVID'S ECONOMY CENTRE,
231 QUEEN ST., W., (pie University Ave.),
TORONTO.

DV KV JAUNĀS VALDES PIRMĀ DARBA SĒDE

Jaunievēlētā DV Kanadas valde 19. martā pulcējās pirmajā darba sēdē, kurā piedalījās pr-ks R. Epners, pr-ka vietn. L.Lidums, sekr. A. Beitāns, aprūpes daļas vad. A.Kvēps, kultūras daļas vad. J. Celms, kasieris J. Ronis, jaunatnes un sporta daļas vad. E. Breikšs, informacijas daļas vad. K. Bencons, biedrzinis P. Vītols, Vanadžu pārstāve I. Breikša un revizijas komisijas locekļi A. Zībens, A. Akmens, O. Kļavenieks, LA apgāda vad. V. Mukts un bij. DV KV pr-ka v. E. Krūka.

Sēde ilga vairāk kā 7 stundas, noriteja lielā nopietnībā un darba spraigumā. Jaunievēlētie valdes locekļi ziņoja par amatu pārņemšanu no iepriekšējiem darba veicējiem. Pēc iepazīšanās ar iepriekšējiem rakstiem, valde nolēma iespēju robežās materiāli atbalstīt jaunatnes apgādu „Celinieks", piešķirot tam īpašu summu, ko vēlāk iespēju robežās vēl paaugstinās. Ienākušos sporta kopu lūgumus pēc pabalstiem izšķirs pēc tuvākas informācijas iegūšanas no attiecīgām DV nodaļam. Iepazīsoties ar Džonesa tēva piemiņas fonda rakstu, pārrunas izskanēja domas, ka šī fonda atbalstīšana visvairāk piekrīt tiem, kas Kanadā iecelojuši ar Džonesa tēva gādību. DV un LNAK valžu pr-ži, kas ir arī šī fonda goda pr-ži, publicēs presē īpašu aicinājumu fonda darbības sekmēšanai. I. Breikša informēja par Vanadžu sanāksmē ierosinātajiem jautājumiem un iecerētiem nodomiem tūrisma sekcijas darbības iedzīvināšanai.

Pēc pārrunām, tikai vienai balsij atturoties, valde piešķīra balstiesības arī Vanadžu pārstāvei.

A. Kvēps informēja par iecerēto pavasara ziedojumu vākšanas akciju, kuŗas galvenais mērķis — gūt līdzekļus cīņai pret komūnismu. Šī akcija atzīstama par nozīmīgu sevišķi šogad, kad paies 20 gadi kopš 14./14. jūnija deportācijām. Valde lūdz aprūpes daļas vaditāju saskaņot ar LNAK ziedojumu vākšanas akcijas laiku. Atvēlēja līdzekļus 2 palīdzības saņu nosūtīšanai uz dzimteni. Kasieris J. Ronis deva pārskatu par kases stāvokli, bet kultūras daļas vad. J. Celms — par iecerēto kultūras darba veicināšanu. Atzina, ka līdzšinējais kultūras daļas sakarnieka postenis nav vairs nepieciešams sakarā ar uzdevumu samazināšanos, un valde par darba veikumu izteica J.Treijam pateicību.

E. Krūka informēja par iespēju izkārtot dziesmu spēles Daugava uzvedumu arī Toronto Kanadas DV dienu laikā 1962. g. pavasarī. Kā zināms, šo uzvedumu ir sagatavojis dirig. un komp. Bruno Skulte Ņujorkā, un tajā piedalās pie simts dziedātāju. Uzvedums ieguvis cildenas atsaukšmes, un valde lūdz idejas ierosinātāju un kultūras daļas vad. uzsākt priekšdarbus jautājuma kartošanai.

Pēc E. Breikša ziņojuma par iecerēm jaunatnes un sporta nozaru darbības laukā, uz viņa ierosinājumu valde apstiprina Gunti Liepiņu par jaunatnes lietu referentu pie DV KV.

Pr-ks R. Epners ziņo, ka nosūtīti apsveikumi operdziedātājai Hertai Lūsei 70 gadu jubilejā un DV CV sēdes dalībniekiem.

Valde ar aplausiem uzņēma Bramptonas nodaļas pr-ka J. Roņa pieteikumu par nodaļas atgriešanos Bēru fondā. Valde lūdza J. Roni stāties pie iesniegto statūtu projektu saskaņošanas, ar ko tuvāk valde iepazīsies kādā no nākošajām sēdēm.

Valde atzina, ka nodaļām piesūtāmi DV Kanadas valdei nodaļu valžu sēžu protokolu noraksti, kas dotu iespēju darbu veikt ciešākā kontaktā.

Valdes pr-dis R. Epners sirsnīgos vārdos pateicas līdzšinējam pr-dim V. Muktam par ilgu gadu nenogurstošo darbu organizācijas vadībā. Sēdes galvenais darba kārtības jautājums bija „LA" apgāda darbība. Pēc vairāku stundu ļoti nopietnām pārrunām sēdes dalībnieki vienojās izdarīt pārkārtojumus apgāda vadībā un laikraksta Latvija Amerikā redakcijas sastāvā.

Sakarā ar šiem parkārtojumiem no redakcijas ar 20. aprīli aiziet līdzšinējie redaktori Ingrida Vīksna, Jēkabs Vītols (darbu uzteicis jau marta sākumā) un Anzelika Gailite. Viņu vietā aicināts Jānis Grīnblats no Ņujorkas, bet līdz jautājuma galīgai nokārtošanai laikrakstu vadīs DV KV pr-dis R. Epners.

DV ROČESTRAS APVIENĪBAS JAUNĀ VALDE

1. r. no kr.: A. Vidas — biedrzinis un aprūpes daļas vad., J. Reicis — kasieris, K. Serdans — priekšnieks, M. Krēsliņa — Vanadžu pr-ce, J. Karlsons — pr-ka v. un kultūrālās daļas vad. 2. r. no labās: R. Pavasars — sekretārs un propagandas un informācijas daļas vadītājs. Foto R. Pavasars

IEPIRKŠANĀS PA PASTU

(C. S.) — Visā zemē izveidotais iepirkšanās pakalpojumu dienests, kas attistījies Kanadā, lai apmierinātu iedzīvotāju vajadzības, ja tie dzīvo tālos apgabalos, tālu pat no vietējiem veikaliem, ir īpatnēja Kanadas pasta pasūtījumu sistēma, kas tagad apgroza miljoniem doluru. Pasta pasūtinājumu „universālveikali" ir skaisti illustrētie pasta pasūtījumu katalogi, kas aptver visas preces, sākot ar mežģinēm līdz automobiļu motoriem un apkures krāsnim, un šo preču cenas svārstās no 15 centiem līdz $ 650,-. Šos katalogus arī konsultē pircēji ītona un Simsona - Sira nodaļu veikalos, ko šie divi lielie pasta pasūtinājumu preču nami iekārtojuši Kanadas mazākos centros. Lielākās pilsētās simtiem priekšpilsētu pircēji nodod savus pasūtinājumus pēc kataloga pa tālruni.

Kanadas plašā telpa ir tā, kur pasta pasūtinājumu katalogs ieņem goda vietu tūkstošās lauku saimniecībās plašajās prērijās, attālās zvejnieku sādžās pie drūmajiem Labradoras krastiem un tālo ziemeļu vientuļo izrakteņu meklētāju un zvēru ķērāju būdās. Daudzas lauku saimniecību sievietes un lauku bērni stundām ilgi aplūko „skatlogu" katalogā, šķirstot tā lapas. Tas arī noder par pirkumu vadoni tūkstošiem pircēju, ko tie katru gadu izdara ar katalogu palīdzību.

Aiz šiem katalogiem stāv milziga sistēma, kas domāta tūkstošiem pasta pasūtinājumu veikšanai, kad tos saņem pasta pasūtinājumu firmas, īpaši svētku laikā. Pasūtinājumus veic baz kavēšanas. Lielāko daļu pasūtinājumu veic pasūtinājuma saņemšanas dienā. Šinīs lielajos pasta pasūtinājumu centros nodarbina simtiem darbinieču, kas šķiro saiņus; vesela virkne konvejora jostu nes preces, kas pasūtinātas no dažādām nodaļām, uz galveno konvejoru jostu, kas nogādā tās iesaiņošanas telpā, kur daudzus dažādos priekšmetus, ko pasūtinājis viens pasūtītājs, sistematiski sašķiro šķirotājas un novieto uz citu konvejora jostu, kas tās novada milzu iesaiņojamās mašīnās, kuŗas katra ir mājas lielumā. Šīs mašīnas iesaiņo visas preces, kas adresētas vienam pasūtinātājam, vienā lielā papes kastē. No turienes pakas novada izsūtīšanas telpā, lai tās nodotu attiecīgai smagajai mašīnai, paku pastam vai dzelzceļam izdalīšanai. Smagāku priekšmetu, kā, piemēram, mēbeļu vai apkures krāšņu iekārtas, ko nosūta no rūpnīcām, var prasit vairāk laika piegādei. Tomēr ātrums, kārtība un garantēta pasūtinājumu vēlmju apmierināšana ir faktori, kas devuši Kanadas pasūtinājumu veikaliem to tagadējo milzīgo apgrozījumu.

---

immigrācijas jautājumiem runās immigrācijas ministre E. Fērkl. Būs arī citi runātāji, kas galvenokārt pieskarsies immigrantu problēmām. Sanāksmē uzrunu teiks arī Ontario provinces pavalstniecības lietu ministrs Džems Jaremko. No latviešiem, cik zināms, atsevišķu jautājumu diskusijās piedalīsies māc. A. Lūsis un YMCAs darbinieks M. Lorbergs.

● Latviešu katoļu vienības saimniecības kopas pilnsapulcē 19. martā piedalījās 38 kopas locekļi (no 120), to atklāja vienības pr-ks V. Miklašēvics, uzsverot sapulces svarīgumu un aicinot saprašanās ceļā atrisināt visus jautājumus.

Par sapulces vadītāju ievēlēja A. Gertmani, bet par protokolistu A. Stikutu. Vienības pr-ks iepazīstināja ar vienības pilnsapulcē pieņemtajiem „Mežciema"

(Nobeigums 8. lpp.)

KANADĀ TORONTO

● TLB sestdienas skolas mācības 1. aprīlī (Klusajā sestdienā) nenotiks.

● Jaunās Gaitas literārais kokteilis Sv. Andreja baznīcas zālē sestdien, 25. martā, pl. 7 vakarā.

● Latviešu nacionālā jaunatnes apvienība Kanadā rīko jaunatnes darbinieku kursus 25./26. martā. Sākums sestdien, 25. martā, pl. 12, kursu atklāšana pl.12.30 — paredzēta literārā tiesa A. Liepiņas vadībā, bet pl. 2 notiks puduru nodarbības ar referentu O. Pukīti. Pl. 3,15 būs dziedāšanas mākas nodarbe A. Pērkona vadībā, bet pl. 4,15 — filmu izrādes, komentātors A. Osis no Čikāgas. Kursu turpinājums svētdien, 26. martā, pl. 10 rītā ar paneli par temu „Nost ar jaunatnes pulciniem". Būs arī Dr. V. Muižnieka (no ASV) referāts. Kursi noslēgsies TLB telpās, 198 Osler St.

● Toronto DV nodaļas biedru vakarā bija pulcējušies vairāk kā 60 viesu, kas, vietumis mazliet piesarkdami, klausījās Ilmāra Batraka (Jorika) lasīto fragmentu no viņa romāna „Kādēļ?" Autors, stāstot klausītāju priekšā, brīdināja, ka runās karavīru valodā, kāda valdija grāvjos atpūtas brīžos. Fragments no viņa romāna „Bijušie cilvēki (DP)" raksturoja nometņu dzīvi ar tās īpatnībām.

Dziedone E. Ziverte, pianistes E. Timermanes-Ozolas klavieru pavadījumā, nodziedāja vairākas dziesmas. Klausītājiem sevišķi patika romantiskās Mediņa dziesmas, kuŗas dziedone nesa priekšā ar jauku šarmu. Rādīja arī 2 informācijas centra kultūras filmas par Dienvidafrikas un Vācijas pēckara attīstības gaitu.

Vanadzes bija rūpējušās par bagātīgu cienasta galdu. Vakara uzrunu un pateicības vārdus teica nodaļas priekšnieks P. Ratnieks. Viesu vidū bija vairākas personas no citām organizācijām.

● Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas audzēkņu vakarā pag. svētdien bija pulcējušies vairāk kā 200 apmeklētāju, no tiem apm. puse jaunatne un skolas gadu bērni. Vakara dalībnieki ar lielu interesi sekoja Dzintara Freimaņa drāmas „Nodevējs" izrādei. Lugas darbība notiek kaut kur Rīgas apkārtnē, kādā nomaļā mājiņā 1941. g. komūnistu varas laikā.

Lugu iestudējusi rež. Milda Bērziņa, veicot ar audzēkņu piepalīdzību arī apgaismojumu un dekorāciju sagatavošanas darbus. Uzvedumā darbojās 3. un 4. klases audzēkņi. 1. klases audzeknis Arturs Ozoliņš iepriecināja ar klavieru solo, atskaņojot Šopēna Etīdi un Fantaziju. Sniegums klausītājiem patika, apdāvinātajam jauneklim nācās dot piedevas. Jautrās virknes „Šis un tas" priekšnesumā rež. Dz Pūpēža vadībā ietelpa skolas dzīve, mākslas novirzieni un mēmo tiesāšanās.

Vecāku padome bija rūpējusies par cienastu un izdarīja mantu izlozi, kuŗā laimīgās lozes īpašnieks izrādījās V. Porietis, iegūstot novusa galdu. Bija arī tautiskās dejas un rotaļas. Sarīkojums ienesa ģimnazijas darba veicināšanai ap $100,-.

● Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts paredzēts sestdien, 27. maijā, pl. 7 vakarā Sv. Andreja baznīcas zālē. Pēdējās klases audzēkņi izvēlējušies izlaiduma dienai temu par Krišjāni Baronu un viņa mūža darbu. Svētdien, 28. maijā, pl. 9 rītā paredzēts ģimnazijas izbraukums.

● Pagājušo svētdien ev. - lut. austrumu draudzes ārkārtējo pilnsapulci vadīja V. Dreifelds un protokolēja R. Pētersons. Sapulcē piedalījās 62 draudzes locekļi. Sapulce bija sasaukta, lai apspriestu nekustamā lauku īpašuma iegādi, jo gadījies objekts, kas vadībai liekas piemērots draudzes vajadzībām. Īpašums atrodas ap 55 jūdzes no Toronto, ziemeļrietumu virzienā uz Alestonas pusi. Tas ir apm. 40 akru liels, patīkamā vietā, to šķērso upe. Īpašumu apņem koku un krūmu puduri, varētu būt noderīgs apbūves gabalu gribētājiem, jo jau pieteikušies 18 draudzes locekļi. Bet īpašuma cena $8500.- sapulces dalībniekiem likās par augstu, kāpēc uzdeva padomei resp. nekustamā īpašuma iegādes komisijai (K. Suntažs, H. Jeckalējs, T. Grinbergs, K. Liné un A. Tīcmanis) sazināties ar attiecīgo īpašuma pārdošanas biroju cenas u. c. jautājumu kārtošanai. Sapulce nolēma, ka īpašuma iegādes gadījumā vismaz 15 zemes gabalu pirkšanā ieinteresētiem tūdaļ jāiemaksā $100,- (puse no zemes gabalu cenas). Īpašuma iegādes vajadzībām draudzes rīcībā ir ap $3.000,-.

● 17. martā šeit no Argentīnas uz dzīvi ieradās Olegs Bērziņš (36 g.) ar dzīvesbiedri Mirdzu (34 g.) un dēlu Kārli (11 g.). Viņi izlidojuši no Buenosairesas 5. martā uz Floridu, un ceļā uz Kanadu uzkavējušies ASV pie radiem. Ģimenes galva ar dzīvesbiedri izceļojuši uz Argentīnu no Dānijas. Kaut gan abi pelnījuši, budžetu nācies sabalansēt diezgan pagrūti, jo dzīves standarts Argentīnā pašreiz ir stipri zems, kas arī bijis par galveno iemeslu izceļošanai uz šejieni. Viņu pagaidu mājvietas adrese ir: 1283 Jane St., telef. RO 2-8671.

● Toronto sociālās plānošanas padome arī šogad rīko īpašu sanāksmi sestdien, 25. martā, pl. 9 rītā Westbury viesnīcā. Par

(Nobeigums 8. lpp.)

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5910 VICTORIA AVE., APT. 16.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-6266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
birojs pārcelts uz
65 Ferrier Ave.,
(pie Danforth — starp Logan un Carlaw Ave.).
Tel. HO 3-2667, Toronto.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts divas reizes nedēļā no plkst. 8—10 vakarā.
Pirmdienās Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-0503;
ceturtdienās 231 Roncesvalles Ave., Venus puķu veikalā, tel.: LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

LASĪTĀJU VĒSTULES

NEVAR KLUSĒT

Latvijas Amerikā redakcijai:

11. aprīlis vairs nav tālu, kad Izraēlā sāksies Adolfa Eichmana prāva. Tās būs lielas tiesas dienas. Neviena prāva gan laikam cilvēces vēsturē nebūs tik rūpīgi sagatavota, izdots tik daudz līdzekļu, savākts materiālu un veltītas vislielākā pūles, lai parādītu visai pasaulei 5 miljonu žīdu noslepkavotāju. Paredz, ka tiesas process ilgs 4-5 dienas. Ir taisnība, masu slepkavām nav vietas cilvēku vidū. Tie ir jātiesā un jāsoda!

Bet kas tiesās un sodīs tos, kas desmitiem un desmitiem miljoniem ir slepkavojuši kristīgos, tīros un labos cilvēkus jau gandrīz 45 gadus? Krievu publicists un vēsturnieks Boikovs grāmatā „Padomju cietumu laudis", aprēķinājis, ka komūnistu valdīšanas laikā krievu tauta vien zaudējusi 50 miljonu dzīvā spēka. Pēc vācu vēsturnieka Bern arda Lameja 1952. g. izdotās grāmatas „Lettland in der Europäischen Schiksals Gemeinschaft", latviešu tauta tikai vienā Baigajā gadā zaudējusi 71.000 cilvēku — nogalinātu un aizvestu. Kas tiesās un sodīs šos mūsu tautas, mūsu labāko cilvēku iznīcinātājus?

Nerakstu šīs rindas, lai aizstāvētu noziedzniekus, bet lai runātu par patiesību, kuŗa kādas „taisnības" vārdā tiek aizmirsta. Katrs, kas slepkavo neaizsargātus cilvēkus, ir noziedznieks! Domāju, ka šis ieskats ir pareizs!

Drusku ieskatīsimies revolūcijas notikumos no tās sākuma — 1917. gada. Tur zināms kādu Kronštates pareizticīgo garidznieku, kuŗam bolševiki daudzinātais varonis Dibenko nodīrāja dzīvam galvas ādu, piesēja trakojošam zirgam pie astes, lai savā sadistiskajā priekā to nobeigtu, kā daudzus citus. Ap Ļeņinu, Staļinu un citiem zemcilvēkiem aplipa svešinieki — sadisti, kas nodeva bolševikiem miljonus labāko cilvēku, lai tos iznīcinātu.

Kas tie bija par ļaudim, kas Ķijevā nodeva cēkai mierīgus iedzīvotājus? Smoļenskā noslepkavoja vairāk kā 20.000 bijušo cara armijas virsnieku, starp kuŗiem bija arī vairāki mūsējie? Vairāk kā 60.000 bijušo virsnieku nobendēja Maskavā, Pēterpilī Charkovā; ar tiem aizgāja bojā daudz latviešu, arī pulkvedis Briedis. Komūnisti slepkavoja slimnīcās slimos, ievainotos frontēs . .

(Nobeigums 8. lpp.)

Sirsnīga pateicība visiem, kas piedalījās mana vīra Osvalda Bērziņa izvadīšanā pēdējā gaitā

M. BĒRZIŅA.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskirptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai inicialiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

TRIMDAS TAUTAS B

AP 180 ŅUJORKAS LATVIEŠU 19. MARTĀ P
LAI SVEIKTU DZIEDONI HERTU LŪSI VU
KUMIEM JUBILĀRI ATCERĒJĀS LA

Ievadot svinības, Herta Lūse uzstājās kā soliste dievkalpojumā Betlemes baznīcā, nodziedot Bēthovena „Lūgšana" un „Tā Kunga varenība" un H. Berino „Mūsu Tēvs". Dievkalpojumu vadīja māc. R. Zariņš.

Pēc dievkalpojuma apsveicēji devās uz Towers viesnīcu. Kad pilnajā zālē ieveda jubilāri, sapulcējušies to sagaidīja ar jūsmīgiem aplausiem. Svētku ricības komitejas priekšsēdis doc. A. Šturms apsveica jubilāri, atgādinot, ka viņa stiprinājusi mūsu tautas dēlus un meitas gan okupācijas gados Latvijā, gan trimdā Vācijā un Amerikā. „Nav daudz tādu mākslinieku, kuŗus latviešu tauta milējusi un cienījusi kā Hertu Lūsi," teica runātājs. Atzīstot viņas nopelnus, latviešu sabiedrība nolēmusi apbalvot jubilāri ar „Trimdas tautas balvu"; ricības komiteja cer, ka Homiċs (Ņujork

DV pārstāve A. Skulte pasniedz jubilā

24. turpinājums

„Tad jau redzēsim, tad jau redzēsim," izd
tagad negribēja saistities ar kādiem noteiktie
miem.

Uz ielas iznācis, Augusts atstūma pakausi
svilpoja, par spiti plānajam putna ģimim izsk
pēc cilvēka, kas pilnīgi apmierināts ar dzīvi
veiksmi. Pēc brīža viņš apstājās un ļoti dziļdomig
vai nevajadzētu aiziet uz Lidotāju skolu pie Ro
gaļa un saskaņā ar visām literārajām tradicijā
klājas apslacināt „Zelta gaili". Bet rokas pulkste
tais skatiens un sirdsapziņa, diemžēl ,to neatļāva
tiktu šovakara atpakaļ uz Vircburgu. Bet lugas
mēģinājumā vajadzēja būt, lai galīgi nesakaitinā
un Ojāru.

Tāpēc Augusts pastiepa garāku soli un steid
uz staciju, pie sevis skandēdams partfeli noglab
nās bilžu grāmatas pirmo pantu, nudien kā bērns

Sarkansekste, vistas dāma,
Necel traci, esi rāma!
Tev ar zaķa vārdu solu:
Paņemšu tik vienu olu."

∴

Cilvēki posās un gāja uz pašu nometnes aut
pirmizrādi pašu teātri tikpat nadzīgi kā citiem
miem. Un tomēr ne gluži tā. Viesojoties Eslingen
vai koncertējot kādam daudzinātam māksliniekam
bija puslīdz skaidrs, kas gaidāms. Bet ko gan pr
varējis uzrakstīt šis paplānais jaunais cilvēks,
nekādas gudrās runas neviens vēl nebija dzir
reizei bija pat redzēts kopā ar citiem nometnes di
pie pudeles. Redzēs, redzēs, ko īsti šovakar rādīs,
līdz beigām maz manēžā nosēdēt, nebūs par velt
zemē nauda.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
2910 VICTORIA AVE., APT. 16.

V. BEBRIS
APDROSINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA
KĀNBERGA
birojs pārcelts uz
65 Ferrier Ave.,
pie Danforth — starp Logan un
Carlaw Ave.),
Tel. HO 3-2667, Toronto.

LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem,
izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts divas reizes nedēļā no plkst. 8—10 vakarā.
Pirmdienās Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-0503;
ceturtdienās 231 Roncesvalles Ave., Venus puķu veikalā, tel.: LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

LASĪTĀJU vēstules

NEVAR KLUSĒT . .

Latvijas Amerikā redakcijai:

11. aprilis vairs nav tālu, kad Izraēlā sāksies Adolfa Eichmana prāva. Tās būs lielas tiesas dienas. Neviena prāva gan laikam cilvēces vēsturē nebūs tik rūpīgi sagatavota, izdots tik daudz lidzekļu, savākts materiālu un veltītas vislielākā pūles, lai parādītu visai pasaulei 5 miljonu žīdu noslepkavotāju. Paredz, ka tiesas process ilgs 4-5 dienas. Ir taisnība, masu slepkavām nav vietas cilvēku vidū. Tie ir jātiesā un jāsoda!

Bet kas tiesās un sodīs tos, kas desmitiem un desmitiem miljoniem ir slepkavojuši kristīgos, tīros un labos cilvēkus jau gandrīz 45 gadus? Krievu publicists un vēsturnieks Boikovs grāmatā „Padomju cietumu laudis", aprēķinājis, ka komūnistu valdīšanas laikā krievu tauta vien zaudējusi 50 miljonu dzīvā spēka. Pēc vācu vēsturnieka Bern arda Lameja 1952. g. izdotās grāmatas „Lettland in der Europäischen Schicksals Gemeinschaft", latviešu tauta tikai vienā Baigajā gadā zaudējusi 71.000 cilvēku — nogalinātu un aizvestu. Kas tiesās un sodīs šos mūsu tautas, mūsu labāko cilvēku iznicinātājus?

Nerakstu šīs rindas, lai aizstāvētu noziedzniekus, bet lai runātu par patiesību, kura kādas „taisnības" vārdā tiek aizmirsta. Katrs, kas slepkavo neaizsargātus cilvēkus, ir noziedznieks! Domāju, ka šis ieskats ir pareizs!

Drusku ieskatīsimies revolūcijas notikumos no tās sākuma — 1917. gada. Tur zinām kādu Kronštates pareizticīgo garidznieku, kuram boļševiku daudzinātais varonis Dibenko nodīrāja dzīvam galvas ādu, piesēja trakojošam zirgam pie astes, lai savā sadistiskajā priekā to nobeigtu, kā daudzus citus. Ap Ļeņinu, Staļinu un citiem zemcilvēkiem aplipa svešinieki — sadisti, kas nodeva boļševikiem miljonus labāko cilvēku, lai tos iznīcinātu.

Kas tie bija par ļaudīm, kas Krievijā nodeva čekai mierīgus iedzīvotājus? Smoļenskā noslepkavoja vairāk kā 20.000 bijušo cara armijas virsnieku, starp kuriem bija arī vairāki mūsējie? Vairāk kā 60.000 bijušo virsnieku nobendēja Maskavā, Pēterpilī Harkovā; ar tiem aizgāja bojā daudz latviešu, arī pulkvedis Briedis. Komūnisti slepkavoja slimnīcās slimos, ievainotos frontēs . .

(Nobeigums 8. lpp.)

visiem, kas piedalījās ma-
a izvadīšanā pēdējā gaitā
M. BĒRZIŅA.

anuskriptus saīsināt.
neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta
rka.
ājiem parakstītajos rakstos izteiktās
viedoklim.

TRIMDAS TAUTAS BALVA HERTAI LŪSEI

AP 180 ŅUJORKAS LATVIEŠU 19. MARTĀ PULCĒJĀS TOWERS VIESNĪCĀ, BRUKLĪNĀ, LAI SVEIKTU DZIEDONI HERTU LŪSI VIŅAS 70 GADU JUBILEJĀ, BET AR APSVEIKUMIEM JUBILĀRI ATCERĒJĀS LATVIEŠI NO VISIEM KONTINENTIEM.

Ievadot svinības, Herta Lūse uzstājās kā soliste dievkalpojumā Betlemes baznīcā, nodziedot Bēthovena „Lūgšana" un „Tā Kunga varenība" un H. Berino „Mūsu Tēvs". Dievkalpojumu vadīja māc. R. Zariņš.

Pēc dievkalpojuma apsveicēji devās uz Towers viesnīcu. Kad pilnajā zālē ieveda jubilāri, sapulcējušies to sagaidīja ar jūsmīgiem aplausiem. Svētku rīcības komitejas priekšsēdis doc. A. Šturms apsveica jubilāri, atgādinot, ka viņa stiprinājusi mūsu tautas dēlus un meitas gan okupācijas gados Latvijā, gan trimdā Vācijā un Amerikā. „Nav daudz tādu mākslinieku, kurus latviešu tauta milējusi un cienījusi kā Hertu Lūsi," teica runātājs. Atzīstot viņas nopelnus, latviešu sabiedrība nolēmusi apbalvot jubilāri ar „Trimdas tautas balvu"; rīcības komiteja cer, ka Homičs (Ņujorkas latviešu biedrība, N. Plato (Ņujorkas draudzes jaukts koris), Emma Zizuma (Bronksas koris), A. Lielbriede (Dziesmu vara), J. Dukāts (Blombergas bij. DP kopa), Ilga Liepa. Balvu bija atsūtījusi G. un J. Risbergi.

Rakstveida apsveikumus bija piesūtījuši sūtnis Londonā K. Zariņš, sūtnis Vašingtonā prof. A. Spekke, ALAs pr-dis prof. P. Lejiņš, Latviešu apvienība Austrālijā, prof. K. Kundziņš, prof. Ludis Bērziņš, Latviešu preses b-bas pr-ks J. Porietis, Latviešu preses b-bas Kanadas kopas prce B. Senkēviča, III latviešu dziesmu svētku rīcības komiteja Kanadā, DV Kanadas valdes pr-dis R. Epners, Sietlas draudze, Adolfs Kaktiņš, Annija Vītola, L. Sepe (Vācijā), P. Jēger - Freimane, Tālivaldis Ķeniņš, K. Bidiņa, G. Trēziņa, A. Jēfums, Ingrida un Karina Gutbergas, E. Karlsone - Bērziņa, Brusubārdas koris, viru dubultkvartets „Kalvis", Longailendas sieviešu koris, „Dzintras" konvents, LNC pr-dis J. Vinters, Mākslas akadēmijas korporācija „Dzintarzeme", J. Benjamiņš, V. Ruševics, B. Albāts, O. Krolls, Norma Auziņa un citi. Arī jubilāres 5 gadi vecā krustmeita bija atsūtījusi apsveikumu no Kalifornijas, pie viena informējot, ka tai esot divi suņi, kas sargājot māju.

Koncerta daļā bija paredzēti K. Munters, Izolda Pulciņa - Baumane, A. Šturms un Ilga Muntere, pie klavierēm bija Alise Dzirkale - Cenne, bet tehnisku apstākļu dēļ programmu nācās saīsināt. Tad viesi pakavējās pie dzimšanas dienas kafijas.

DV pārstāve A. Skulte pasniedz jubilārei ziedus.

Prof. Annuss atgriezies no Romas

Prof. A. Annuss nesen atgriezies Ņujorkā no sava Eiropas ceļojuma, kur tas apmeklējis Romu, Parizi un Londonu. Mākslinieks apmeklēja Romā savu dēlu Jāni, kam Amerikas nacionālā akadēmija Ņujorkā piešķirusi divi gadi ilgu stipendiju. Jānis Anuuss papildinās glezniecībā Amerikāņu akadēmijā Romā, bet viņam ir uzdevums apceļot arī citas zemes, lai iepazītos ar to gleznieciību.

Pēteris Ērmanis

JAUNAIS NOSLĒPUMS

Kad ikdienai ikdienu mijot,
Reiz atspīd kā sidraba vizma
Kāds anonīms sveiciens vai balva,
Vai laikrakstā lasāmas rindas —
Un jāmin kā mīkla šis sveicējs,
Šis draudzīgais tāli tuvais.
Tad atzīstu: noslēpumam
Ir divēji veidi; viens baigais,
Kas sirdij drūmi liek drebēt,
Bet otrais, tas glāsta, tas labais,
Liek cerēt, liek nojausmā gaidīt.
— Vēl vēlu vakarā gaidīt.

Puika ar stopu (misiņš).

Tēlnieks Augusts Kopmanis

riko savu darbu skati no 27. marta līdz 8. aprilim, Upstairs galerijā, 10 Castleknock Rd. Izstāde būs atvērta katru darba dienu no pl. 2—5 p.p., ceturtdienu vakaros arī no pl. 8—10. Izstādes atklāšana notiks svētdien, 26. martā, no pl. 3—6 p.p.

Top latviešu mākslinieku darbu uzņēmumu kollekcija

KLMA PULCĒJAS GADA SAPULCĒ

Kanadas latviešu mākslinieku apvienības biedri šais dienās pulcējās uz gada sapulci, lai pārspriestu pagājušā gada darbību, parrunātu tradicionālā mākslinieku karnevāla „Jo pliks, jo traks" norisi, ievēlētu valdi nākošajam darbības gadam un spriestu par darbību nākotnē.

Sniedzot pārskatu par pagājušo darbības gadu, valdes pr. Ed. Dzenis īpaši uzsvēra Kultūras dienu rīkotās izstādes Sv. Katarinēs labo izdošanos, kur pārdoti 9 darbi un iegūtas labas atsauksmes un liela interese kā no latviešu, tā no kanadiešu un pat amerikāņu publikas. Par izstādes tehnisko izkārtojumu, lietpratīgo vadību un rūpēm par māksliniekiem, KLMA sirsnīgu paldies izsaka A. Francim Sv.Katarinēs.

Mākslinieku karnevāls šogad izdevies sevišķi labi, to apmeklējušas apm. 470 personu, un tas devis $560,- atlikumu. Šo summu izmantos apvienības mērķu un darbības sekmēšanai, atsākot atkal darbību studijā, piešķirot balvas izstādei 3. Dziesmu svētku laikā Kanadā $200,- vērtībā, kā arī iegādājoties projekcijas aparātu, lai varētu uzņemt latviešu mākslinieku darbus krāsu slīdenēs un tos rādīt latviešu skolām, organizācijām un citur, tā izveidojot gleznu attēlu kollekciju. Šim mērķim paredzēti $200,-.

Stājoties pie valdes vēlēšanām, valdi ievēl vecā sastāvā: par valdes priekšsēdi Ed. Dzeni, viņa vietnieku A. Nuliti, sekr. Eriku Dzeni, kasieri H. Mercu. Revizijas komisijā darbosies E. Krūmiņš un J. Zuntaks.

Apvienības pārstāvji pie 3. Kanadas latviešu Dziesmu svētku rīcības komitejas būs J. Zuntaks, D. Miezājs. Par biedru apvienībā uzņem Girtu Tiltiņu.

Sirsnīgu pateicību KLMA izsaka A. Liepiņam, „Mayfair Offset Platemaking" uzņēmuma īpašniekam, par ziedojumu, iespiežot mākslinieku karnevāla avīzi.

Rūdolfa Blaumaņa ‚Trīnes grēki' ar dziedāšanu un dancošanu

Luga pārvērsta par dziesmu spēli

Ir tīri vai neizprotami, kādas ievirzes mūdīti Mineapoles latviešu pagasta teātŗa entuziasti tik ļoti piekērušies komēdijām. Tā nupat aizgājušo dažu nedēļu laikā (5. februārī un 18. martā) Mineapolē redzējām divas komēdiju izrādes, pie kam ne viena, ne otra nebija no labākajām. Rodas jautājums: vai teātŗa kopas būtu aizmirsušas, ka lugas izvēle ir ļoti svariga sastāvdaļa starp teātŗa mākslas elementiem? Ikvienai teātŗa kopai taču jāzina, ka teātŗa uzdevumos ietilpst arī pienākums veidot sabiedriskās dzīves izpratni, stilu un gaumi. Ir jāsaubās, vai ar komēdijām vien tas panākams. Māksla taču nav domāta tikai izpriecai, bet gan svarīgām cilvēka aistētiskās, morālās un sociālās dzīves funkcijām. Teātŗa kopām un šo kopu vadībām jārēķinās arī ar teātŗa apmeklētāju interesēm; sabiedribai var sākt zust interese uz teātri, ja teātŗa spēlētājiem pašiem nebūs vēlēšanās ar lielāku nopietnību izraudzīties repertuāru. Lai tas nenotiktu, tad teātŗa entuziastiem jābūt vislielākā modribā par saviem uzdevumiem. Mākslas un kultūras centieni ir jāievirza tā, lai sabiedribā nezustu par tiem interese.

Pēc šī mazā ievada pakavēsimies pie R. Blaumaņa „Trīnes grēki" izrādes. So izrādi bija sagatavojusi Daugavas Vanagu apvienības Minesotā teātŗa kopa Andŗa Valdmaņa režijā. Pie Blaumaņa iemīlētiem, īsti drāmatiskiem elementiem pieder joki, jo tie tuvi Blaumaņa būtei. Par labāko Blaumaņa komēdiju ieskata „Skroderdienas Silmačos". Komēdija „Trīnes grēki" turpretim ir viena no tām Blaumaņa lugām, kuŗa savā laikā visvairāk nopelta.

Personas Blaumaņa komiskajos sacerējumos ir ikdieniški cilvēki. Dzīvē viņi netiecas pēc augstām lietām, viegli cīnās ,viegli uzvar. Ja arī viss neiznāk gluži tā, kā cerējuši, tad galu galā tomēr izdodas labi. Joku lugas varoņi parasti beidz cīņu ar ieguvumiem.

Joku lugā „Trīnes grēki", Trīne ir nelabojama mēlnese. Trīnes mēlnesība un viņas trakā precību kāre izraisa visdažādākos sarežģījumus, kas, savukārt rosina lugas darbību. Minesotas teātŗa kopa ar saviem līdzšinējiem uzvedumiem iemantojusi krietnu pieredzi un skatuves praksi. No šī viedokļa arī skatītāju nostāja drīkstētu būt prasīgāka, stingrāka. Gadu tecējumā Blaumaņa „Trīnes grēku" izrādes skatītas dzimtenē, skatītas Vācijā nometņu laikā, bet, aizvienu veidotas stingrā saskaņā ar Blaumaņa joku lugu īpato stilu. Arī šai lugā Blaumanis paredzējis divas pavisam īsas dziesmiņas. Lugas raitā darbībā tas nekādas disonanses neienes, turpretim režisors Andris Valdmanis, kuŗa dziesmu „radīšanas" un skandēšanas prieks aizvienam bijis nesavaldīgs, — nupat redzēto „Trīnes grēku" izrādi vārda tiešā nozīmē bija pataisījis par dziesmu spēli . . . Dziedāja visi un visas — pa vienam, pa diviem, pa trim un četriem, un beigās dziedāja visi kopā. Netrūka arī akordeona spēlēšanas un dancošanas. Rež. A. Valdmanim vajadzēja gan saprast, ka arī joku lugās jāvairās no nedabiskiem pārspīlējumiem. Blaumaņa lugas tik meistarīgi uzbūvētas, ka grūti tām ko pielikt vai atņemt. Tēlotājs aktieris Blaumanim ir pirmā vietā. Valdmanis ar savu līdz galam neizdomātu režiju aktieŗu spēli aizklāja ar saviem dziesmu plakātiem . . . Izrādes kopiespaids vairs neparādīja Blaumaņa klasiskos „Trīnes grēkus", bet vairāk atgādināja A. Allunāna lugas ar tajās iepitām kuplejām. No vecākās paaudzes bija dzirdami šādi zīmīgi vārdi: „Strādāts jau ir ar lielu milestību, bet Blaumanis gan iznerrots."

Izrādes dalībniekiem - aktieŗiem par gandarījumu tomēr jāsaka, ka viņi savās lomās nekur nenoslīdēja zem stingra vidusmēra. Katrā ziņā augstāk par vidusmēru bija kvalificējamas Trīnes lomas tēlotāja Leontine Raestas, mazbērnu māte — Natalija Videnieka, kalpone Made — Elza Ādamsone un Brencis — Andris Valdmanis. Braši turējās arī jaunās paaudzes pārstāvji. Suflēze bija Marija Bloma. Par skatuves ietērpu rūpējās Alberts Pakalns ar dēlu Āriju Pakalnu. Apgaismotāja bija H. Ksilandera. Izrādi vadīja J. Zvaners. Beigās visi tēlotāji saņēma krāšņas ziedu veltes. Prieks vērot, ka latviešu teātŗa entuziastu pulciņš Mineapolē aug ne vien kuplumā, bet pieņemas arī briedumā. Par to visiem darba daritājiem — sirsnigs paldies! Izrāde nebija slikti apmeklēta, bet skatītāju pulks varēja būt kuplāks.

Edvarts Tūters.

PAULAS BRĪVKALNES

koncerts Čikāgā notiks šestdien, 25. martā, pl. 7 vakarā latviešu namā, 4146 N. Elston St.; pie klavierēm prof. V. Dobrovoļskis. Programmā dziesmas un operu ārijas, Bruno Skultes dziesmu pirmatskaņojumi. Biļetes $2.-, skolēniem un studentiem puscenas, dabūjamas iepriekš L. Lapiņa un A. Ozoliņas viekalos un pie O. Krolla. Vakarā stundu pirms koncerta pie kases. Apmeklēt aicina Strēlnieku kopa un Krolla Kultūras birojs.

DV pārstāve A. Skulte pasniedz jubilārei ziedus.

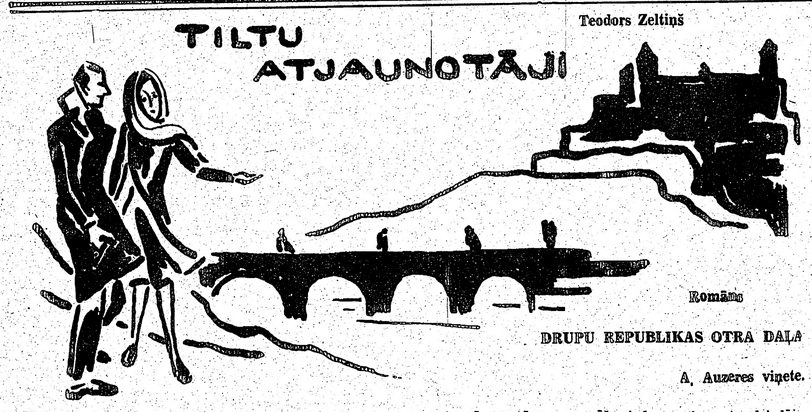

Teodors Zeltiņš

DRUPU REPUBLIKAS OTRA DAĻA

A. Auzeres vinete.

24. turpinājums

„Tad jau redzēsim, tad jau redzēsim," izdevējs jau tagad negribēja saistīties ar kādiem noteiktiem solījumiem.

Uz ielas iznācis, Augusts atstūma pakausi cepuri un svilpoja, par spīti plānajam putna ģīmim izskatīdamies pēc cilvēka, kas pilnīgi apmierināts ar dzīvi un savu veiksmi. Pēc brīža viņš apstājās un ļoti dziļdomīgi domāja, vai nevajadzētu aiziet uz Lidotāju skolu pie Reiņa Birzgaļa un saskaņā ar visām literārajām tradicijām kā pieklājas apslacināt „Zelta gaili". Bet rokas pulkstenī iemestais skatiens un sirdsapziņa, diemžēl ,to neatļāva. Tad netiktu šovakara atpakaļ uz Vircburgu. Bet lugas ģenerālmēģinājumā vajadzēja būt, lai galīgi nesakaitinātu Ofēliju un Ojāru.

Tāpēc Augusts pastiepa garāku soli un steidzās taisni uz staciju, pie sevis skandēdams partfeli noglabātās jaunās bilžu grāmatas pirmo pantu, nudien kā bērns:

Sarkansekste, vistas dāma,
Necel traci, esi rāma!
Tev ar zaķa vārdu solu:
Paņemšu tik vienu olu."

⁂

Cilvēki posās un gāja uz pašu nometnes autora lugas pirmizrādi pašu teātrī tikpat nadzīgi kā citiem sarīkojumiem. Un tomēr ne gluži tā. Viesojoties Eslingenas teātrim vai koncertējot kādam daudzinātam māksliniekam, visiem bija pusīldz skaidrs, kas gaidāms. Bet ko gan prātīgu būs varējis uzrakstīt šis paplānais jaunais cilvēks, no kuŗa nekādas gudrās runas neviens vēl nebija dzirdējis. Pa reizei bija pat redzēts kopā ar citiem nometnes dīkdieņiem pie pudeles. Redzēs, redzēs, ko īsti šovakar rādīs, vai varēs līdz beigām maz manēžā nosēdēt, nebūs par velti nomesta zemē nauda.

Apmēram tā, uz manēžu iedams, Augusts dzirdēja cilvēkus spriežam un juta, ka kāju pēdas viņam sāk savādi kutēt, likdamas apkārt neskatoties pazust aizskatuves telpā. Ne mazāk uztraukti par autoru tur aktieŗi berzējās viens gar otru aplam dīvainos tērpos. Piemēram, vīriešiem kārtīgu bikšu vietā līdz ceļgaliem plivinājās tādi kā svārciņi un kājas bija ieģērbtas garās krāsainās triko zeķēs. Laikam taču tādi cunftīgie vācu rīdzinieki 17. gadsimta beigās būs izskatījušies, jo vācu teātris teicās iedevis tā laikmeta kostīmus.

Ofēlijas Lubānas vaigi ziedēja koši kā rozes un viņa nepieņemtajam autoram nervozi uzsauca: „Ko jaucies mums tagad pa kājām? Ej un sēdi pirmajā rindā, kur tev ir rezervēta vieta."

„Pirmajā rindā? Nekad tik redzamā vietā neesmu sēdējis un lebprāt negribētu arī šoreiz . . ." Augusts vicinājās režisorei pretim abām rokām.

„Nerunā pretī, tu esi autors. Tev jāsēž tur, no kurienes visātrāk var uzkāpt skatuvē, kad publika aplaudēs un tevi izsauks," stingrā pavēlētājas balsī teica režisore.

„Es nekāpšu . . . man nenāk ne prātā . . ."

„Tu darisi to, kas tev jādara. Vai es lai viena ciešu par taviem grēkiem? Un nedomā spokoties — kā kautrīga vecmeita stīvēties pretī, kad tevi sauks," Ofēlija izstūma Augustu zilgani krēslainajā skatuvē, kur dekorātors apgaismotājam vēl deva pēdējos norādījumus. Pēc patumšā prologa skata, ar apsnigušajiem Rīga valņiem, pilnā gaismas spožumā vajadzēja atmirdzēt ģildes svētku ballei.

No skatuves pa sāņu durtiņām varēja ieiet tieši zālē, bet Augusts sadurstījies palika stāvam. Cauri priekškaram spiedās neredzamu runātāju balsu dūkoņa, reizēm atgādinot milzu kaķa murrāšanu. Tani klausoties, uzbudinātajam autoram tiešām sāka likties, ka skatuves priekšā gul plēsīgs runcis, kas blēdīgi patlaban gan izliekas iemidzis, bet vēro viņu ar uzmaniģi piemiegtu aci kā peli. Nē, šim runcim nagos viņš vieglprātīgi neskries. Uzmaniģi pa malta platumu pavēris priekškaru, Augusts piespieda spraugai aci.

Gandrīz vai visas sēdvietas bija jau aizņemtas. Galva tupēja blakus galvai līdz solu pēdējai rindai. Šķita, ka skatītāji sanākuši pat no abām kaimiņu nometnēm. Sanākuši — lai redzētu viņa lugu. Ja tā nu neliktos nāciena vērta — visiem šiem simtiem galvu? Ko tad? Un Augusts pēkšņi atskārta, cik lielu atbildību viņš ir uzņēmies, izvilinādams visus šos cilvēkus šovakar laukā no mājām. Tā bija tik gaužām nelādzīga apziņa, ka viņš vairs nejutās spējīgs iziet zālē pa skatuves sāņu durvīm, taisni pretī visu acīm. Bez tam — pirmajā rindā bez pašmāju dzejniecēm un dzejniekiem, rakstniekiem un rakstniecēm vēl sēdēja atbraukušie cieminī: Velta Toma, Knuts Lesiņš un Jānis Rudzītis.

Lai tiktu projām no skatuves, neieskrienot skatītāju pirmajās rindās, nu vajadzēja atkāpties atpakaļ un cauri aktieŗu telpai mēģināt izspraukties laukā. Kā to lai izdara Kā nepamanīts lai aizlavās garām Ofēlijai Lubānai? Ja režisore pamanīs viņa aizdomīgo atkāpšanās gājienu, garām nelaidīs. Bet palikt skatuvē nevarēja, tūliņ bija jāsākās izrādei.

Augusts ierāva galvu plecos, sacēla svārku apkakli un iestūmās atpakaļ cilvēkiem plinajā ģērbtuvē. Viņš centās neskatīties (it kā kaut ko tas varētu līdzēt) uz to pusi, kur redzēja grozāmies Ofēlijas šodien skaisti sacirtoto pakausi, un gāja ieliektiem ceļgaliem, lai nebūtu garāks par citiem. Lauka durvis vairs nebija tālu. Ja Lubāna kundze vēl mazu brītiņu paliktu ar muguru pret viņu, tad projām būtu, ne justs, ne manīts. Bet (kā vienmēr tādās reizēs) kādam stulbenim šai telpas pusē ievajadzējās režisores padoma, un Ofēlija pagrieza galvu.

Augusts, pietupdamies vēl vairāk, aizstūma sev priekšā apaļvēderīgo Hāzes lomas tēlotāju un rādīja ar zīmēm, lai klusē.

Tak laikam resnītis nesaprata, jo tūliņ iesaucās bistamā skaļumā: „Autor, kas noticis, uz kurieni tik blēdīgi zodzies?"

„Kuš, no Dieva puses . . ." izdvesa Augusts un parādīja viņam slepus dūri: „Es skrienu pēc savas blašķītes. aizmirsu mājās."

Šie meli tiešām līdzēja. Nu Hāze apjēdza (aridzan stiprāka malka mīlētājs būdams), kas par lietu, un pats ar mīksto spilvena vēderu vēl pastūma bēgli uz durvju pusi: „Tad taisies kā pazūdi. Man arī pirms izrādes derētu krietna šļuka."

Laimīgi ticis no siltās, līdz griestiem piesmēķētās telpas laukā, Augusts atlieca taisnāku slapstoties saliekto muguru un priecājās, ka saule jau paspējusi pazust aiz viņa kalniem Mainas otrā krastā. Krēslas patikami paslēpts, viņš varēja nu mierīgi paiet garām manēžas pirmajām durvīm un palikt līdz izrādes sākumam ārpusē grozoties pie otras ieejas. Kad zālē pēc trešā zvana nodzisa ugunis, viņš veiciģi iespraucās iekšā un nostājās aiz pēdējās solu rindas, starp citiem kājās stāvētājiem. Autoram rezervētā goda vieta pirmajā rindā bija palikusi tukša . . .

Pamazām tumsā apklusa skatītāju čalošana, un izrāde sākās.

Trimdas apstākļos neparasti vērienīgās dekorācijas, īstu teātŗa kostīmu raibums un raiti stilizētais spēles ritms, kādā režisore bija izšķirusies lugu iestudēt, ļāva skatītāju acij pārslidēt pāri dažam pavājāk nospēlētam skatam. Pirmajā cēlienā netrūka jautru situāciju, kas deva iespēju brangi izsmieties, un autoram tāpēc likās, ka publikai tas ir paticis. Tūliņ gan kautrīgi viņš iebāza degunu programmā, kad aizdegās pirmā starpbrīža ugunis, lai viņu kāds blakus stāvētājs neiedomātos uzrunāt.

Ojārs Lubāns programmas lapiņā bija papūlējies pateikt kādu vārdu par „Vilku Rigā". Un Augusts vēlreiz tos pārlasija — pirmo, tā sacit, publisko viņa pirmās lugas raksturojumu: „Romantiskā spēle „Vilks Rigā" paver skatu 17. gadsimta Rīgas amatnieku attieksmēs. Šai laikā latvieši ar savu centību un darbu pamazām sāka lauzt vācu ģilžu tradicijas. Lugas fābula ir vienkārša, apdare ar veclaicīgas saldmes iezīmēm — drusku sentimenta, mazliet dēku — kā jau tas romantiskā spēlē pienākas. Atsevišķas ainas ir kā illustrāciju lapas grāmatai par senās Rīgas dzīvi. Darbību rada, sasaista un izveido zeltkaļu zeļļa Mārta pārdrošā mīla uz vācu meistara meitu Adelīnu. Šim jūtām pretim darbojas Rīgas vācu cunftīgo pilsoņu nicīgā nostāja pret latviešu cilvēku."

Ortu cēlienu Augusts arī pārdzīvoja puslīdz labi, bet trešajā sāka svīst, jo skatītāji te šur, te tur iesmējās sentimentāli patētiskās vietās, kas bija domātas nopietnas, pat traģiskas. Un nabaga autoram likās, ka pasaulē nekā nav nejaukāka par smiekliem nevietā. Tak lugas dzejiskā izskaņa, kā likās, pēdējā cēliena autora kļūmes drusku saglāba.

Skatuve bridi pilnīgi satumsa, tad atkal zilgajā mēnesnīcas gaismā tur bija ieraugāmi jau prologā redzētie Rīgas vārti ar apsnigušajiem, biezajiem valņiem. Salstošie sargi, sniegā gar vārtiem miņādamies, dauzīja azotēs cimdotās rokas un sarunājās atskaņotos pantos.

1. sargs: „Ak, svētais Mauricij kas tas par suņa laiku!
Sals līdz pat kaulam kož kā rikstēm soģis bargs.
Stingst bārda lāstekās, krūts izdvešā baltu tvaiku,
Bet jābūt nomodā — tu esi Rīgas sargs.

2. sargs: „Tavu taku vastalāvi —
Salst tik vienā gabalā.
Sarāvies līdz ritam stāvi
Te kā ezis kamolā.

1. sargs: „Bet kungi Melngalvī nu ballē cauru nakti
Un saldu vinu dzer, kas guldzot glāzēs šļāc.
Skan jautras cimboles, sit kungi ļejot taktī.
Tur top gan dzerts, gan ēsts, tur nepazīst, kas sāts.

2. sargs: „Ko nu muldies te par balli,
Gulava beidz aplam jukt,
Skati labāk augsto valli —
Var kāds vilks te atkal brukt.

(Turpinājums sekos)

ATMIŅU DRUSKAS

AR POGCAURUMĀ PAKĀRTIEM NUMURIEM

Šīs dienas rakstu sākot, man janorāda, ka visi tajā pieminētie tautiešu vārdi ir manis paša izgudroti un tiem nav nekā kopīga ne ar dziviem, nedz mirušiem Kanadas latviešiem. Ja nu kāda šīni rakstā minētā tautieša vārds un izdarības saskanētu ar kādam realām dzīves personām, tad tā ir tikai nelāga sagadīšanās un tādēļ šī laikraksta izdevniecība, redakcija un raksta autors neuzņemas ne vismazāko atbildību. Faktiski šis mans deklarējums ir lieks, jo atstāstāmā laika periodā mūsu vidū vēl nebija radušies patriotiski tautieši, kas, tikai labu vien gribēdami, meginātu laist torpēdas pret nozīmīgām un stiprākām latviešu organizācijām. Mums nebija naudas toreiz ko algot advokātus. Labi, ja mēs varējām, algas dienā izpērkot pudeli alus, pielabināties kādam niknam formanim.

Tā pirms trīspadsmit gadiem ar kaklā vai pogcaurumā pakārtiem numuriem mēs 143 Latvijas labākie dēli un meitas nemiligajā 6. marta vakarā, dzīvā darba spēka aģentu izšķiroti, beidzot atradāmies vagonos un krēslā sākām ripot uz rietumiem, uz apsolīto zemi. Vēl pēdēja bridi Halifaksas stacijā lepnā kažokā atskrēja baletēze Irēne Apine. Tā pati Irene, kas, budama frontes teātra dalībniece, artilerijas virsuļvetru un kājnieku ieroču ugunī ignorējot, lielo Opočkas kauju laikā mēģināja par katru cenu sasniegt Opočku ar kādu vecu armijas motociklu. Jaunā meiča toreiz lāgā nevarēja saprast, ka ziņāmos apstākļos arī Frontes teātra izrādes ir jāatceļ. Vēl jo vairāk, ja pašā Opočkā jau ieripojuši pirmie krievu tanki. Jā, tā pati Irēne, kas divas studas pirms Rigas krišanas šķērsoja Daugavu, lai pateiktu ardievas kādai vecai tantei un paņemtu no sava dzivokļa pāris sirdi tuvas fotografijas. Protams, ka lodes arī šajā neticamajā dēkā to taupīja, jo citādi viņa nebūtu te lepnajā kažokā Halifaksā.

Irēnu Apini es pieminu tādēļ, ka jau pirmajā dienā Kanadā no viņas saņēmu dzīves gudrību, kuru laiku tecējumā neesmu pārāk labi izmantojis.

„Šis kažoks nepieder man! Esmu iemaksājusi tikai 5 dolarus. Ja tu Kanadā gribi kas būt, tad taisi parādus! Bez parādiem tu neesi nekas. Un nemaz nebaidies."

Vilciens bija sācis savu vienmuļo ritenu rokenrollēšanu, un mēs varējām sākt mierīgi aplūkot viens otru, izkratīt sirdi vai skatities nakts melnumā pa vagona logu.

Mums par lielu pārsteigumu īsi pirms Montreālas sasniegšanas diviem vecīšiem noslēpumainā kārtā bija pazudušas gluži jaunas kurpes, bet viens vairs nevarēja atrasta savu Vācijā pirkto glauno mēteli. Mūsu vidū bija arī padrukna auguma jūrnieks, dēkainis vai, kas zina, pavisam šaubigs tips, jo viņš zināja labi stāstīt par gandrīz visām pasaules ostām, izņemot Rīgu, Ventspili un Liepāju. Krieviski viņš runāja gandrīz labāk nekā latviski. Franču vai angļu mēle tam nesagādāja nekādas grūtības. Sauksim viņu par Šmitu. Monterālā Šmits pēkšņi pazuda no mūsu acīm un atgriezās atpakaļ tikai pāris minūtes pirms vilciena aizsiešanas diezgan priecīgā prātā ar divām viskija pudelēm nonēsāto, gandrīz cauro bikšu kabatās. Liekas, ka Šmits jau kādreiz bija Kanadā bijis, jo viņš itin labi iznāja kātru nākošās stacijas vārdu. Kenorā viņš prata iemainīt pret divām alus pudelēm arī savas nodriskātās kurpes. Ja šodien mēs runājam, ka avju drēbēs mūsu starpā ir iefiltrējušies padomju spiegi, tad Šmita personā es nedomāju, vismaz ne tad, saskatīt nodevēju, bet gan dēkaini, kuŗa soļus grūti paredzēt pasaules vislabākajam gaišredzīgim. Tā arī izrādījās, jo pēc pāris mēnešu nodzivošanas Jukonā, krietni sastiprinājies un labi apbruņojies, Šmits no sava bunkura veselas divas dienas šaudams pa labi un kreisi, pilnīgi paralizēja mazās sudrabraktuves mierīgo dzīvi. Kad beidzamā pudele bija izdzerta un pēdējā patrona izšauta, Šmits mierīgi atgriezās darbā un pēc tam paklausīgi sekoja mauntijam uz cietumu. Tik traku šaudīšanos bez soda neatstāj arī Jukonā. Nepagāja ilgs laiks, kad Šmits nopāca naudas grūtībās. Lai tiktu pie naudas, viņš aizlidoja uz Vankuveru un ieradās kādas klusas ielas bankā. Nelaimīgā kārtā Šmitam čeku grāmatiņas vietā rokā bija pistole. Nosēdējis piecus gadus nemīligā cietumā, Šmits, kā dziļi krietns padomju pilsonis atgriezās atpakaļ uz nezināmo ostu, no kurienes cauri Vācijai viņš bija sācis tālo ceļojumu uz Kanadu. Es nedodu ne pieci centi, ka Šmits, ja vien šodien nav kaut kur atkal aiz zviedru aizkariem, droši vien gatavojas kādai jaunai trakai dēkai. Šmits man palicis atmiņā kā virs, kas pilnīgi nepazīst baiļu. Ja jums, kadreiz vilciena braucot, pazūd jaunu kurpju pāris vai mētelis, apskatieties labi, vai kaimiņos nesēž mūsu Šmits.

Centrālpatricijā zeltu rakt iedāmies četri latvieši. Mums par lielu pārsteigumu te Dieva pamestajā sturiti tuvu polārajam lokam atradām priekšā tautieti, kas Patriciju ieskatīja par labāko dzīves vietu Kanadā. Tas bija Patricijas frizieris latvietis — Davsons. Viņš reizē bija arī ītona pārstāvis, šnabja eksportieris un, ja vajadzīgs, tad par labu naudu tas apņēmās zeltracim izrakstīt no Montreālas smukāko franču brūti.

Līdz šodienai nav noskaidrots, kādos apstākļos savas dzīves gaitas Patricijā maija mēnesī izbeidza dzīvespriecīgais jauneklis Imants Vītols. Viņa līķi atrada pēc kāda mēneša tuvējā upē. Neapkopta kapa kopiņa tālu ziemeļos liecina, ka 1948. gadā tur, kur kādreiz atradās Patricijas zeltraču pilsētiņa, no slepkavas rokas mira pirmais pēckara latviešu iecelotājs Kanadā.

Londonas pilsētā par namdari un beidzot par uzņēmēju kļuvis cits zeltracis, vārdā Luksts. Atceros, ka viņa kundzei bija brīnumjauka balss.

Visvaldis Pakrēlis no Jukonas pārnāca uz Edmontonu un vēl pirms dažiem gadiem ar sievu un bērniem bez kādas lielas reklāmas apbrauca tieši apkārt visai pasaulei.

Divas smukākās un varbūt arī bagātākās istabmeitas pasaulē — mūsas Marga un Laura — ir latviešu sabiedrībai it kā pazudušas. Gadijās, ka šo daiļavu tēvam piederēja liels kuģis, un vācieši kara laikā to nebija paspējuši nogremdēt. Tā Londonas bankā uz abu mūsu vārda bija sakrājies konts, ar kuru diezin vai latviešu kreditsabiedrības gada apgrozījums varētu sacensties. Laura un Marga, kā man stāsta, ir aizpremcējušās pojos un ungāros. Es nebrīnītos, ja šodien viņām pašām istabas apkopt nāk kādas vēlākas latviešu emigrantes par 8 dolariem un tramvaja biļeti dienā.

Ar mums kopā toreiz iebrauca arī, vismaz manā uztverē, visapbrīnojamākā un varonīgākā latviešu pulkveža ģimene. Es te runāju par varoņa nāve krītuso pulkvedi Aperātu. Man sevišķi te jāpiemin pulkveža Aperāta kundze, jo kara pēdējos mēnešos, kad vācu nacisti bija nolēmuši iznīcināt pukvedi Kārli Lobi, nāves spriedums palika neizpildīts. Līdzās pulkveža Januma virsiķiskajai nostājai ir gajai un latviskajai nostājai ir jāpiemin, ka tā bija Aperāta kundze, kas, riskējot ar savu dzīvību, lika no divīzijas stāba pazust papīriem, kuŗus bija paraksti jis pats Himmlers.

Pirms 13 gadiem sāka dibināties pirmās latviešu biedrības. Tāpat kā šodien, bieži vien par vadoņiem uzņemtās godkārības velniņa dīdīti vadoniši. Patrakotās un tad pazuda privātā dzīvē. Daudzi pat apprecējās un sūta vēl tagad savus bērnus latviešu skolā. Censonis, kas toreiz pirms 13 gadiem nemācēja angliski pateikt ne ā, ne bē, beidzis Kanadā universitāti, šodien māca angļu valodu augstākā mācības iestādē pašiem kanadiešiem

Un es pats, veca ņiķa vadīts, šad un tad vēl piesēžos pie rakstāmmašīnas vai skaņu lentas aparāta, lai pateiktu lietas, kas dažiem patīk, bet citiem ir lielāšiem augusi patiesa preses brīviba. Un tas nemaz nav tik maz.

Jūsu A. Kundrats.

ILLUSTRĒTO ŽURNĀLU

JAUNĀ GAITA

var pasūtināt P. O. Box 549, Toronto, Ontario, Canada. 6 numuru abonements $4.50, atsev. n-rs $1.--

KULTŪRAS DIENU LAIKĀ ZIEDOSIM ZIEMEĻAMERIKAS LATVIEŠU KULTŪRAS FONDAM!

Kultūras fondam paredzētie ziedojumi nosūtāmi pēc adresēm: Kanadā — Latvian National Federation in Canada, P. O. Box 285, Term. „A", Toronto, Ont., ASV — American Latvian Association, 1727 Kenyon Street, N. W. Washington 10, D. C.

Leons Reiters no diriģenta pārvērsts par pamfleta rakstītāju

ALDONA REITERE MĀCĀS LIETIŠĶĀS MĀKSLAS VIDUSSKOLĀ. KAS LASA RĪGAS RADIO TRIMDINIEKU NOZĀKĀŠANAS RAKSTUS ZVIEDRU VALODĀ?

(LZA) Par Leonu Reiteru driz bet, redzot, ka viss velti, arī tie sākot atrauties. Visumā, rezumējot vēstulē pateikto — pamazām Leona R. „ģenija zvaigzne" sākot norietēt. Tāpēc arī noprosot „Literātūra un Māksla", kā tams: pirms viņš nav kritis neari Cekas repatriantu lapa, vienželastībā, uzdots rakstīt atmiņas laicīgi ievietojuši garākus rakun nozākāt trimdiniekus. pa reistus. zei arī uzrakstīt kādu neķītru

Kāda Silvija Stumbre savā ķengu rakstu Čekas repatriantu rakstā „Pa nopietnas mākslas ce- lapai. ju" cita starpā saka: „Rīgas koncertdzīvē aizvien noteiktāk savu Ik nedēļas Rīgas radio pārraivārdu teic jaunais diriģents Le- da zviedru valodā „priekšlasījuons Reiters. Tagad jau gluži no- mus" par dzivi tagadējā Latvijā teikti varam iezīmēt šī mākslinieka portretu — viņa īpašo pieeju mūzikas interpretācijas jautājumiem. Pāri visam Leons Reiters ir ļoti nopietns mākslinieks, kas skaņdarbam mēdz tuvoties savā patstāvīgā skatijumā, bez tam ar lielu iedziļināšanos un atbildības sajūtu. Leonam Reiteram sakarā ar pastāvīgo radio un televizijas orķestra diriģenta darbību uzkrājusies jau samērā bagāta praktiska pieredze, kas neapšaubāmi virza diriģentu aizvien tuvāk īstai diriģēšanas tehnikas meistarībai. Viņa nākotnes plānos ietilpst arī doma par tālāku papildināšanos un pilnveidošanos kādā no Vissavienības lielākajiem mūzikas centriem."

Bet ko tad pastāsta „Literātūra un Māksla" līdzstrādnieks, kas ieradies Reiteru dzīves vietā Rīgā, Zaubes ielā? **Viņš jauno diriģentu šastapis noliekušos pār aprakstītām papīra lapām. Leons R. ar lielu baudu nodoties literārajam darbam. Pašreiz šis „literārais darbs" esot atmiņu rakstišana pamfleta veidā par savu dzīvi un piedzīvojumiem ārzemēs.** Bērnībā esot mēģinājis komponēt, bet tai atmetis ar roku; „literārā daiļrade" viņu jopojām turot savā rokā. Cita nekā nozīmīga L. Reiters neesot veicis. Mīlot arī dabu, un pag. vasarā ar savu kādreizējo skolotāju Adolfu Skulti esot apceļojis Vidzemes skaistākās vietas.

Bet kā tad ar diriģēšanu? Leons Reiters pastāstījis, ka viņš strādājot Rīgā par radio orķestra otro diriģentu un diriģējot pa 2 nedēļām reizi. Esot nodomājis doties uz Maskavu, kur vēl neesot bijis, lai mācītos pie slavenā diriģenta A. Hauka, ar kuru tricies jūrmalas koncertā 1958. gadā.

Sīkāki pasekojot abiem raksītājiem, ir redzams, ka tie nonākuši pretrunās. No „Literātūras un Mākslas" līdzstrādnieka intervijas noprotams, ka **Leons Reiters tagad sevišķi nodarbināts ne ar diriģēšanu, bet gan „literāra pamfleta rakstīšanu par Zviedrijas trimdiniekiem".** Lai gan pats saka, ka gribot braukt uz Maskavu, jo tur nekad neesot bijis un gribot arī mācīties, bet tas, protams, atkarāsies no tā, cik „sekmīgi veiks" un cik labi pratis savās atmiņās nozākāt Zviedrijas trimdiniekus.

Šo rindu rakstītāja rokās ir vēstule no okupētās dzimtenes, kas sasniegusi brīvo pasauli ne pa pastu, bet apkārtceļiem, kur par Leonu Reiteru pastāsta gluži pretējo komūnistu presē teiktajam: degvīna glāzīšu cilāšanā nekas neesot mainījies. Kad galviņa silta, tad notiekot tādas pasās ālēšanās, kādas mēs, trimdinieki, dabūjām redzēt un dzirdēt, kad Leons R. mitinājās Zviedrijā. Sākumā nelaika tēva draugi mēģinājuši kaut drusku savaldīt,

Čeka krāpj brīvās pasaules pasta iestādes

(LZA) Čekas izdoto repatriantu lapu „Dzimtenes Balss", kā mums visiem zināms, piesūta tautiešiem, kādas kontinentos tie arī atrastos. Daudzu zemju iestādes šo komūnistu propagandas lapu atzinušas par nevēlamu, un tāpēc pasta iestādēm sūtījumus uzdots iznīcināt. Čeka nebūtu Čeka: lai panāktu savu, uz aploksnēm iespiež privātu personu nosūtītāju vārdus, piem. Paul Kegel, Berlin Nr. 54, Schönhauser Allee 181, Ernst Berger, Berlin Nr. 4, Invalidstrasse 17, Berlin NW 63, Postschliessfach 120 u.t.t.

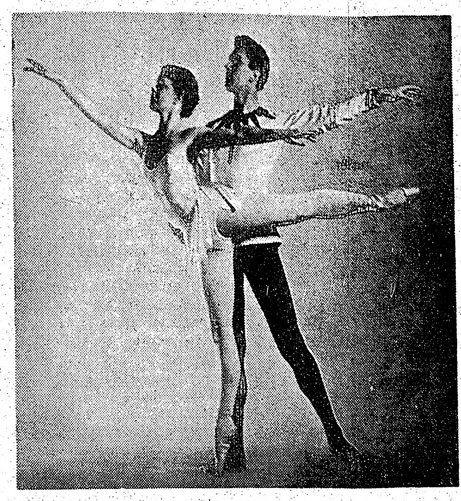

G. Austerberga un A. Rozenbergs divdejā „Canadian Junior Ballet Soc." uzvedumā 6., 7. un 8. aprīlī Toronto.

Mote: Mariss Vētra vārdu teiks: — Sveiks!!!

Ja sestdienā nolikto „Literāro kokteili" rikotu kādā tirgus teltī, tad ūsains virs, ar gardibeni galvā, sarīkojumu proklamētu apmēram šā: „Sanāk, sanāk! Pie svaigām dzejām! No pastalnieciskā urrāpatriotisma vaimanām, līdz spalvaina pacifisma baiļu kunkstiem! No superseksuālam kaislībām pārsātinātām neskīstībām, līdz ultraskīstas svētlaimības zeltspārnu vēdām! Cents par dzeju un programma par brīvu!"

— Nuja, bet „Literārais kokteilis" noritēs pieklājīgā celtnē, nebūs bļāvējs pie ārdurvīm, un Mariss Vētra neaudzinās ūsas, tikai tādēļ, ka tam pāris stundas jāregulē daiļā un nedaiļā dzimuma dzejnieku parādes gājiena kārtība un 20. gadsimta lielākā liriķa Maksa Čuliša solo numurs.

Nav šaubu — visa Toronto latvietība gaida „Literāro kokteili". Arī mūsu kultūras stingrākie balsti ir kļūrušies pie rakstāmiem iņbuļiem un šī laikraksta slejās ieteikuši minēto sarīkojumu apmeklēt. Bet . . . neviens nav tā isti izskaidrojis: — kas ir dzīvā dzeja, ko sestdien no visām brīvās Liellatvijas kontinenta malām sabraukušie dzejnieki dos mums baudīt?

Jāatzīstas, mēs varam būt lāimīgi tādēļ, ka man, kā saka, bilde ir skaidra. Un es, iespaidojoties no tā dināmiskā saticības, sadarbības un spalidzības gara, kas valda mūsu vidē, i nedomāju izturēties nelatviski, tādēļ tūlin

KAS IR DZEJA?

INSPIRĀCIJAS PRESPIRĀCIJAS DRUDZĪ KRATĪDAMIES, IZSKAIDROJIS JORIKS.

izklāstīšu visu, kas slēpjas aiz isā vārdiņa: dzeja.

— Tā ir dzeja, kad Juris laidarā saķeris Ilžu, spiež to sev klāt un dveš: „Ilža, es tevi mīlu!"

— Tā ir dzeja, kas glaunā restorānā parādās uz franču valodā rakstītas ēdienu kartes, lai gurmāns, parādīdams uz kādu garu nosaukumu ar pirkstu, saņemtu sāltas renģes ar vārītiem kartupeļiem.

— Tā ir dzeja, ko Smirdlovskas rajona kolchozniekiem referāta veidā nolasa partorgs Jakovļevs Ļudovičš Pļihupļatkins.

— Tā ir dzeja, ko domā mazs tekulītis - - kukainītis, pēc tam, kad to apēdis zvirbulis.

— Dzeja atspulgo Izplatījuma zvaigznēs un viļņojas okeanu bangās . . . Kā katrs dzejnieks un dzejniece sajūt un saprot visapkārt virmojošo dzeju, mēs varēsim noklausīties „Literārajā kokteilī".

Es nešaubos, ka mēs visi sestdien satiksimies. Varbūt vienīgi tos tautiešus, kuŗu vienīgais izklaidēšanās veids ir caur skatlogu vērot kā frizieri apcērp matus saviem klientiem — bet tādu jau nav daudz.

Mēs esam senas un plašas kultūras mantinieki un pārstāvji, tādēļ es domāju, ka tie tautas darbinieki, kas aicināja un ieteica apmeklēt „Literāro kokteili" ir pārcentušies — ikkatrs no mums pats saprot, ka viņam ir tur jābūt un jādzird, ko vēstīs mūsu dzejas tribūnī.

Tātad uz redzēšanos sestdien!

Joriks.

Jaunas lugas

Krolla Kultūras birojs izdos Augusta Mitrēvica jauno lugu „Dažādas milestības", kuŗa nesen ar lieliem panākumiem izrādīta autora iestudējumā. Pieprasījumi pēc bērnu un jauniešu lugām lieli, kādēļ izdos arī Elgas Kores-Krūmiņas lugas, ievietojot vairākas viena gramatā: „Princese Laila", „Pazudušais gredzentiņš", „Lieldienas nāk", „Sniegbaltīte", „Grūtais uzdevums", „Dzintara jāsite", „Mežā", „Kaķiša dzirnaviņas". Mitrēvica luga izmaksā vienā, bērnu lugas 3 grāmatās. Lai izdevumi būtu visiem lēti pieejami, tās izmaksā fototec nikā. Katra grāmata maksās $1,50. Interesentus lūdz pieteikt eksemplāru skaitu: Zviedrijā Mr. J. Kārkliņam, P. B. 701 Sverige, Stoc olm, Vācijā: Mr. N. Lešmanis, (24b) Eutin Holst. Ferd. — Tönnies Str. 11 — 8, Germany, Kanadā: Mrs: Birutai Senkēviča. 68 Parkdale Rd. 2, Toronto, Ont., Canada, O. Krollam, 800 S. Halsted St. Hull House, C. cago 7, Illinois, USA. Naudu nesūtlet, bet pieteikumus — līdz š. g. 1. maijam.

PUSAUDŽA ATMIŅAS

KĀ ES IZAUGU PAR LATVIETI

II

BĒGĻU GAITĀS

Tas bija bēdīgs skats redzot bēgļu virknes, kas atstāja savu zemi, pašī nezinādami, kāpēc to dara. Bēgļu straumē bija arī kājinieki. Daži stūma sev pa priekšu ķerru vai bērnu ratiņus, kur bija sakrauta visa manta. Vācieši vairs nevarēja būt tālu, jo kādā mežmalā krievu kareivji bija novietojušies ierakumos un gaidīja ienaidnieku. Viens krievu karavīrs, noskatoties uz bēgļu pajūgiem, izbrīnījies teica: „Šeit tikai bagātnieki vien dzīvo." Viņš laikam salīdzināja, kā izskatītos, ja viņa dzimtās sādžas iemītnieki dotos bēgļu gaitās. Mēs braucām visu nakti. Kad tikām uz Rigas-Jelgavas šosejas, mūsu ceļu apgaismoja degošas mājas abās šosejas malās. Krievi esot pavēlējuši visas ēkas nodedzināt.

Nākošo ziemu es jau gāju skolā Petrogradā. Mans vecākais brālis bija atradis darbu kara rūpniecībā, un iesaukšana armijā viņam nedraudēja. Bet viņa skolas biedri jau bija virsnieki, un daži jau bija ievainoti. Viņš jutās neērti savu draugu priekšā. Drīz arī viņš atstāja darbu un iestājās kara skolā. Pēc četriem mēnešiem viņš bija praporščiks un aizbrauca uz fronti, kur drīz vien krita. Tanī laikā sāka veidoties latviešu bataljoni, un daudzi tur pieteicās brīvprātīgi. Latviešu nošaujamu vislabāk izteica kāds ievainots strēlnieks, kuŗu mēs apciemojām lazaretē. Kad mans tēvs viņam ieteica būt piesardzīgam, tas atbildēja: „Mums, latviešiem, jāparāda, ko mēs varam."

Skolēni manā ģimnazijā bija pa lielākai daļai bēgļi no piefrontes apgabaliem, tie bija dažādas tautības. Man ir palicis atmiņā šis ģimnazijas inspektors kā negatīvs tips. Viņš izturējās pret skolniekiem kā feldfēbelis pret kareivjiem. Viņam nekad nebija laipna vārda priekš skolnieka. Likās, ka viņam sagādāja baudu ielikt kādam skolniekam divnieku. Viņu neinteresēja, kā skolnieks tiek galā ar uzdoto vielu; viņa uzdevums bija prasīt, lai uzdoto skolēns zinātu. Ja kāds bija ko izdarījis nepareizi, tad inspektors izsauca vainīgo klases vidū un tad visu skolnieku priekšā ņemās izsmiet nelaimīgo. Tā viņš bieži vien noveda zēnu līdz asarām, kur laipns vārds un draudzīgs padoms būtu palīdzējis atrisināt viņa problēmas.

Man tanī laikā jau bija izveidojusies apziņa, ka es piederu pie vienas atsevišķas grupas, kas atšķiras no pārējiem. Kādu dienu visai skolai lika sapulcēties aktu zālē uz svinīgu aizlūgumu, jo Dievs esot devis uzvaru krievu ieročiem turku frontē. Krievi bija ieņēmuši Erzerumu. Pēc pareizticīgo rituāla visiem vajadzēja mesties ceļos un pēc tam skūpstīt krustu. Apzinādamies, ka es neesmu pareizticīgais, es demonstrātīvi paliku stāvot kājās un neskūpstīju krustu. Pēc šī gadījuma es apjēdzu, ka manī ir radies kāds spītības gars un izveidojusies apziņa, ka man nav viss jātaisa līdz krieviem. Es nezināju pats, kad tas manī bija izveidojies, jo pirmajos skolas gados man šādas atšķirības sajūtas nebija, bet man bija kāda vēlēšanās būt kā krievam, jo krievi man izlikās kaut kas augstāks. Tagad turpreim es jutos pārāks par krieviem.

Pienāca 1917. g. februāŗa revolūcija. Man bija liela interese staigāt pa ielām un noskatīties, kā „taisa revolūciju". Skolās mācības bija pārtrauktas, tramvaji negāja, policijas iecirkņi bija izdauziti un tur atrastos papīrus dedzināja lielos sārtos. Vienā šādā siroju ā redzēju, ka piedzēruši matroži izveda no dzivokļa vecu admirāli, apdraudēja to ar revolveriem un kaut kur aizveda.

Uz revolūciju visi lika lielas ceribas. Reizē ar to izlauzās uz āru Krievijas imperijā ietilpstošo tautību centieni, ne jau tūlit pēc neatkarības, bet vismaz pēc autonomijas. Tagad par tādām lietām runāja atklāti. Tā bija jaunatne, kas par tādām lietām interesejās, kamēr vecā paaudze bija skeptiska. Poļi organizēja savas karaspēka vienības, igauņi sarīkoja Petrogradā lielu demonstrāciju, lietuvieši kā Krievijā, tā ārzemēs sprieda par Lietuvas valsts atjaunošanu. Gluži dabiski, ka arī latviešiem nobrieda ideja par savas valsts dibināšanu. Latviešu avīzes rakstīja, ka latviešiem esot sarkans karogs ar baltu svītru. Es to uzzīmēju pirmā lappusē savā marku kollekcijas grāmatā un apakšā parakstīju krievu valodā „Latviešu nacionālais karogs",

Mani vecāki bija pārcēlušies uz laukiem Pleskavas guberņā, kur rentēja zemi. Tur es dabūju tuvāk iepazīties ar krievu zemniekiem. Viņi dzīvoja sādžās un sadalija savus laukus šaurās strēmelēs. Kad tēvs nomira, viņa dēli sadalīja zemes strēmeli vēl šaurākās daļās, tā ka dažreiz nebija ko dalīt. Viņu mājas bija kailas, bez zaļumiem. Krievu zemnieki bija paraduši visus darbus darīt kopīgi. Tie bija pilnīgs pretstats latviešu individuālistiem. Tie bija masas cilvēki, viņi kopīgi strādāja, kopīgi priecājās, kopīgi bēdājās un kopīgi nīda.

Nākošo ziemu es mācījos Nevelē, kas bija mums tuvākā pilsēta. Katrā pilsētā bija atrodami latvieši, un viņi meklēja viens otru satikt. Kad varu pārņēma komūnisti, jauno pilsētas vaditāju starpā bija arī pāris latviešu, un tie bija intelligentākie starp viņiem. Vienreiz pa mūsu pilsētas ielām maršēja kāda latviešu vienība, dziedot latviešu dziesmas. Vietējie idzivotāji nopriecājās par skaisto dziedāšanu. Komūnisti Nevelē uzvedās samērā godīgi. Sarkanās armijas nodaļa katru dienu svinīgi maršēja uz staciju, sagaidīja vilcienu, izkratija pasažierus un viņiem atņēma pārtiku, jo tie esot spekulanti. Ar iegūto laupījumu tie atgriezās savā mītnē.

Bija noligts Brestļitovskas miers, un bēgļi sāka domāt par braukšanu mājās. Atgriešanās nebija tāda, kādu mēs iedomājāmies prombraucot. Mājas atradās vācu rokās, un tagad vajadzēja pie tiem iet lūgties. Komūnisti gan atrunāja no mājās braukšanas, bet liegt neliedza. Izpārdevām savu iedzīvi un nobraucām līdz Sebežai, pie Latvijas robežas, bet tur mūs gaidīja vilšanās. Tur jau stāvēja vairāki vilcieni ar bēgļiem, un vācieši tos nelaida iekšā. Acīm redzot vācieši bija rūpējušies, lai es varētu katru gadu apmeklēt skolu, kaut gan tas sagādāja lielas grūtības. Vienīgā latviešu skola visā Latvijā toreiz bija Latviešu Izglītības biedrības vidusskola Rīgā. Mācības tur notika latviešu valodā, bet tas man nesagādāja nekādas grūtības. Vācieši neiejaucās skolas darbā. Vienīgais, ko mēs bijām pārņēmuši no vācliešiem, bija klašu apzīmējumi. Mana klase saucās „Ober-Secunda", kas atbilda krievu ģimnazijas 6. klasei. Man labā atmiņā palikuši direktors prof. K. Kundziņš, prof. E. Blese, rakstnieki Fr. Bārda, K. Krūza. Pirmoreiz sāku mācities latviešu literātūru, latviešu vēsturi, un šīs mācības es uzņēmu ar lielu ziņkāri. Mūsu klases audzinātājs bija Pilsātnieks. Mums patika viņa eiropiskā uzstāšanās un arī tas, ka viņš bieži vien ar klasi ielaidās draudzīgās pārrunās par aktuāliem notikumiem. Arī prof. Kundziņš un Blese bieži sarunājās ar klasi par lietām, kas tieši neattiecās uz mācāmo priekšmetu. Tie mums bija interesantākie brīži, un tie deva lotidaudz vispārīgās izglītības celšanā. Citi skolotāji turpretim rūpējās tikai par to, lai skolēniem kaut ko uzdotu un pēc tam atprasītu uzdoto.

(Nobeigums sekos).

NO VEĻIKAJAS KRASTIE ČIKĀGAI

32. PULKA KAROGS ČIKĀGAS DV ATCERĒ

Braši ASV ģimnaziju militāro kursu (ROTC) kadeti vienā ierindā ar 32. pulka 5 kaŗaviriem piedeva svinīgumu un laikmetīgu nopietnību Čikāgas DV apvienības 10 gadu darbības atceres aktam Latviešu namā. Goda sardzē sastinga, kad zālē ienesa slavas pilnā pulka ciņas karogu, kuŗš tik daudzas reizes bija noliecies par musu kaŗaviru kapiem Krievijā, Vācijā un dzimtenē, kuŗam pievijot bija izcinītas neskaitāmas slavas pilnas kaujas. Simboliski veco un jauno kaŗaviru sardze rādīja, ka leģiona cinītāju vietā posteņus nu ieņem mūsu jaunas paaudzes pārstāvji.

Sanāksmes dalībnieki vienojās kopīgā lugšanā, ko vadīja teologs I. Kalniņš, pēc kam noklausījās dzejnieces Hermanes-Delijas DV veltītu dzejojumu. ASV himnu dziedāja tenors V. Salna un akta dalībnieki vienojās Tautas lūgšanā.

„Laiks ir par smagu, lai svinētu jautras jubilejas," ievadot svinības, teica DV zemes valdes priekšsēdis Augusts Vanags. „Vakars domāts, lai mēs atcerētos ciņas un gādātu par ciņas ieroču nodošanu jaunai paaudzei, kuŗas pārstāvjus redzam šeit mūsu vidū."

Akta runu teica Komitejas Latvijas brīvībai priekšsēdis majors V. Hāzners: „1944. gada 16 martā notika vienīgais latviešu leģiona abu diviziju apvienotais uzbrukumis Latvijas robežupes Mudes krastos, latviešu virsnieku izplatnots un vadīts, zīmīgs ar maksimāliem sasniegumiem un minimāliem zaudējumiem. Velak šo dienu dibināti nodēvēja par Leģiona dienu. 1945. gada martā notika abas pēdējās kaŗzemes lielkaujas, kuŗās lielu lomu spēlēja mūsu 19. divizija. Visi šie notikumi ierakstīja jaunu, spožu lapaspusi latviešu cinītāju vēsturē šaja gadsimtenē."

Tālāk runātājs uzsvēra, ka [illegible] pirms 5 gadiem pavēra [illegible]ieju žogi Zēlteldiņa. Izlaižot brivībā 12.000 vīru, kuŗi labi organizēti un stingri disciplineti tanī bija iegājuši un vēl vienotāki no tās iznāca. Tagad DV ir kļuvusi par lielāko, stiprāko un vienotāko latviešu organizāciju pasaulē. Kā tādus mūs arī novērtē mūsu istie un vienigie ienaidnieki Maskavā un Rigā.

Kāda izskatās Latvija šodien? Tā pārvērsta par plinigu krievu koloniju. Tautu rusificē līdz pēdējai iespējai. Pagājušā gadā iepludināts 45.000 krievu, tā latviešu % vairs ir tikai 57,4. Plīsētām sen vairs nav latviskas sejas. Okupanti ieslēguši znaugos latviešu kultūru, un jaunatnei iemauktus uzliek Maskavas komjaunieši. Militārā zinā Latvija parkarcota Krievijas aizsardzības un agresijas sistēmai. Komūnistus latviešu amamtos aizstāj ar krieviem. Jaunā naudas reforma ievedusi tautu vēl dziļākā nabadzībā, terrors turpinās. Šie nelabvēligie apstākļi mums uzliek lielus pienākumus.

Daudzi no mums negrib izprast jauno laiku, kādā dzivojam. Jaunā ēra prasa aktivitāti. Mums jāzina, kas notiek dzimtenē šodien, kādās briesmās mūtu tautas atrodas. Vienīgi mēs svešumā varam tiem palidzēt. Tālāk jāpazinās, ka no svešumā esošās tautas daļas nedrikstam zaudēt nevienu cilvēku, kuŗā rit latviešu asinis. Tas šodien ir tautas dzivības jautājums. Alga viena — vai atgriežamies dzimtenē, vai ne.

Mums svešumā jānes pilna atbildība par latviešu skolām, jārūpējas, lai bērni iet skolās ar prieku un nevis vecāku piespiesti vai mudināti. Jāatjauno skolotāju kadri ar tiem skolotājiem, kuŗi uzaugusi svešumā un labi pārzina audzināšanas metodes svešo zemju skolās. Visiem jāuzņemas lielāki pienākumi un atbildība, izturzājot Latvijas politiskos un nacionālos jautājumus svešu zemju sabiedrībā. Jāpalidz vēl vairāk kā līdz šim tautiešiem dzimtenē. Arī ar sasniegumiem kultūras, mākslas, zinātnes laukā no svešuma jāmet jauns un plats tilts uz dzimteni. Jāsaprot jaunā ēra un šai ērā jāieņem savas tautas vieta. Jārada apstākļi runāt ar jauno, pasaulē brīvību ieguvušo nāciju pārstāvjiem Afrikā un Āzijā. Te plašs darba lauks mūsu studijiem zinātniekiem kopā ar nākamaj sabiedrības vadi jautājums lielā m jautājums. Ja pl mūnas sarīkojur var sazīedot tika visiem jākaunas jas process no r izskaudīs latviski pu?

Mūsu pirmais Ulmanis 1919. ga zemnieku sanāks gus laukumā, ru vijas valsts uzbū teicis, ka visam, dzekļi, valsts b un esot lūdzis liekot prezident rē. Neviens nees sapulces dalībn prezidenta cepur saturu. Vai m ideālisma?"

Beidzot runu, ners teica:

„Neesmu pate tikai atgūdinājis manuprāt, istā bija šeit, kad svin savus svēt slavas brūļiba labu piemēru darbi ir arī visi

Apņēmībā u tautas karoglen un kāpinājumu un darbā par l kotni. Ceļš mū brīvību vēl ir tavošana prasu bezgalīgu uztie un darbus — viešu sabiedrīb sim, tad ceļš u būs daudz īsāk cinieties!"

Apvienību 10 cerē pērsonisk Rugens (Jāņ dzāns (vecie s Hāzners (32. p nis (ČCA, N Baptistu draud (jaunatne), V draudze), mag (ČLB), H. Kre ln), A. Osis (s Aparjods (DV Jankavs (DV Rakstveidā: D Janums, daudz A. Landovskis F. Stāks (K u. d. c.

Čikāgas a priekšnieks iespēj stāstīja, kā n daļa Čikāgā p

DV zemes A. Vanagam latviskus svēc nadžu nodaļas zentālē.

Akta koncer pildīja viru dirigenta E. klavierēm Vl.

DV viesi (pēc tam vair vējās pie azo

ANT BLO

Antibolševi apvieno dažā tus, kuŗu dz mūnistu var pas tautām Padomju S tautas — ukr ziņi, turkest vadība atrod ASV ir vairā Nujorkā, Či ladelfijā. Na jāb ABN da sijas latviešu bības komitej zācijas), Vec vis V. Alps) jas centrs, formācijas

Gadskārtē notika 18. viesnīcā Nu sēdis Dr. K ziņojumā bloka izdot Parīzes ko „Apspiesto monstrācija Nosodot k lismu vispā stājās arī mu; slovāk imperiālism

Turpmāk šanai ievēl viešu delegā bā. Izstrād regulāras s

Kultūras apskats

● **Latviešu dejotāja Bianka Roge, kas izpelnījās teicamas kritiķu atsauksmes pēc uzveduma „The Batītub Revue", šinīs dienās pošas jaunam uzvedumam. Soreiz B. Roge tēlos nabadzīgu aktrisi Viljama Sarojana lugā „The Cave Dwellers". Lugā darbojas četras galvenās personas un to paredzēts uzvest York Community teātri. Sarojans šajā darbā tēlo cilvēkus, kas nodarbojas ar taisnības meklēšanu. Savā laikā lugā guva jo izcilus panākumus Ņujorkas Brodvejā. Bez tam B. Roge patlaban iestudē trīs grupu dejas un divas solo dejas otram moderno deju festivālam Toronto, kas notiks 25. un 26. aprīlī Hart House telpās.**

● **B

Kultūras apskats

● Latviešu dejotāja Bianka Roge, kas izpelnījās teicamas kritiķu atsauksmes pēc uzveduma „The Bathtub Revue", šinīs dienās pošas jaunam uzvedumam. Soreiz B. Roge tēlos nabadzīgu aktrisi Viljama Sarojana lugā „The Cave Dwellers". Lugā darbojas četras galvenās personas un to paredzēts uzvest York Community teātrī. Sarojans šajā darbā tēlo cilvēkus, kas nodarbojas ar taisnības meklēšanu. Savā laikā lugā guva jo izcilus panākumus Nujorkas Brodvejā. Bez tam B. Roge patlaban iestudē trīs grupu dejas un divas solo dejas otram moderno deju festivālam Torontō, kas notiks 25. un 26. aprīlī Hart House telpās.

● Bargu kritiku pagājušajā nedēļā saņēma kanadiešu pianista Glens Gūlds, kad šis izcilais mākslinieks kopā ar Nujorkas filharmonijas orķestri atskaņoja Bēthovena 4. klavierkoncertu. Laikraksta „The New York Herald Tribune" mūzikas kritiķis Pauls Henrijs Lange rakstīja: „Gūlda ekscentriskās manieres liek domāt, ka viņš grib sevi pārliecīgi izstādīt. Gūlds bija aicgāri ni sakritis uz neparasti zema krēsla, ar sakrustotām kājām, un stripri garlaikojās, kamēr diriģents Bernšteins veltīja uzmanību savam orķestrim. Bet kad pienāca Gūlda kārta, viņš bija īsti savā elementā, rādot zīmes sev un orķestrim, dizedot, spēlējot, piepildot ūdens glāzi uz klavierēm un visubeidzot svaidot savu ķermeni augšā un lejā pie katras spēcīgākas fortes". Kritiķis nežēloja arī Bernšteinu, kas „pārliecīgi gorijies" pa koncerta laiku.

● Pagājušā svētdienā kanadiešu klausītājiem bija izdevība no jauna dzirdēt mūsu apdāvināto pianisti un ērģelnieci ,kas ar solo darbiem piedalījās Sv. Jāņa Kristītāja draudzes garīgajā koncertā. A. Grigale ar lielisku mūzikālitāti un veikli izstrādātām figurācijām atskaņoja tehniski grūto Dr. Villana Prelūdi ērģelēm, ko bija izdevība dzirdēt pirmoreiz Toronto. Koncerta nobeigumā svinīgi izskanēja Bacha Postlūde, kuru uzņemt šajā programmā bija ieteicis kanadiešu izcilais ērģelnieks un paidagogs Dr. Carls Pīkers. Pie pēdējā A. G. mācās jau vairākus gadus Toronto karaliskajā konservatorijā un savu klasi cer beigt šinī vasarā. Sakarā ar augšminēto koncertu Anitai bija arī cits uzdevums — pavadīt uz ērģelēm baznīcas jaukto kori ap 50 dziedātāju sastāvā, kas izpildīja C. Vūda oratoriju pēc Sv. Marka evaņģelija. Viscaur bija lieliska saskaņa starp pavadītāju un koŗa izpildījumu.

---

tā šiem bija savi kolonizācijas plāni, un viņi nemaz negribēja, ka ķi, bēgli atgriežas. Daudzi bēgļi, noeja gaidījuši vairākas nedēļas un nodzīvojuši savus brīvos līdzekļus, at- aizbrauca atpakaļ. Vācieši ielaibal- da tikai tādus, kuriem bija kāds mā papīrs no vācu iestādēm. Mums jas pagadījās laime būt vienā vagoniju- nā ar kādu latvieti, kas bijis vācu cu gūstā un atbraucis uz Krieviju pēc savas ģimenes. Mēs iestāstīs uz jām vācu robežsargiem, ka esam kur kopā viena ģimene, un tie arī notu- ticēja.

nie- Kad nonācām atkal mājās, sa- mūs pārsteidza, cik zeme bija trē- tukša. Administrācija bija vācu dē- rokās. Jelgavā iznāca latviešu vē avīze vietējā vācu mācītāja va- ne- dībā. Tā ievietoja vācu virspavēlbija niecības ziņojumus, kuŗos bija vu teikts: „Mūsu spēki padzina iear- naidnieku." Tas mulsināja vecāņigs kos cilvēkus, kuŗi nemācēja atāli- šķirt, kuŗš ir tas „mūsējais" un viņi kuŗš tas „ienaidnieks".

ājās, Visus kaŗa gadus mani vecāki a. bija rūpējušies, lai es varētu kat- Ne- ru gadu apmeklēt skolu, kaut pil- gan tas sagādāja lielas grūtības. ami Vienīgā latviešu skola visā Latvi- iens jā toreiz bija Latviešu Izglītības ēma biedrības vidusskola Rīgā. Mācī- čitā- bas tur notika latviešu valodā, iešu, bet tas man nesagādāja nekādas sarp grūtības. Vācieši neiejaucās skolplsē- las darbā. Vienīgais, ko mēs bivies- jām pārņēmuši no vāciešiem, bija ties- klašu apzīmējumi. Mana klase iecā- saucās „Ober-Secunda", kas atKo- bilda krievu ģimnazijas 6. klasei. nērā Man labā atmiņā palikuši direkdaļa tors prof. K. Kundziņš, prof. E. a uz Blese, rakstnieki Fr. Bārda, K. zkra- Krūza. Pirmoreiz sāku mācīties ēma latviešu literatūru, latviešu vēslanti. turi, un šīs mācības es uzņēmu griea- ar lielu ziņkāri. Mūsu klases audzinātājs bija Pilsātnieks. Mums vskas patika viņa eiropiskā uzstāšanās t par un arī tas, ka viņš bieži vien ar šanās klasi ielaidās draudzīgās pārrudomā- nās par aktuāliem notikumiem. s at- Arī prof. Kundziņš un Blese bievaja- žī sarunājās ar klasi par lietām, komū- kas tiešī neattiecās uz mācāmo mājas priekšmetu. Tie mums bija inteza. Izresantākie brīži, un tie deva lotin no- daudz vispārīgās izglītības celLatvi- šanā. Citi skolotāji turpretim rūgaidīja pējās tikai par to, lai skolēniem vairāki kaut ko uzdotu un pēc tam atešī tos prasītu uzdoto.

vācie- (Nobeigums sekos).

NO VEĻIKAJAS KRASTIEM LĪDZ ČIKĀGAI

32. PULKA KAROGS ČIKĀGAS DV 10 GADU ATCERĒ

Braši ASV ģimnaziju militāro kursu (ROTC) kadeti vienā ierindā ar 32. pulka 5 kaŗaviriem piedeva svinīgumu un laikmetīgu nopietnību Čikāgas DV apvienības 10 gadu darbības atceres aktam Latviešu namā. Goda sardze sastinga, kad zālē ienesa slavas pilnā pulka ciņas karogu, kuŗš tik daudzas reizes bija noliecies pār musu kaŗavīru kapiem Krievijā, Vācijā un dzimtenē, kuŗam pievienot bija izcinītas neskaitāmas slavas pilnas kaujas. Simboliski veco un jauno kaŗavīru sardze rādīja, ka leģiona cinītāju vietā posteņus nu ieņem musu jaunās paaudzes pārstāvji.

Sanāksmes dalībnieki vienojās kopīgā lūgšanā, ko vadīja teologs I. Kalniņš, pēc kam noklausijās dzejnieces Hermanes-Delijas DV veltītu dzejojumu. ASV himnu dziedāja tenors V. Salna un akta dalībnieki vienojās Tautas lūgšanā.

„Laiks ir par smagu, lai svinētu jautras jubilejas," ievadot svinības, teica DV zemes valdes priekšsēdis Augusts Vanags. „Vakars domāts, lai mēs atcerētos ciņas un gādātu par ciņas ieroču nodošanu jaunai paaudzei, kuŗas pārstāvjus redzam šeit musu vidū."

Akta runu teica Komitejas Latvijas brīvībai priekšsēdis majors V. Hāzners: „1944. gada 16 martā notika vienīgais latviešu leģiona abu diviziju apvienotais uzbrukums Latvijas robežupes Mudes krastos, latviešu virsnieku izplānots un vadīts, zīmīgs ar maksimāliem sasniegumiem un minimāliem zaudējumiem. Vēlāk šo dienu dibināti nodēvēja par Leģiona dienu. 1945. gada martā notika abas pēdējās Kurzemes lielkaujas, kuŗās lielu lomu spēlēja musu 19. divizija. Visi šie notikumi ierakstīja jaunu, spožu lapaspusi latviešu cīnītāju vēsturē šajā gadsimtenē."

Tālāk runātājs uzsvēra, ka marta mēnesī pirms 5 gadiem pavērās dzelzsteņu žogi Zēbelgrāmā, izlaižot brīvībā 12.000 viru, kuŗi labi organizēti un stingri disciplinēti tani bija iegājuši un vēl vienotāki no tās iznāca. Tagad DV ir kļuvusi par lielāko, stiprāko un vienotāko latviešu organizāciju pasaulē. Kā tādus mūs ari novērtē musu īstie un vienīgie ienaidnieki Maskavā un Rigā.

Kāda izskatās Latvija šodien? Tā pārvērsta par pilnīgu krievu koloniju. Tautu rusificē līdz pēdējai iespējai. Pagājušā gadā ieplūdināts 45.000 krievu, tā latviešu % vairs ir tikai 57,4. Pilsētām sen vairs nav latviskas sejas. Okupanti ieslēguši žņaugos latviešu kultūru, un jaunatnei iemauktus uzliek Maskavas komjaunieši. Militārā ziņā Latvija parkārtota Krievijas aizsardzības un agresijas sistēmai. Komūnistus latviešu amamtos aizstāj ar krieviem. Jaunā naudas reforma ievedusi tautu vēl dziļākā nabadzībā, terrors turpinās. Šie nelabvēlīgie apstākļi mums uzliek lielus pienākumus.

Daudzi no mums negrib izprast jauno laiku, kādā dzīvojam. Jaunā ēra prasa aktivitāti. Mums jāzina, kas notiek dzimtenē šodien, kādās briesmās mūtu tautas atrodas. Vienīgi mēs svešumā varam tiem palīdzēt. Tālāk jāapzinās, ka no svešumā esošās tautas daļas nedrīkstam zaudēt nevienu cilvēku, kuŗā rit latviešu asinis. Tas šodien ir tautas dzīvības jautājums. Alga viena — vai atgriežamies dzimtenē, vai ne.

Mums svešumā jānes pilna atbildība par latviešu skolām, jārūpējas, lai bērni iet skolās ar prieku un nevis vecāku piespiesti vai mudināti. Jāatjauno skolotāju kadri ar tiem skolotājiem, kuŗi uzaugūši svešumā un labi pārzina audzināšanas metodes svešo zemju skolās. Visiem jāuzņemas lielāki pienākumi un atbildība, iztirzājot Latvijas politiskos un nacionālos jautājumus svešu zemju sabiedrībā. Jāpalīdz vēl vairāk kā līdz šim tautiešiem dzimtenē. Arī ar sasniegumiem kultūras, mākslas, zinātnes laukā no svešuma jāmet jauns un plats tilts uz dzimteni. Jāsaprot jaunā ēra un šai ērā jāieņem savas tautas vieta. Jārada apstākļi ārsta, kā jaunā, pasaulē brīvību ieguvušo nāciju pārstāvjiem Afrikā un Āzijā. Te plašs darba lauks mūsu studentiem, jaunajiem zinātniekiem, kuŗi mācās kopā ar nākamajiem šo valstu un sabiedrības vadītājiem. Līdzekļu jautājums lielā mērā ir atsaucības jautājums. Ja plkv. Kalpaka piemiņas sarīkojumā 400 cilvēku var saziedot tikai 153 dolarus, tad visiem jākaunas. Vai asimilācijas process no mūsu sirdīm nav izskaudis latvisko devības principu?

Mūsu pirmais prezidents K. Ulmanis 1919. gada sākumā kādā zemnieku sanāksmē Rūjienas tirgus laukumā, runādams par Latvijas valsts uzbūves darbiem, esot teicis, ka visam, kam vajadzīgi līdzekļi, valsts banka esot tukša, un esot lūdzis ziedot naudu, to liekot prezidenta kaŗavīra cepurē. Neviens neesot atteicies. Kāds sapulces dalībnieks esot izbēris prezidenta cepurē visu savu maka saturu. Vai mums trūkst šāda ideālisma?"

Beidzot runu, majors V. Hazners teica:

„Neesmu pateicis daudz jauna, tikai atgādinājis, kas jādara. Un, manuprāt, īstā vieta to pateikt bija šeit, kad Daugavas Vanagi svin savus svētkus. Viņu ieroču slavas brālība ir radījusi daudz labu piemēru šajos gados. DV darbi ir arī visas tautas darbi.

Apņēmībā un cieņā pret mūsu tautas karogiem, lai tālāk ar jaunu kāpinājumu vadām sevi dzīvē un darbā par latviešu tautas nākotni. Ceļš mūsu tēvu zemei uz brīvību vēl ir garš. Bet tā sagatavošana prasa no mums visiem bezgalīgu uzticību, uzupurēšanos un darbus — vienotā, stiprā latviešu sabiedrībā. Un ja tādi būsim, tad ceļš uz Latvijas brīvību būs daudz īsāks. Esiet kā vīri un cinieties!"

Apvienību 10 gadu darbības atcerē personiski sveicā L.k.o.k. J. Rugens (Jāņa draudze), P. Dardzāns (vecie strēlnieki), maj. V. Hāzners (32. pulks), V. Landmanis (CCA, Nacionālais centrs, Baptistu draudze), A. Reinerts (jaunatne), V. Ārums (Ciānas draudze), mag. hist. H. Riekstiņš (ČLB), H. Kreicers (latviešu skola), A. Osis (skauti un gaidas), V. Aparjods (DV apv. Milvokos), A. Jankavs (DV apv. Kalamazū). Rakstveidā: DV priekšnieks V. Jānums, daudzas DV apvienības, A. Landovskis (kalpakieši), Dr. F. Stāks (Korporāciju kopa), u. d. c.

Čikāgas apvienības pirmais priekšnieks plkv. Ed. Ozoliņš pastāstīja, kā nodibinājās DV nodaļa Čikāgā pirms 10 gadiem.

DV zemes valdes priekšsēdim A. Vanagam Vanadžu velti — latviskus svečturus pasniedza Vanadžu nodaļas priekšniece L. Rozentāle.

Aktā koncertdaļu veiksmīgi izpildīja viru koris „Daugavieši" diriģenta E. Kupča vadībā, pie klavierēm Vl. Vīštelis.

DV viesi un kaŗaviru draugi pēc tam vairākas stundas pakavējās pie azaida galda.

GRĀMATVEDĪBA un IENĀKUMA NOD. priekš uzņēmumiem.

Zvanīt

HU 5-6121 vai HU 3-9167, Toronto

ATKĀRTOJAMI „BRĪVĪBAS BRAUCIENI" UZ OTAVU

BALTIJAS TAUTU FEDERĀCIJAS PILNSAPULCE TORONTO

Pirmdien, 20. martā, Lietuviešu namā pulcējās Baltijas tautu centrālo organizāciju delegācijas uz gadskārtēju pilnsapulci. Latviešu delegāciju pārstāvēja J. Lejiņš, B. Senkēviča, V. Uiska, T. Kronbergs un A. Svenne. Bija ieradušies arī goda prezidenti māc. A. Lūsis (Latvija), ģenerālkonsuls Markus (Igaunija) un Dr. Anīsas (Lietuva). Nebija varējis ierasties goda prezidents R. N. Braisons, kuŗa sveicienus un novēlējumus pilnsapulcei nodeva A. Svenne. Baltijas tautu sieviešu padomes latviešu delegāciju pārstāvēja A. Kopmane un L. Krasta.

Pilnsapulci atklāja federācijas prezidents J. Simanovičius. Darba kārtībā bija iepriekšējās pilnsapulces protokola nolasīšana un pieņemšana, prezidenta, Baltijas sieviešu padomes un revizijas komisijas ziņojumi, budžets 1961. gadam, jauna prezidija un revizijas komisijas velēšanas un debates par turpmāko darbību.

Debatēs par pagājušā gada darbību izskanēja, ka 1960. gads BTF bijis visražīgākais un visnozīmīgākais visā tās darbības laikā. Kā izcilus notikumus minēja propagandas braucienu uz Otavu un viziti pie ministru prezidenta Dž. Difenbeikera. Federācijas sarīkojumi bijuši labi apmeklēti, un visu triju tautu pilsoņu atsaucība federācijas darbam ļoti laba. No kasiera un revizijas komisijas ziņojumiem izrietēja, ka gads noslēdzies ar pāri par 600 dolaru atlikumu.

Uz kasiera priekšlikumu pieņēma budžetu 1961. gadam ar 1000 dol. atlikumu. Šo atlikumu paredzēts izlietot jaunas grāmatas izdošanai par Baltijas valstīm.

Pārrunājot jautājumu par turpmāko darbību, izskanēja doma, ka darbs jāturpina jau nospraustajā virzienā, mēģinot panākt jau ierosināto priekšlikumu reālizēšanu. Sevišķa vērība un pūles veltījamas, lai panāktu Baltijas valstu jautājuma uzņemšanu Apvienoto Nāciju darba kārtībā. Sadarbojoties ar līdzīgām un attiecīgām organizācijām Ziemeļamerikas Savienotajās Valstīs, izdarāms spiediens arī uz Vašingtonu. Lai padziļinātu un paplašinātu BTF darbu un dotu tam stiprāku aizmuguri, organizējamas BTF nodaļas visur, kur dzīvo latvieši. Tas darāms arī ASV.

Pārrunās izskanēja ļoti noteikts priekšlikums, ka propagandas braucienu uz Otavu atkārtojams. Šini braucienā pieaicināmas arī citu apspiesto tautu grupas, un tas izvēršams par iespaidīgu Brīvības braucienu. Izskanēja arī doma, ka šāds brauciens saistāms ar kādu nozīmīgu Kanadas dienu, piem., Dominijas dienu.

Ļoti nopietni pārrunāja jautājumu par jaunas grāmatas izdošanu, kuŗā sniedzami pareizi dati par Baltijas valstu ģeografiju, vēsturi un sasniegumiem neatkarības laikā. Uzsvēra, ka krievi pašlaik pastiprināti pārpludina Kanadu u. c. zemes ar saviem izdevumiem, kur ziņas par Baltijas tautām un valstīm sniegtas stipri sagrozītā veidā. Grāmatas izdošanas priekšdarbi steidzināmi.

Atzina, ka sadarbība ar Baltijas sieviešu padomi padziļināma un šīs padomes kultūrālais darbs atbalstāms ne tikai morāli, bet arī materiāli.

Par BTF prezidentu ievēlēja H. Kullango (Igaunija), par vicprezidentiem J. Triefeldu (Igaunija), J. Šimanovičius (Lietuva) un A. Svenni (Latvija). Par sekretāru ievēlēja E. Ounpuu (Igaunija), par kasieri Uldi Uisku, jr. (Latvija), par prezidija locekli E. Čuplinski (Lietuva). Revizijas komisijā ievēlēja Dr. M. Anīsas (Lietuva), L. Puuritu (Igaunija) un T. Kronbergu (Latvija).

Jaunais Baltijas tautu federācijas prezidents H. Kullango ir pazīstams igauņu sabiedrisks darbinieks un ilggadīgs federācijas darbinieks. Pēdējā BTF prezidija H. Kullango bija kasieris.

Baltijas tautu federācijas pasta adrese 1961. gadam: Mr. E. Ounpuu, 60 Yorkminster Dr., Willowdale, Ont. Toronto.

Novēlam jaunajam Baltijas tautu federācijas prezidijam radzīgu darba gadu un labus panākumus cīņā par Baltijas tautu brīvību un neatkarību.

E. Laufere atkal gaidu priekšniece

Par brīvās pasaules latviešu gaidu priekšnieci 1961./62. gadam ievēlēta līdzšinējā vad. Elizabete Laufere. Viņa arī bija vienīgā kandidāte. Vēlēšanu komisijā darbojās vad. V. Mežule (pr-ce), vad. M. Baine un vad. Z. Lapsiņa (visas no Grand Rapidiem, ASV).

Mūžīgais negulētājs

Pretēji visām teorijām, ka cilvēks nevar bez miega dzīvot, kāds spānis Valentins Poves, pēc paša izteicieniem nav gulējis 61 gadu. Sākumā ārsti viņam netic̄ejuši un viņu pārbaudījuši: Valentīns bez pārtraukuma nostaigājis pat 4 diennaktis . . . Pret šī fainomēna bezmiegu nelīdzot arī miega zāles, un Valentīns ar savu likteni esot visumā apmierināts. Viņš nekad arī nenogurstot, kaut visu mūžu strādājis smagu darbu. Agrāk viņš caurām naktīm lasījis, bet tas viņam esot apnicis — tagad viņš pavadot naktis, sēdot pie pavarda līdz gaiļi vēstot jaunu dienu un kārtējā darba sākšanos.

ANTIBOLŠEVISTISKO NĀCIJU BLOKA KONGRESS ŅUJORKĀ

Antibolševistisko nāciju bloks apvieno dažādo tautu emigrantus, kuŗu dzimtene atrodas komūnistu varā. Bez Austrumeiropas tautām blokā piedalās arī Padomju Savienībā iekļautās tautas — ukraiņi, baltkrievi, gruzīņi, turkestanieši, kazaki. ABN vadība atrodas Minchenē, Vācijā. ASV ir vairākas ABN nodaļas — Ņujorkā, Čikāgā, Klīvlendā, Filadelfijā. No latviešu organizācijām ABN darbā piedalās Ņūdžersijas latviešu organizāciju sadarbības komiteja (apvieno 6 organizācijas), Vecie strēlnieki (pārstāvis V. Alps), Latviešu informācijas centrs, ALJA's publiskās informācijas birojs, LNC un citas.

Gadskārtējais ABN kongress notika 18. martā New Yorker viesnīcā Ņujorkā. Valdes priekšsēdis Dr. Koičevs (bulgārs) savā ziņojumā par darbību minēja bloka izdoto brošūru sakarā ar Parīzes konferenci, sarīkojumu „Apspiesto nāciju nedēļas" un demonstrācijas prēt Chruščevu. Nosodot komūnistisko imperiālismu vispār, kroātu delegāti uzstājās arī pret serbu imperiālismu; slovaki vērsās pret čechu imperiālismu.

Turpmākās darbības apspriešanai ievēlēja īpašu komisiju latviešu delegāta L. Rumaka vadībā. Izstrādātā plāna paredzētas regulāras sanāksmes ar antikomūnistisku filmu demonstrēšanu, pieaicinot arī amerikāņu skatītājus: tālāk paredzēta biļetena izdošana; ABN locekļiem vēlams iestāties arī amerikāņu pretkomūnistiskās organizācijās, lai iegūtu jaunas idejas un jaunus draugus, jāiesniedz priekšlikums, lai ASV izdotu īpašas pastmarkas sakarā ar „Apspiesto nāciju nedēļu".

Rezolūciju komisijas priekšsēdis A. Kalme nolasīja izstrādāto rezolūciju, ko nosūtīs ASV valdībai un Kongresa locekļiem. Rezolūcijā minēts, ka ar koeksistenci komūnisms iekaro brīvo pasauli bez kaŗa, un no kultūras apmaiņas iegūst tikai komūnisti; vēlams, lai ASV Kongress nodibinātu psicholoģiskā kaŗa komiteju, pieaicinot ekspertus no trimdinieku vidus; nav ielaižama komūnistiskās propagandas literatūra, dibināma Brīvības akadēmija.

ABN valdi nākošam gadam ievēlēja šādā sastāvā: pr-dis J. Beļinskis (ukrainis), vicepriekšsēži A. Kalme (latvietis), Olga Hevels (kroāte), M. Bess (baltkrievs) un J. Golubovs (bulgārs); kasieris — Černanskis (slovaks), ģenerālsekretārs C. Andrianskis (ungārs), valdes locekļi: atamans Belijs (kazaks), Ulihelijs un Horvats (ungāri), Korduba Slaveikovs. (bulgārs), Korduba un Halomajs (ukraiņi).

AR PADOMIEM VIEN BAZNĪCU NEVAR UZCELT

TORONTO SV. JĀŅA DRAUDZE ATSKATĀS UZ VEIKUMIEM PAG. GADĀ UN APSPRIEŽ NĀKOTNES PROJEKTUS

Pagājušajā svētdienā Toronto latviešu Sv. Jāņa draudzes locekļi pulcējās gadskārtējā pilnsapulcē, kas bija neparasti spraiga ar debatēm un ilga turpat 6 stundas. Pilnsapulcē piedalījās 156 personas, bet balstiesīgi bija 87 klātesošie. Visplašākās debates risinājās par jaunās baznīcas iegādi. Šai vajadzībai jau saziedoti nepilni $24.000,-.

Par sapulces vadītāju ievēlēja U. Maksiņu ar 69 balsīm, par protokolistiem J. Atteku un A. Trauliņu.

Par padomes darbību pagājušajā gadā vispirms ziņoja draudzes padomes priekšsēdis Z. Rūtenbachs, norādot, ka sīkie fakti jau daudziem zināmi. Sadarbība bijusi laba ar citām organizācijām. Sekmīgi vadīta saimniecība un visās draudzes nozarēs valdījusi liela rosība. Sevišķi aktīvi darbojusies dāmu komiteja, draudzes koris, svētdienas skola un Saulaines pārvalde. Dažādu darbu centrā, kā vienmēr, bijis māc. A. Lūsis ar ierosinājumiem un padomiem. Tomēr bijuši draudzes locekļi, kas savu ganu reizēm apbēdinājuši, un arī tādi, kas izstājušies no draudzes. Jaunas baznīcas celšanas projekts arī krietni pavirzīts uz priekšu. Ziedojumi ienākuši kuplā skaitā; tāpat padomu neesot trūkums. „Bet ar padomiem vien nevar baznīcu uzcelt," uzsvēra Z. Rūtenbachs. Līdz šim bijuši vairāki ieteikumi, piem., celt namu kopīgi ar otru latviešu lielāko draudzi Toronto. „Man šķiet, tā ir utopija celt vienotības namu, kad šī akcija jau ir iesākta, kaut ar novēlošanos," teica runātājs. Tālāk no ziņojuma izrietēja, ka līdzekļu vākšana dievnamam jau notiek 5 gadi no vietas. Vairāk kā puse no draudzes atbalstījuši šo pasākumu gan materiāli, gan morāli. „Nav šaubu, ka baznīcas jaunbūves jautājums ir ļoti populārs latviešu sabiedrībā un pie sava dievnama mēs reiz tiksim," ziņojuma nobeigumā teica Z. Rūtenbachs.

Padomes darbības pārskatu nolasīja draudzes kasieris E. Tiltiņš, bet par Saulaines pārvaldes darbību ziņoja J. Skrastiņš (kasieris). L. Lūse nolasīja dāmu komitejas ziņojumu, konstatējot, ka darbība bijusi aktīva. Ziņojumā par svētdienas skolu A. Kurse uzsvēra ,ka skola vēlētos iegādāties iegaumu rotātoru. Šogad telpu dēļ Lieldienu uzvedums izpalikšot. Koŗa priekšniece S. Asmuse piebilda ,ka viss, kas ziņojams par koŗa darbību, jau lasāms draudzes vēstīs. Visplašāko ziņojumu sniedza O. Breņķis par baznīcas celšanas projektiem, papildinot to ar sešām rezolūcijām: 1) Pilnsapulce atzīst, ka draudzes padome un dievnama iegādes fonda locekļi ir izrādījuši aktivitati līdzekļu vākšanas darbā sava dievnama celšanai; 2) pilnsapulce nolemj vēlreiz lūgt tos draudzes locekļus, kas nav atsaukušies uz šī gada sākumā nosūtītiem rakstveida aicinajumiem un nav ziedojuši dievnama celšanai, pārdomāt savu nostāju un atbalstīt dievnama celšanu, jo tas ir visas draudzes pasākums un uzdevums, ko nevaram atlikt uz vēlaku laiku; 3) līdzekļu vākšana turpināma un izdarama tā, kā dievnama iegādes fondu to atrod par vajadzīgu un lietderīgu; 4) pilnsapulce nolemj lūgt Latvijas ģenerālkonsulu R. N. Braisonu uzņemties dievnama iegades fonda prezidenta pienākumus; 5) tehniski jautājumi par dievnama celšanas projektiem izlemjami īpašā draudzes pilnsapulcē, kad pašreizējā ziedojumu vākšanas akcija būs beigusies un būs zināms ienākušo līdzekļu daudzums; 6) pilnsapulce uzdod draudzes padomei ar dievnama iegādes līdzekļiem samaksāt vēl atlikušo parāu par īpašumu 200 Balmoral Ave. Ja dievnama iegādes fondam vajadzīgi papildlīdzekļi, tad ieteicams rūpīgi apsvērt nama 50 Dewson St., parādsaistes jautājumu. Visas šīs rezolucijas pilnsapulce pieņēma bez grozījumiem.

Pakavējoties sīkāk pie nama celšanas iespējām, O. Breņķis konstatēja: „Mēs griezāmies ar attiecīgu vēstuli pie visiem iesvētītiem draudzes locekļiem, lūdzot vienreizēji ziedot $100,-. Ja būtu bijuši cerētā atsaucība — dievnamu varētu uzcelt bez aizņēmumiem un pārādiem. Akcija iesākās pag. gada novembrī un līdz šai dienai devusi $24.000,-, kaut drošos čekos ienākuši tikai ap — $2.000,-. Mēs varam būt dažādos ieskatos, vai tas ir daudz vai maz, bet katrā ziņā tā ir lielākā summa, kādu jebkuŗa draudze līdz šim brīvajā pasaulē vienreizējā akcijā savākusi savu pasākumu veikšanai. Jāmin, ka ziedojumi arvien vēl ienāk. Individuāla atsaucība ir bijusi dažāda: daži ziedotāji ir izrādījuši aizkustinošu atsaucību, bet citos gadījumos vērojama pasivitāte. Daži draudzes locekļi ir runājuši par represijām. Domāju, ka ziedojumi javac bez spaidiem, jo Bībelē tāču teikts, ka „tikai priecīgu devēju Dievs mīļo". Varu vēl ziņot, ka akcija izvēršas plašumā, un daudzi mums piedavājuši savu atbalstu. To starpā ir gleznotājs Ed. Dzenis, dzejniece Velta Toma u. d. c. Visubeidzot man jāziņo ka mēs nosūtījām 1462 vēstules visiem iesvētītiem, lūdzot ziedot dievnama fondam. Viena daļa vēstuļu atnāca atpakaļ. Visuma pieredze rāda, ka mūsu draudzes locekļi turas pie vecās kārtības resp. ziedo pa ģimenes vienībām. Līdz šim izrakstītas 460 kvītes. Tas nozīme, ka ziedošanas akcijā piedalījušies apmēram 85% no mūsu draudzes maksātāju vienībām. Pag. gadā draudzes nodevu kārtošana bija izrakstītas 595 kvītes. Ko darīt tālāk? Pašreiz uz šo jautājumu ir grūti atbildēt. Mums tomēr jāievēro, ka draudze šodien var samaksāt par īpašumu 200 Balmoral Ave. Tas nozīmē kapitāla ieguldījumu par $47.000,-. Draudzei gandrīz pieder arī īpašums, 50 Dewson St., kuŗa vērtība lēšama uz $20.000,-. Sinode pēc satversmes pieņemšanas ir solījusi $15.000,- lielu aizdevumu par 4%. Bez tam mēs sākšim akciju pie lielām kanadiešu firmām. Ģenerālkonsuls R. Braisons ir ar mieru uzņemties fonda goda pr-ka amatu, kam būs liela nozīme. Bez tam sinode izteikusi veicināšanos naudu mums dot, ja pieņemam viņu satversmi."

Pēdējais ziņojums nāca no revizijas komisijas. J. Liepiņš ziņoja, ka grāmatas vestas kārtīgi un pagājušajā gadā notikušas pavisam 17 sēdes.

Pēc visiem ziņojumiem iesākās spraigas debates. A. Brīvmanis ieteica Saulaines pārvaldei atrast lētākus komandantus. E. Buka paskaidroja, ka priekšlikums ir nereāls, jo viņi visi jau strādājot par minimālām algām. Par baznīcas iegādes fondu plašāk izteicās māc. A. Lūsis. Pēdējais uzsvēra, ka Toronto latviešu draudžu apvienošana principā būtu vēlama, bet arī norādīja, ka katras draudzes rašanos izraisījis kāds konkrēts iemesls, kas tagad nav vairs atsaucāms, kāpēc arī šī doma pašlaik nav reālizējama. Mācītājs aicināja ziedot sava dievnama celšanai, lai pašiem būtu baznīca, telpas skolai un sanāksmēm.

B. Rubesa domāja, ka būtu vēlams viens kopīgs dievnams ar 1. ev. - lut. draudzi. Šī ideja atstāja pilnsapulcē atombumbas sprādziena iespaidu. Prāti nomierināja, kad B. Rubesa iesniedza konkrētu rezolūciju, prasot, lai „pilnsapulce uzdod draudzes padomei petīt iespējas iegādāt kopīgu dievnamu ar abām Toronto latviešu draudzēm un ziņot par savu pūliņu rezultātiem nākamajā dievnama iegādes pilnsapulcē". Balsojot par šo rezolūciju, bija nodotas 32 balsis „par" un 67 „pret". Ar jaunu sparu debates iedegās, kad Z. Rūtenbachs runāja par jauniešiem, kas ceļot iebildumus, bet baznīcā maz redzami. A.Lutcim bija citas bēdas: „Draudze prasa tikai naudu no saviem locekļiem, bet to apzināšanai velti pārāk maz laika. Tas sevišķi sakāms par tiem latviešiem, kas saimnieko latviešu pagastā, kuŗu Sv. Jāņa draudzē ir 85%." Māc. A. Lūsis šajā sakarā paskaidroja, ka latviešu pagastā ir tikai 3 ģimenes, kas kārto saistības ar draudzi. Lauciniekus aplūkalpojot arī citi latviešu mācītāji, kāpēc viņš uz laukiem vairs nebraucot. Debates pie ziņojumiem nobeidzas ar E. Brenča atbildi, domātu visiem tiem, kas bija izteikušies pret jauno paaudzi: „Mēs namu pacelsim, bet neuzcelsim. Īstie cēlāji būs mūsu jaunatne (aplausi)."

Pēc debatēm sekoja šī gada budžeta projekta pieņemšana ar maziem grozījumiem resp. papildinājumu, ka paaugstināmi ceļa izdevumi mācītājam līdz $50,- mēnesī, ja darbība sekmētos ar nāja paaugstināt arī mācītāja algu, bet Z. Rūtenbachs norādīja, ka pašreizējos apstākļos to būs grūti izdarīt. Balsojot par B. Rubesas priekšlikumu, bija nodotas 44 balsis „par", bet visi citi atturējās no balsošanas. Pret priekšlikumu nebija nodota neviena balss. Rezultātā 1961. gada budžetu sabalansēja uz $14..90,- ienākumos un izdevumos.

K. Tannis nolasīja Saulaines pārvaldes budžeta projektu, sabalansētu uz $11.890,-, ko vienbalsīgi akceptēja pilnsapulce.

Sekoja draudzes padomes amatpersonu pārvēlēšanas. No 22 uzstādītiem kandidātiem šogad padomē ievēlēja 8 personas ar šādu balsu skaitu: O. Breņķi (83), V. Burkevicu (77), J. Androviču (71), J. Atteku (69), Z. Rūtenbac u (69), Z. Brūži (59) un J. Stabiņu (51). Kandidātos palika J. Keksis 42) un K. Tannis (41). Revizijas komisijas kandidātu ievēlēšana prasīja tikai dažu minūšu laiku. Aklamācijas ceļā ievēlēja E.Kaņķi un V.Krūgeru.

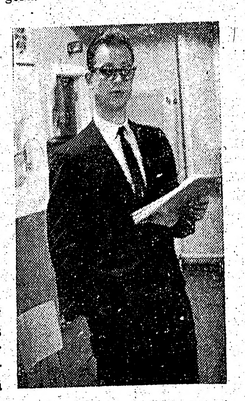

Architekts Egils Tannis referēja par jaunā dievnama celšanas tehniskām iespējām, rādot sapulces dalībniekiem savu izstrādāto metu, ko viņš izstrādājis saskaņā ar draudzes vadības norādījumu.

Pilnsapulces nobeigumā valrums klātesošo pievienojās B. Rubesas ierosinājumam, ka sarīkojama sacensība starp latviešu architektiem, lai ieņāktu vairāk projektu izvērtēšanai.

CEĻA VĀRDI

Grūti būt pacietīgam un panest otra cilvēka vēlmes tevis izjaukšanā un pārtaisīšanā no jauna arī tad, ja šīs vēlmes pārsegtas ar mīlestību.

☆

Cik maz reizēm cilvēkam vajadzīgs, lai justos pacilāts: kāds par tevi ir domājis, kāds, kaut pabārdamies, ir par tevi domājis.

☆

Katram mums jānolemj, kas ir tas, ko mēs ar savu dzīvi gribam iesākt un darīt. Pamēģiniet paklausities pacietīgi sevī pašā.

J. Klīdzējs.

Savienotas VALSTIS

NUJORKA

● Latviešu mākslinieku grupas Nujorkā izstādi atklāja 18. martā Duncan galerijā. Izstādē piedalas K. Avens, K. Černoks, J. Cielava, E. Dajevskis, E. Druja - Foršū, J. Gailis, O. Grunde, Dagmāra Igala, A. Kellijs, A. Krūkliņš, M. Krūmiņš, E. Liepiņš, F. Milts, M. Mitrevics, A. Niedre, V. Ositis, J. Rasmanis, J. Vecrumba un F. Viksne. Izstāde turpināsies līdz 31. martam.

● Ņujorkas Latviešu biedrības Nama fonda balle ar tradicionālām skaistuma karalienes vēlēšanām notika 18. martā Vebstera zālē. Sarīkojums deva atlikumu, kas palielinās nama fondu par dažiem simtiem dolaru. Par skaistuma karalieni ievēlēja Māru Straumiņu. Pirms dažiem gadiem par skaistuma karalieni ievēlēja viņas māsu Ausmu. Par galma dāmām ievēlēja Rutu Zikmani un Birutu Nāzeri.

KALAMAZŪ

● Studente Maija Zadiņa ir vienīgā no Kalamazū pilsētas, kas ASV un Kanadas mērogā izraudzīta par cienīgu izvēlēties, lai turpinātu studijas universitāš

G. BATCHELLER REAL ESTATE BROKER
33 Fairview Blvd., Toronto HO 3-6612

V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: atsevišķa dubultķieģeļu 9 istabu, 2 dzīvokļu māja, 2 vannas istabas, 3 virtuves, moderna ūdens eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš, 2 garāžas. Iemaksa — $4.000,-. pašums brīvs no parādiem.

BROADVIEW - DANFORTH: 2 stāvīga 6 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, kopīgā cena $11.900,-, iemaksa $1.000,-. Atlikums uz vienu atklātu 10-gadīgu obligāciju.

EGLINTON - VICTORIA PARK: atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs, pagrabā izbūvēta atpūtas telpa. Moderna eļļas apkure. Privāts iebraucamais ceļš un ķieģeļu garāža. Kopīgā cena $14.800,-, iemaksa $1.900,-. Atlikums uz izdevīgu obligāciju.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI! MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

Kur pēkšņi izgalsa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .

SVEICIET AR ZIEDIEM!

802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas, tel.: LE 3-3884, Toronto.

KANADAS DAILAMATNIEKU SAVIENĪBAS SALONS.

LOTUS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792.

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-8183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citas LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMUS.
● Turpat dabūjami BILŽU LOGĀTI. ●

SŪTIET DĀVANU SAIŅUS
saviem piederīgajiem uz okupēto Latviju.

KUNGU UZVALKU DRĀNAS

Le — brūna, brūna ar retām svītrām vai pelēka musturota drāna vīriešu ikdienas uzvalkam, $4.60 metrā. Komplekts: 3,25 m drānas un visi drēbnieka piederumi (kopīgais svars 3,5 kg) $23.25
Pa — tumši zila, tumši brūna vai pelēka vilnas drāna, $5,60 metrā. Komplekts (3,5 kg) $25.80
V,T — tumša ar smalkām svītriņām vai dažādu nokrāsu smalki rūtaina angļu vai dāņu ķemdziļas drāna, $7.30 m. Komplekts (3,30 kg) $32.00
La — tumši pelēka (t.s. koksa krāsa) vai balozpelēka, ļoti labas kvalitātes drāna, $8.20 m. Komplekts (3,3 kg) $34.80
Hf — tumši pelēka, tumši zila, zaļgana vai brūngana angļu ķemdziļu drāna, viegli svītrota, $8.60 m. Komplekts (3,3 kg) $36.50
Hl — visaugstākās kvalitātes angļu ķemdziļas audums, dažādās nokrāsās, $11.90 m. Komplekts (3,3 kg) $46.80

KUNGU MĒTEĻU DRĀNAS

Ks — dažādu nokrāsu pelēks vai brūngans audums, $5.90 metrā. Komplekts: 2,75 m un visi drēbnieka piederumi (kop. svars 3,4 kg.) $27.50
Kf — izcilas kvalitātes un ļoti izturīgs vilnas audums dažādās krāsās, $7.30 m. Komplekts: $2.75 m ar visiem drēbnieka piederumiem (svars 3,4 kg) $31.50
Kl — izcilas kvalitātes melns vai citas krāsas angļu mēteļu audums, $9.70 m. Komplekts: $2.75 m ar piederumiem (3,6 kg) $38.50
FFk — visaugstākās kvalitātes dažādu krāsu mēteļu drānas, sākot ar $12.90 metrā. Komplekts: 2,75 m ar visiem piederumiem (svars 3,6 kg) sākot ar $46.50

DĀMU KOSTĪMIEM

Df — angļu vai dāņu ķemdziļas audums dāmu kostīmiem, izcilas kvalitātes. $8.60 metrā. Komplekts: 2,50 m drānas ar visiem drēbnieka piederumiem (svars 2,8 kg) $26.00
Ffd — visaugstākās kvalitātes angļu ķemdziļas drānas dāmu kostīmiem, sākot ar $11.90 metrā. Komplekts: 2,5 m ar visiem piederumiem (svars 2,8 kg), sākot ar $34.50

DĀMU MĒTEĻU DRĀNAS

Dm — biezs pelēks, bēša, zaļgans vai ķieģeļu sarkans audums ar retām svītrām. Ļoti izturīgs audums, $4.95 metrā Komplekts: 2,75 m ar visiem drēbnieka piederumiem (svars 3,2 kg) $33.80
D2 — angļu drāna dāmu mēteļiem — pelēka; zilgana vai zaļgana, vienkrāsaina, ļoti labas kvalitātes, $7.70 metrā. Komplekts 2,75 m ar visiem piederumiem (svars 3,2 kg) $31.50
Dl — izcilas kvalitātes melna vai citas krāsas angļu mēteļu drāna, $9.90 metrā. Komplekts: 2,75 m ar visiem piederumiem (svars 3.4 kg) $37.50
FFd — visaugstākās kvalitātes dažādu krāsu dāmu mēteļu drānas, sākot ar $12.90 metrā. Komplekts: 2,75 m drānas ar visiem piederumiem (svars 3,6 kg), sākot ar $46.50

Šo saiņu cenām jāpieskaita kiāt licence, porto un apdrošināšana.

5 kg sainim ..... $6.95 10 kg sainim $8.95
15 kg sainim ..... $10.75 20 kg sainim $11.95

Augšminētos komplektus var apvienot pēc izvēles līdz vēlamai svara robežai.

Lūdz uzdot pareizu pilnu vārdu un uzvārdu. Pretējā gadījumā adresāts saini var arī nesaņemt.

PASŪTINĀJUMU ADRESĒJIET,
PIEVIENOJOT ČEKU vai MO,

Pieprasiet jaunos cenrāžus.

DV SAINĪŠU DIENESTS
123 HURON ST., TORONTO, ONT., CANADA.

Dzimtenē aizgājusi Dieva mierā mūsu mīļā māmiņa

IEVA BERTULSONS

dzimusi BIERNIS,

dzimusi 1880. gada 21. decembrī, mirusi 1961. gada 19. martā.

Dzīlās skumjās
BĒRNI un MAZDĒLS LATVIJĀ,
DĒLS un VEDEKLA KANADĀ.

JĀNIS CĪRULIS
SKAŅO KLAVIERES
LE 4-7066, Toronto.

IMANTA PARCEL SERVICE A/S
PĀRTIKAS PREČU JAUNAIS SARAKSTS

Sūtot pārtikas saiņus saviem piederīgajiem un draugiem uz okupēto Latviju vai arī Krieviju, varat paši kombinēt šo sūtījumu saturu no zemāk minētajām precēm pēc savas patikas. Mēs nosūtām kvalitātīvi labākās preces par zemākajām cenām. Pārliecinieties un salīdziniet.

Sastādot šādu individuālu saini, iesaiņojumam jārezervē: sainim līdz 5 kg — 1 kg; sainim līdz 10 kg — 1,5 kg; sainim līdz 15 kg — 1,5 kg; sainim līdz 20 kg (maksimālais atļautais bruto svars) — 2 kg. Lūdzam to respektēt, jo pretējā gadījumā mums jātaupa iesaiņojums vai preces svars.

Tālāk — individuālo saiņu priekšmetu vai produktu cenām jāpieskaita šādi izdevumi licencei, apdrošināšanai un pārsūtīšanai (iesāktus 5 kg, rēķinot par pilniem 5 kg): par saini līdz 5 kg — $6.95 (uz Āzijas Krieviju $7.95); 5—10 kg — $8.95 ($9.95); 10—15 kg — $10.75 ($11.95); 15—20 kg — $11.95 ($14.75).

Pārtikas sainiem atļauts pievienot cigaretes un ziepes, kā arī atsevišķus darba rīkus (piem. stikla griežamo u. c.), bet ne citas t. s. rūpniecības preces (drānas, apavus u.t.t.).

PĀRTIKAS PRODUKTI UN KOLONIĀLPRECES (krievu muitu ieskaitot).

Āboli, žāv., 1 kg	$1.45	Marmelāde, dažāda, 450/800	0.95
Aprikozes, žāv. 1 kg	1.10	Medus, bišu, 454/850	1.25
Augļi, žāv., 1 kg	1.25	Milti kviešu, baltie, 1 kg	0.45
Auzu pārslas, 1 kg	0.50	Olu dzelt. pulv., 500/650	3.15
Augu tauki (Palmin), 1 kg	0.90	Olīveļļa, 900/1200	2.90
Bekons, 1 kg	2.40	Ovomaltīns, 227/350	1.20
Biskvīti, 200 g n/250 g b	0.50	Paprika, 100 g	0.35
Biskvīti, pildīti 370/420	0.85	Piena pulv. bundžā, 500/600	1.15
Buljona kubi, 50 g	0.25	Pipari, melnie vai baltie, 100 g	0.35
Cepamais pulveris, 30 g	0.10	Piparkūkas, 500 g	1.15
Citroneļļa, pud. 10/75	0.20	Plūmes, žāv. pac. 250/300	0.40
Cukurs, smalkais / graudu, 1 kg	0.50	Plūmes, žāv., vaļējas, 1 kg	1.15
Cūku tauki, pac., 1 kg	1.65	Raugs sausais, 250 g	1.15
Dateles, žāv. 170/200	0.45	Raugs ,parastais, 100 g	0.25
Dūmdesa īstā, Salami, 1 kg	2.95	Rīsi, 1 kg	0.60
Ēdamā eļļa, 1000/1300	1.60	Rieksti, daž. (lazdu u.c.) 1 kg	1.25
Kafija, malta vai pupiņās, 1 kg	3.95	Rozīnes, Kalif., pac., 340/390	0.50
Kafija bundžā (Maxwell) 454/620	2.15	Rozīnes, Kalif. vaļ., 1 kg	0.95
Kafijas konc. Neskafé, 50/125	0.65	Safrāns, pud. 5 g /100	1.45
Kakao pac., 1 kg	3.95	Siers, kausēts, 6 daž., 170/290	0.55
Kakao bundžā, 454/630	1.95	Siers „Maribo" u.c., 500 g	0.95
Kakao bundžā, 225/300	1.20	Sinepju pulv., 112/160	0.55
Kanēlis, standz. vai pulv., 100 g	0.25	Speķis, žāv., 1 kg	2.20
Karameles (irisi) bundžā, 225/350	0.75	Stērķele, 1 kg	0.55
Karameles (irisi), 454/650	1.35	Sviests, pac., 500 g	1.25
Karameles (luksa, pild. šok.) 454/750	1.95	Šķiņķis, spec. sāl., žāv., 3 kg	8.70
Karbonāde, žāv. 1 kg	3.30	Šokolāde, daž., 100 g	0.45
Kardemons, graudos / malts, 100 g	0.85	Šokolāde, Šveices vai Holandes (krēj., rūgtā, riekstu) 100 g	0.55
Konfektes bundžā, 340/450	0.95	Tēja, pac. (Ridgway), 100 g	0.70
Krējuma pulv., 40%, 112/190	0.45	Tēja bundžā, 454/650	3.25
Krustnagliņas, 100 g	0.35	Vaniļas standz., 100 g	2.95
Košļ. gumija, 250 gab. 400 g	1.45	Vīģes, žāv., 1 kg	1.15
Lauru lapas, 100 g	0.15	Vīnogu cukurs, pac., 250 g	0.55
Makaroni, 1 kg	0.85	Virces, 100 g	0.35
Mandeles, 1 kg	2.25	Zupas konc. pac., 50 g daž.	0.30
Mannā, 1 kg	0.45	Zivju eļļa, 150/200 u.t.t., u.t.t.	1.70
Margarīns, vitamināizēts, 500 g	0.80		

Atsevišķo preču svaros, ja nav īpašu atzīmju, neto svars ir arī bruto svars. Tālāk tekstā pirmais skaitlis nozīmē neto, otrs — bruto, g = grami.

Pieprasiet mūsu katalogu!

Šeit minēsim tikai dažu saiņu piemērus (visas nodevas ir ieskaitītas):

C—9 — 9 kg smalkā vai graudu cukura, mannas vai miltu (svars pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cigaretes. Svars 10 kg ..... $ 13.50
C—18 — 19 kg smalkā vai graudu cukura, mannas vai miltu (svars pēc pasūtinātāja vēlēšanās). 20 kg'br. $ 19.90
K—1 — 2,5 kg cukura, 2,5 kg rīsu, 2 kg bekona un 2 kg miltu. 10 kg bruto ..... $ 17.40
K—2 — 2 kg miltu, 2 kg rīsu, 2,5 kg cukura un 2,5 kg īstās dūmdesas, 10 kg bruto ..... $ 19.70
Z—9 — 9 kg žāvēta cūkas speķa, bekona vai sviesta. Bruto 10 kg ..... $ 29.75
„K—luxus" — 500 g pupiņu kafijas, 500 g kakao, 500 g šokolādes, 1 kg ēd. eļļas, 1 kg cukura, 1 kg rīsu, 500 g siera, 1 kg bekona, 1 kg šķiņķa, 1 kg žāv. jauktu augļu, 10 kg bruto ..... $ 28.90
„Istenība" — 500 g pupiņu kafijas, 500 g kakao, 500 g šokolādes, 200 g tējas, 1 kg konfekšu, 1 kg cukura, 340 g rozīņu, 300 g zemes riekstu, 5 kg bruto ..... $ 21.70

Mēs sūtām arī drānu komplektus uzvalkiem, kostīmiem, mēteļiem, kleitām u.t.t. Mūsu rīcībā ir simtiem dažādu audumu, krāsu un kvalitāšu drānu. Pieprasiet paraugus! Nosūtām veļu, lakatus, gatavus apģērbus, segas, ādas, apavus, tualetes piederumus, kažokus, medicīniskus piederumus, darba rīkus, pulksteņus, mūzikas instrumentus, mājturības piederumus, medību bises, velosipedu / motociklu / mazauto riepas un „šļaukas", rokas un kājminamās šujammašīnas u. t. t., u. t. t. Tuvākas ziņas par visu mūsu katalogā, kas sastādīts latviešu un angļu valodā.

Nosūtām iepriekš minēto arī uz Poliju, Vāciju, Ungāriju u.c.

IMANTAS PĀRSTĀVIS
Daugavas Vanagu sainīšu nodaļa,
123 Huron St., TORONTO 2-B, Ont., Canada.

Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTĀRS
133 RICHMOND ST.,
TORONTO 1, ONTARIO.
EM 6-8996 (darbā).
RO 6-8354 (mājā).

MĀKSLAS SALONS
CREST FLORISTS
567 Mt. Pleasant Rd. — blakus Crest teātrim, Toronto.
Piedāvā:
● Visskaistākos un vissvaigākos ziedus — grieztus, ziedu sakārtojumus un tropiskus stādus.
Pasūtinājumus pieņem pa tālruni
HU 7-0491.
Pāri ziediem lielā izvēlē
LATVJU GLEZNOTĀJU ORIĢINĀLDARBI
nesaistošai apskatei un iegādei pēc vēlēšanās.

Apkuru un ūdensvadu speciālists
Adolfs LAGŪNS
Tel. LE 1-6583, Toronto.

Frizieris
PAULIS STRAZDIŅŠ,
292 DUNDAS ST. W.,
(pie Mc Caul), TORONTO
JOE MAN'S BARBER SHOP,
atvērts ik dienas, izņemot trešdienas, kad slēgts.

J. KREIĻA FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
KLĪVLENDĀ
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.
J. Ezergailis, 12102 Milles Ave. Cleveland 5, Ohio, USA.

LABO
visāda veida
ELEKTRISKOS LEDUSSKAPJUS.
Zvanīt
JAUNZARIŅAM,
CH 1-3097, Toronto.

ANGLIJĀ
lūdzam mūsu abonentus abonēšanas maksas kārtot
D.V.F. GRĀMATNICĀ,
72 QUEENSBOROUGH TERRACE,
LONDON, W. 2.
Tel. BAYswater 1652.
Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS paraugeksemplāri.

JA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMATNĪCAI,
123 Huron St.,
Toronto 2 - B,
Ontario — Canada.
Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

REALTOR
BĒRZIŅŠ
Realty Limited
REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGE BROKERS
NOTARY PUBLIC
Nekustami īpašumi pārdošanā: mājas, veikali, farmas, apbūves gabali u. c.
Apdrošināšana — apdrošina auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes, slimības u. c.
Obligācijas — obligāciju un aizdevumu sagāde u. c.
Notārs — līgumi, tulkojumi, notariāli apstiprinājumi u. c.
LE. 4-8447
316 Harboard St.,
Toronto

LATVIJAS AMERIKĀ
numuri.
HAMILTONĀ
O. ANDERSONA pārtikas preču veikalā, 26 MARKET St., dabūjami atsevišķi

DEJU STUDIJA
N. SCHWANEBACHS,
985 BROADVIEW AVENUE,
Mortimer stūrī.
HO 1-4110 — TORONTO.
Jūs iemācāties ātri un lēti
☆ *FOKSTROTU*
☆ *LĒNO VALSI*
☆ *VALSI*
☆ *TANGO*
JIVE, MAMBO, SAMBA, RUMBA, CHA-CHA-CHA
PRIVĀTSTUNDAS
PIETEIKŠANĀS un IZZIŅA KATRĀ LAIKĀ

DRĒBNIEKS A. SILAVS
128 CLAIRTON CR.
pie Scarlet Rd.
Tel. RO 2-1370, Toronto.

ŠUVĒJA - MODISTE J. BLUMBERGS
pieņem dāmu apģērbu, arī labošanas un pārveidošanas darbus.
172 Palmerston Ave.,
Toronto. EM 8-6472.

JAUNIZNĀKUŠĀS GRĀMATAS

K. Ķezbers - Mainas hercogiste, romāns - $3.60; H. Kreicers - Ceļi un gājēji, stāsti - $5.50; Kl. Zāle - Mēness kokle, dzejoļi - $2.80; O. Stumbris - Etīdes, dzejoļi, 2. iesp. - $2.40; E. Aistars - Sapnis saules logā, romāns - $3.20; Edv. Mednis - Saule dejo, rom. - $4.-.

Sagatavošanā: Ed. Freimanis - Daigās rotalas, stāsti un noveles - $3.20; V. Sniķere - Nemītas mīnamais, dzejoļi - $2.80; Dr. Biskaps - Dzīves vējos, ārsta atm. - —; V. Dārziņš - 200 L. t. dziesmas (Dzied. - klav.) 1 - Vīb. ā - $2.50; A. Liepnieks - Chess Champion Tal - $3.20.

Pasūtinot apgādā, 25% atlaide.

ALFREDA KALNĀJA APGĀDS,
719 WEST WILLOW ST.,
CHICAGO 14, ILL., USA.

F. Rosaw
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
☆
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

STORM LOGU DEP.
PIEDĀVĀ:
LABĀKAS KVALITĀTES
STORM LOGUS
PAR $16.55
MAKSĀJAMS PĒC 3 mēn.
NO
PL 7-

VELTAS TOMAS
SONETU IZLASE
MŪŽĪGĀ SPĒ
DAIŅA MIEZĀJA māksliniecisk
Saturā: filozofiskas pārdomas par mūži miem; krāšņi uzburtas dzimtenes un bas ainavas; mūsu tautas un zemes neseno apņēmīgā patriotiskā dzeja; ari dzejnieces raksturīgās, dziļi milestības temas.
Šī jaukā grāmata dabūjama lielākajās grām galvenajā pārstāvniecībā
DAUGAVAS VAN GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., CA
Dariet prieku saviem tuviniekiem un dāviniet
V. Tomas **Mūžīgā spēle.**

Z. GRUNDMANI
GRĀMATVEDIS
Ienākumu nodokļu aprēķini, financiāl
INFORMĀCIJA —

A. EGLĪTIS —
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals
IERIKO TV ANTENAS. Atvērts līdz plkst. 9 va
● IZĪRĒ TV par $8.- MĒNESĪ.
161A Roncesvalles Ave., Toronto.

Ziema bija, ne vasara,
Nezied vairs puķenīši . . .
Bet, ja kādam sirds kāro ziedos
LAIPNI LŪDZAM IEGRĪ
CALL
PUĶU VEIKAL
Tautiski izstrād
727 DANF
HO 6-9911.

ATKAL DABŪJAMAS GRĀMATAS:
Latviešu pareizrakstības vārdnīca 5.—8. kl.
VALODIŅA
VIEGLĀ GAITA
M. Jaldumas-Krones IKDIENAS un SVETKU
Dz. Zeberiņas — ĢIMENES PAVARDS
U. Ģērmaņa — LATVIEŠU TAUTAS PIEDZIV

JAUNĀKĀS GRĀMATAS:
A. Dziļuma — NOKALTIS ZARS — romāns
K. Ķezbera — MAINAS HERCOGISTE — rom
J. Ziemeļnieka — KOPOTI STĀSTI
T. Zeltiņa — DRUPU REPUBLIKA — romāns
KALEVALA — Somu tautas eps
V. Toma — ALDAUNE — romāns
V. Toma — MŪŽIGĀ SPĒLE — dzejas
Māc. A. Ozols STĀSTI PAR JĒZU
Māc. A. Ozols TICIBAS MĀCIBA, 3.—4. kl.
Pieprasiet
DAUGAVAS VANAGU GRĀMA
123 Huron St., Toronto 2-B,

LATVIJAS AMERIKĀ
MOD
SPIE
TOR
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTI
● LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU
● VIZĪTKARTES,
● DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJ
● KONCERTU PROGRAMMAS,
● SARĪKOJUMU BIĻETES,
● PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅ
● GRĀMATAS un ŽURNĀLUS
● VESTUĻU VEIDLAPAS; A u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, T
ONT., CANADA. TEL.:
Pasūtinājumus lūdzam nodot lai

STORM LOGU DEP.

PIEDĀVĀ:
LABĀKĀS KVALITĀTES
STORM LOGUS
PAR $16.55
MAKSĀJAMS PEC 3 mēn.

Vecākā Latviešu Aluminija Kompanija Kanadā

NORTHFLEX ALUMINUM CO. LTD.

PL 7-1140 124 MANVILLE RD. SCARBOROUGH PL 7-1149

ALUMINIJA LAIVU DEP.

PIEDĀVĀ: PAR FABRIKAS CENĀM 12 un 14 pēdu metinātas aluminija laivas. Negrimstošas, 52 inču platas. Ar labiem pamākumiem lietotas kara laikā. Mēs esam vienīgie šāda tipa laivu ražotāji KANADĀ. Pasūtinājumus pieņemam nākošai sezonai. Pasūtinlet šodien ļieši no fabrikas.

VELTAS TOMAS
SONETU IZLASE
MŪŽĪGĀ SPĒLE
DAIŅA MIEZĀJA mākslinieciskā ietērpā.

Saturā: filozofiskas pārdomas par mūžības jautājumiem;
krāšņi uzburtas dzimtenes un Kanadas dabas ainavas;
mūsu tautas un zemes neseno ciņu pagātni aptveroša patriotiskā dzeja;
arī dzejnieces raksturīgās, dziļi pārdzīvotās mīlestības tēmas.

Šī jaukā grāmata dabūjama lielākajās grāmatnīcās vai galvenajā pārstāvniecībā

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., CANADA.
Dariet prieku saviem tuviniekiem un draugiem, dāviniet
V. Tomas **Mūžīgā spēle.** Cena $2.95.

Z. GRUNDMANIS
GRĀMATVEDIS
Ienākumu nodokļu aprēķini, financiāli pārskati.
INFORMĀCIJA — CH 4-3244.

A. EGLĪTIS —
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
IERIKO TV ANTĒNAS. Atvērts līdz plkst. 9 vakarā 6 dienas.
IZIRĒ TV par $8.- MĒNESĪ.
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

Ziema bija, ne vasara,
Nezied vairs purenīši . . .
Bet, ja kādam sirds kāro ziedošas puķes,

LAIPNI LŪDZAM IEGRIEZTIES
CALLAS
PUĶU VEIKALĀ.
Tautiski izstrādājumi.
727 DANFORTH AVE.
HO 6-9911. TORONTO.

ATKAL DABŪJAMAS GRĀMATAS:

Latviešu pareizrakstības vārdnīca 5.—8. kl.	$1.00
VALODIŅA	$1.00
VIEGLĀ GAITA	$1.35
M. Ziemeļu dienas-Krones IKDIENAS un SVĒTKU GALDS	$6.85
Dz. Zeberiņas — ĢIMENES PAVARDS	$4.50
U. Ģērmaņa — LATVIEŠU TAUTAS PIEDZĪVOJUMI	$5.50

JAUNĀKĀS GRĀMATAS:

A. Dziļuma — NOKALTIS ZARS — romāns	$3.20
K. Ķezbera — MAINAS HERCOGISTE — romāns	$3.60
J. Ziemeļnieka — KOPOTI STĀSTI	$4.50
T. Zeltiņa — DRUPU REPUBLIKA — romāns	$5.20
KALEVALA — Somu tautas eps	$8.40
V. Toma — ALDAUNE — romāns	$3.80
V. Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE — dzejas	$2.95
Māc. A. Ozols STĀSTI PAR JĒZU	0.90
Māc. A. Ozols TICĪBAS MĀCĪBA, 3.—4. kl.	1.50

Pieprasiet
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto 2-B, Ont.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ
SPIESTUVE TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
VIZĪTKARTES,
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
KONCERTU PROGRAMMAS,
SARIKOJUMU BIĻETES,
PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792,
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

ALVIRU, JĀŅA dēlu, BĒTERI meklē piederīgie Latvijā
Ja kāds ko zinātu par viņu, lūdz rakstīt:
Mr. A. TIMERMANIS, RADIUM HILL, S.A., AUSTRALIA.

Meklē ARVĪDU, KĀRĻA dēlu, VEITMANI, dzimis 21. 11. 21.
Ja kāds par viņu ko zinātu, lūdz rakstīt: Mrs. E. PĻAVIŅS, 166 VENTURA AVE., OSBORNEVILLE. S.A. AUSTRALIA.

Kingston - Woodbine raj.
IZĪRĒJAMAS
3 istabas un virtuve, kā arī 2 istabas un virtuve. Parkošanas iespējas. Zvanīt pēc plkst. 4 p. p. OX 9-1435, Toronto.

Broadview- Danforth raj.
IZĪRĒJAMA
gaiša, saulaina mēbelēta istaba 2. stāvā ar virtuvi un citām ērtībām vieniniekam / cei. Klusā mājā. Parkošanas iespējas. Zvanīt ME 3-5947, Toronto.

LATVIJAS AMERIKĀ pārstāvis ST. KATARINĒS
H. Greble, 85 Maple St., St. Catharines, Ont., kārte abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

C. G. TODD LTD.
REAL ESTATE
Aizdevumu sagāde. Lielākais nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas birojs Hamiltonā.
418 MAIN ST., E., HAMILTON.
OJĀRS IEVIŅŠ. Tel. JA 8-6336. VALDIS TUKLERS.

ISTABU un VIRTUVI meklē ģimene mājā, kur kāds varētu pieskatīt 8 gadu vecu zēnu no skolas brīvajā laikā.
Vēlams Toronto ziemelos.
Zvanīt RU 1-9410.

ĒDIENVEIKALS EIROPIEŠU GAUMĒ **EUROPE,**
756 QUEEN ST., W., TORONTO. TEL.: EM 4-9641.
(starp Bellwood un Claremont ielām).
ATVĒRTS 7 DIENAS NEDĒĻĀ, no pl. 6 rītā līdz 8.30 vak.
MŪSU CENAS IR ZEMAS, BET LIELISKAS. MALTĪTES.
Runājam dažādas eiropiešu valodas.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

NUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Pūpolu svētdienā, 26. martā pl. 1 **Betlemes** baznīcā jauniešu iesvēte un dievgalds, māc. R. Zariņš, A. Ozols un O. Gulbis; spredikos māc. Ed. Pavasars no Hamiltonas, dziedās soliste Skaidrīte Prince un draudzes koris, diriģents un ērģelnieks Bruno Skulte; apskš. zālē grāmatu galds un dāmu komitejas kafija.

Dievgalds Klusajā nedēļā: Zaļās Ceturtdienas vak. **Beišoras** Sv. Lūka baznīcā, māc. O. Gulbis; Lielās Piektdienas vak. trīs vietās: pl. 6 **Fr**īportas Kristus baznīcā māc. O. Gulbis, pl. 6.30 **Bronksas** Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols un pl. 8 vak. **Betlemes** baznīcā, māc. R. Zariņš.

Kusajā sestdienā, 1. aprīlī, pl. 6 v. **Port Vašingtonā** Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. O. Gulbis.

Klusajā sesdienā, 1. aprīlī, pl 8 vak. **Betlemes** baznīcā Bruno Skultes sagatavota italiešu komponista Pergolezes Stabat Mater, dziedās sieviešu koris ar solistēm Izoldi Pulciņu-Baumani un Hertu Lūsi, spēlēs instrumentāls ansamblis, A. Bērzkalna ērģeļu pavadījums, diriģents Bruno Skulte.

DETROITA

Detroitas ev.-lut. latviešu Kristus draudzes Lieldienu dievkalpojums ar dievgaldu svētdien, 2. aprīlī, pl. 2 p.p. Sv. Marka baznīcā. (1045 E. Grand Blvd.). Prāv. A. Skrodelis.

ČIKAGĀ

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand St.

Svētdien, 26. martā, pl. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola. Pl. 11 Pūpolsvētdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Aurorā (Ill.) 26. martā, pl. 3 p.p. **Pūpolsvētdienas dievkalpo**jums ar dievgaldu. Svētdienas skola. Māc. A. Rautenšilds.

Pūpolsvētdienā, pl. 4.30 p.p. Sv. Pēteŗa lut. baznīcā garīgs koncerts.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Jāņa draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu, plkst. 10,00 rītā, draudzes baznīcā, 1701 N. Richmond ielā. Māc. G. Straumanis

Čikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420

Sv. Pāvila draudze, 1644 So., 11th Ave., Maivudā.

Dievkalpojumi ik svētdienu, plkst. 11-os. Svētdienas skola ik svētdienu: sākas plkst. 9.30.

Kalamazū Sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S - 7th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W., Ohio St., māc. A. Stefenbergs.

Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu, pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakarū, pl. 7,30.

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pēteŗa baznīcā, Sparks ielā.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave., Belwood. Ill.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 4-4619.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1.1

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 328 S., Rose St., tel. 4-8255.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave.,

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. Kristus draudzes dievkalpojumi draudzes baznīcā, 1900 W. Washington ielā katru svētdienu, pl. 11.00 rītā. Draudzes svētdienas skola pl. 10.30 dienā. Māc. J. Meisters.

LOSANDŽELOSĀ

Dienvidkalifornijas latviešu ev.-lut. draudzē (māc. E. Caune, WE 6-0911, baznīca 2450 Griffin Ave., L. A. 31).

Dienvidkalifornijas latviešu ev.-lut. draudzē Pūpolu svētdienā, 26. martā, plkst. 11.00 dievkalpojums ar draudzes padomes un dāmu komitejas ievešanu. Solists Annija Vītola no Ņujorkas.

Lielā Pietdienā, plkst 7.00 vakarā dievkalpojums ar dievgaldu. Solists Andrejs Kurmiņš.

Pirmās Lieldienās, 2. aprīlī, pl 9.00 no rīta dievkalpojums. Solists Olga Reičenava-Lakin. Pēc dievkalpojuma plkst. 10.00 Lieldienu brokastu galds draudzes zālē.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 427 Van Norman St., Port Arthur, Ont., tel. DI 4-0302.

Svētdien, 26. martā, pl. 1.00 Pūpolsvētdienas dievkalpojums

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 26. martā, Pūpolsvētdienā, pl. 11 no rīta dievkalpojums ar dievgaldu.

Lielajā Piektdienā, 31. martā, pl. 11.00 rītā dievkalpojums ar dievgaldu.

Dziedās draudzes koris.

Pirmās Lieldienās, 2. aprīlī, pl. 10 rītā dievkalpojums.

Sestdien, 8. aprīlī, pl. 8 vakarā draudzes kora koncerts.

Svētdien, 9. aprīlī, pl. 11-os rītā dievkalpojums.

Svētdien, 16. aprīlī, pl. 3 p.p. dievkalpojums.

Sākot ar marta mēnesi, **piektdienas** vakaros, plkst. 8 baznīcas apakšējā stāva mazajā zālē notiek bībeles stundas ar diskusijām par reliģijas un ticības jautājumiem mācītāja vadībā.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont., tel. LE 6-2510.

26. martā, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā Pūpolu svētdienas dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

30. martā, plkst. 6 vakarā Trīsvienības baznīcā Zaļās Ceturtdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Māc J. Vējiņš un A. Lūsis.

31. martā, plkst 6 vakarā Jāņa baznīcā Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. J. Vējiņš un A. Lūsis.

2. aprīlī, plkst. 5.30 no rīta Jāņa baznīcā Lieldienu rīta dievkalpojums. Dievkalpojumā dziedās „Dainas" koris diriģ. J. Ciruļa vadībā; plkst 2 p.p. Trīsvienības baznīcā Lieldienu dievkalpojums.

Dievgaldnieki Zaļās Ceturtdienas un Lielās Piektās dievkalpojumiem lūgti jau laikus pieteikties pie mācītāja.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

31. martā, Lielajā Piektdienā, plkst. 5 p.p. dievkalpojums ar dievgaldu.

2. aprīlī, Lieldienās, plkst. 6 rītā dievkalpojums.

Bramptonā Latviešu ev.-lut. draudzē: Pūpolu svētdienā, 26. martā, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums ar dievgaldu Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars, 209 E., 38th St., Hamilton, Ont. Tel. FUlton 3-1182.

Hamiltonas, latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2365.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

SV. KATARĪNES

Māc. J. Praulinš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē Zaļās Ceturtdienas dievkalpojums ar dievgaldu 30. martā, pl. 8.00 vakarā Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave. Dziesmu lapiņas.

Londonas latv. ev. - lut. draudzes dievkalpojums Lielajā Piektdienā 31. martā pl. 3 p.p. Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborn Sts. Diekalpojums ar dievgaldu. Dziesmu lapiņas.

26. 3. Londonā dievkalpojums nenotiks.

Niagarā latviešu ev. - lut. dr. anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

Niagaras (Ont.) latv. ev. - lut. dr. dievkalpojums ar dievgaldu Lieldienās, 2. apr. pl. 2. p.p.

VINIPEGĀ

Latviešu Sv. Krusta draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Lūkasa baznīcā, Hartford un McGregor ielu stūrī

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel. RE 3-3906.

Dievkalpojumi notiek St. Peter's Lutheran Church, Sparks at Bay St.):

31. martā, plkst. 5 p.p. dievkalpojums ar dievgaldu.

Norandas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums ar dievgaldu Pūpolu svētdienā, 26. martā, pl. 4 p.p. United baznīcā. Prāv. A. Skrodelis.

Svētdienas skola sestdien, 25. martā, pl. 2 p.p.

Virdžinijtaunas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums ar dievgaldu Pūpolu svētdienā, 26. martā, pl. 1 p.p. anglikāņu baznīcā. Prāv. A. Skrodelis.

Svētdienas skola 26. martā, pl. 10-12 no rīta.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viaeur ielu stūrī.

26. martā, Pūpolu svētdienā, pl. 2 p.p. jaunatnes dievkalpojums kopā ar pārējiem.

31. martā, plkst. 2 p.p. Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Dievgaldnieki lūgti pieteikties pirms dievkalpojuma baznīcā pēc plkst. 1. p.p.

Māc. Arturs Voškus.

Dievkalpojumi notiek Jāņa ev. lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave. (pie Monkland Ave.). Draudzes nams, kanceleja un māc. dzīvoklis — 3438 Rosedale Ave., tālr. HU 9-3224. Draudzes priekšnieks: A.Spūrmanis, 8106 Arcadian Rd., Montreal 29, P. Q., tālr. HU 1-4948: draudzes kasieris: A.Spura, 606 - 64th Ave., L'Abor a Plouffe, P. Q. tālr. MU 1-5890.

Pūpolu svētdienā, 26. martā, pl. 1.30 p. p. dievkalpojums ar dievgaldu.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Pūpolu svētdienā, 26. martā, pl. 1.30 p.p. dievkalpojums ar dievgaldu.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos pl. 10.45—11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu; viļņa garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218

SŪTIET PĀRTIKAS SAIŅUS SAVIEM PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU

PIEDĀVĀJAM:

20	mārc. Cukurs	$15.90
40	" Cukurs	$23.90
20	" Kviešu milti	$15.75
40	" Kviešu milti	$23.50
20	" Rīsi	$17.75
20	" Mājturības ziepes	$25.50
10	" Makaroni	$14.75
10	" Šokolāde	$33.00
10	" Cepamā eļļa	$20.00
10	" Žāvētie augļi — dažādi	$19.00
10	" Medus	$22.50
10	" Piena pulveris	$20.90
10	" Sviests	$24.50
10	" Kausēti taukī	$19.50
20	" Kausēti tauki	$29.50
10	" Margarīns	$20.00

Tauki, sviests un margarīns ir speciālās kannās, tā kā tas atbilst ievešanas noteikumiem.

SAINIS „Ģimenei speciāli" $39.60

500 g Pupiņu kafija
500 g Holandes šokolāde
200 g Ceilonas tēja
1000 g Cukurs
500 g Cepamā eļļa
500 g Siers
1000 g Kviešu milti
1000 g Rīsi
500 g Žāvēti augļi
500 g Bekons
500 g Šķiņķis
500 g Rozīnes
500 g Karaņeles
500 g Konfektes
250 g Pipari
500 g Amerikāņu cigaretes

SAINIS „SUPER" $32.00

5 mārc. Šķiņķis
5 " Bekons
5 " Lauku Salami

Šo saiņu cenās ir ieskaitīts viss, tā ka saņēmējam nekas vairāk nav jāmaksā. $2.- ir jāpieskaita, ja paciņu sūta uz Āzijas Padomiju.

SAINIS „GR 118" $22.40

5 mārc. Rīsi
5 " Cukurs
5 " Salami
5 " Kviešu milti

SAINIS „CERĪBA" $26.60

500 g Pupiņkafija
500 g Holandes kakao
500 g Šokolāde
200 g Ceilonas tēja
1000 g Konfektes
1000 g Cukurs
500 g Rozīnes
500 g Zemes rieksti

SAINIS „777" $21.90

5 mārc. Bekons
5 " Rīsi
5 " Kviešu milti
5 " Cukurs

SAINIS „FAVORITE" $30.60

5 mārc. Cepamā eļļa
5 " Cukurs
5 " Šķiņķis
5 " Bekons

SAINIS „ZVAIGZNE" $25.00

10 mārc. Cukurs
5 " Cepamā eļļa
5 " Bekons

SAINIS „R" $35.00

500 g Pupiņkafija
500 g Holandes kakao
500 g Holandes šokolāde
1000 g Cepamā eļļa
1000 g Cukurs
1000 g Rīsi
500 g Siers
1000 g Bekons
1000 g Šķiņķis
1000 g Žāvēti augļi

SAINIS „SPECIĀLI" $39.00

500 g Pupiņkafija
10 mārc. Cukurs
10 " Kviešu milti
10 " Rīsi
5 " Bekons
2½ " Cepamā eļļa
2½ " Šķiņķis

Pasūtinot saini, miniet tikai saiņa nosaukumu un cenu. Uzdodiet pareizu saņēmēja vārdu un uzvārdu ar pilnu adresi. Visi saiņi ir apdrošināti. Saņemšanas laiks — 4 nedēļas. Pasūtinājumus adresējiet

DAUGAVAS VANAGU SAINĪŠU NODAĻAI
123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, Canada.

Samaksu par saini sūtiet ar čeku vai pasta naudas pārvedumu uz vārdu DAUGAVAS VANAGI.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada. vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāsi, 301 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

A. E. LE PAGE
LIMITED REALTORS
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD
Pārstāvis Konst. KĀRKLIŅŠ
982 DANFORTH AVE., TORONTO.
Birojā: HO 5-7527. Mājās: HO 6-5024.

ĪPAŠUMI UN VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS.

BIRCHMONT - LAWRENCE: 5% obligācija. Vienreizēji īīra un patīkama 6 istabu divos stāvos atsevišķa dubultķieģeļu māja. Eļļas apkure, moderna virtuve, vannas istaba, privāts iebraucamais ceļš, tuvu satiksmei. Cena $13.900,-.

DANFORTH - PHARMACY: ½ bloku ziemeļos no Danforth — 6 istabu dubultķieģeļu māja ar garāžas iespējām, gāzes apkure, moderna virtuve, vannas istaba. Cena $10.500,-.

YONGE - LAWRENCE: 2 virtuves un 2 vannas istabas — 6 istabu dubultķieģeļu māja ar iebraucamo ceļu un garāžu. II stāvs ienes gadā $840,-.

Sagādājam iztrūkstošo naudu iemaksām par zemiem procentiem.

✝

Mūsu mīļais tēvs un vecaistēvs

KĀRLIS DREIMANIS

dzimis 1879. gada 29. martā Koknesē, miris 1961. gada 22. martā Toronto, Kanadā.

Vismīļākā piemiņā viņu paturēs MEITA, ZNOTS un MAZDĒLS KANADĀ, PIEDERĪGIE LATVIJĀ, VĀCIJĀ, AUSTRĀLIJĀ un ASV.

Sapni par dzimteni pagalvī liekšu . . .

✝

OSVALDS BĒRZIŅŠ

dzimis 1904. gada 17. decembrī, miris 1961. gada 8. martā.

1. EV. - LUT. LATVIEŠU DRAUDZES PALĪDZĪBAS FONDS TORONTO.

VAI PORTUGALEI IZDOSIES NOTURĒT ANGOLU?

No visām neseno laiku kolonijū valstīm Portugale vienīgā līdz pat šim brīdim palikusi „neiedragāta", spējusi un pratusi noturēt itin visas gadsimtu tecējumā iegūtās aizjūras zemes. Pēdējā laikā pret to tomēr savilkušies tik biezi draudu mākoņi, ka mostas šaubas, vai šoreiz tas vairs izdosies. Pirmais lielais trieciens, kā zināms, vērsies pret portugaļu Rietumafrikas territoriju Lejas Gvinejā, Afrikas tropu joslas rietumu malā — pret Angolu.

Apvienotajās Nācijās 15. martā iesniegta un pieņemta pat īpaša rezolūcija, ar prasību izmeklēt, kas notiek Angolā. Par šo rezolūciju balsoja arī ASV un, saprotams, portugaļi par to ne vien pārsteigti, bet arī ne mazumu satraukti un sašutuši. Ievērojot, ka Portugale visas savas aizjūras zemes, pretēji britu imperijai, ieskata par nedalāmu un neķķirāmu valsts sastāvdaļu, AN rezolūciju te patiešām iespējams iztulkot kā „iejaukšanos" kādas valsts „iekšējās lietās".

Portugales laikraksti, kas paķķauti valsts uzraudzībai, rezolūcijas pieņemšanu salīdzina ar Mincheni pirms 2. pasaules kara. „. . . Minchenes notikumi nemaz nav tik seni, un ASV vajadzētu to vēl labāk atcerēties nekā mums," raksta „O Seculo". Valdības oficiozs, kā mums savā laikā „Valdības Vēstnesis", saka: „Viens no vadošiem faktoriem Afrikas atstāšanā bija Amerikas spiediens ,lai pielabinātos krieviem." Un tālāk: „Vai mēs tagad pieredzēsim, ka ASV atstāj arī pašu Eiropu?" jautā „Dioro de Monha". — Tas vien jau norāda, ka portugaļi sākuši nojaust briesmas ne vien savām aizjūras zemēm, bet pat visai Eiropai.

Tai pašā laikā, kad AN pieņēma rezolūciju, kā portugaļu laikraksti ļoti piesardzīgi ziņo, Angolā norisinājušies „plaši izklaidēti", bet „vienlaicīgi" uzbrukumi galvenokārt baltajiem un muitas posteņiem. Ir ziņas par noslepkavotiem un ievainotiem, kā arī par steidzīgu policijas spēku, izsēdināšanu uz apdraudētajām vietām Angolas ziemeļu nomalē, Kongo pierobežā. Šais ziņojumos norādīts, ka šie uzbrukumi nākot no ārpuses, pēc visām zīmēm — no Kongo.

Vienā ziņā pati Portugale latviešu trimdiniekus var sevišķi interesēt, jo šai tāda paša lieluma grupas valstij, kā mūsu Latvija, valsts iekārta kopš 1933. gada daudzējādā ziņā stipri līdzīga tai, kas mūsu zemē bija pēc 1934. gada, atskaitot aizjūras zemju īpašumus, kuŗu Latvijai nebija.

Svarīgi arī, ka ne jau pašas, Angolas tautas prasa šai zemes malai pašnoteikšanos, un eventuālu atdalīšanos no Portugales, bet šādi ierosinājumi nāk no t. s. „saimnieciskajām aprindām" ārpusē, kuŗām nav ne mazākās intereses par to, ko kāda tauta domā.

Angola, pilnā vārdā „Angola Occidental e Portugae", būtībā ir milzīga zemes mala Vidusafrikā. Aizņemot 1,247.000 kv. km., tā pārsniedz Latviju turpat 20 reizes. Tomēr šai milzu platībā iedzīvotāju tikai 4,6 miljoni (1959.), caurmērā 4 uz kv. km. Reti apdzīvota zeme!

Portugalieši Angolas krastos ieradušies jau 15. g. s. beigu posmā. No eiropiešiem pats pirmais portugaliešu jūras braucējs Diego Cão atklāj Kongo grīvu 1485. gadā un līdz 1488. gadam aizvirzās līdz pat Kunenei, tagadējās Angolas dienvidos. Kad uz jūrām pieaug holandiešu vara, Angolas krasti uz laiku (1640.—1648.) nonāk Holandes virskundzībā. Portugale to vēlāk atkal atgūst.

Viens no lielākajiem starptautiskajiem saspīlējumiem ap šo piekrasti savelkas pagājušā gadsimta beigās, kad toreizējā Vācijas kanclers Bismarks sasauca konferenci (1885. g.) un patiešām vācieši „izcirta" 40 km platu gaiteni cauri portugaliešu īpašumiem. Tā nelielais Kabindas atgriezums (7560 kv. km) palika Kongo grīvas ziemeļos, atdalīts no pārējās Angolas. Tā kā tai laikā nebija parasts rēķināties ne ar iezemiešu tautu etnografiskajiem apgabaliem, ne ģeografiskajiem apstākļiem, visa šīs zemes daļas sagraizīšana mākslīgos „īpašumu" gabalos liek sevi manīt mūsu dienu Afrikas krizēs, sevišķi Kongo un pašreiz arī Angolā.

Zemes virsma Angolā ne ar ko daudz neatšķiras no Afrikai raksturīgās, vienmuļās plakankalnes ar samērā strauju noplakumu jūras pusē. Angolas vidienē iezīmējas vecu, nodilušu kalnu pamatnes, kas paceļas pāri 2000 m virs jūras līmeņa t. s. Bihē augstienē, kur visas Angolas augstākais kalns Elongo aizsniedz 2620 m. Šī Bihē augstiene zīmīga tai ziņā, ka tā veido ūdenssķirtni Kongo un Sambezi baseiniem. Nelielas upes no tās traucas arī tiešī jūrā.

Kā jau tropu joslā Angolā pārsvarā savana. Kuplie tropu lietus meži aug vienīgi ziemeļu malā **brot** rietumiem vērsto kalnu nogāzēs un upju ielejās. Virzoties uz dienvidiem, seko mežu stepe, krūmāju biezokņi un beidzot Kalahuri tuksneša stepe iekšzemē un Namibu tuksneša kāpas piekrastē.

Iezemiešu sakārtā lielā pārsvarā bantu nēģeŗu ciltis, bet dienvidos arī bušmeņu drumslas. Paretam mūža mežos sastopami arī pigmēji.

No visiem 4,6 miljoniem balto tikai ap 2% (109.569). Viss lielumlielais vairums iezemiešu.

Starp eiropiešu ienācējiem īpaši izceļas vācu un būru zemnieki, kuŗi apmetušies vidienes augstienē un kuŗu rokās turpat vai visa Angolas lauksaimniecība. Portugalieši un jaukteņi lielāko tiesu dzīvo pilsētās. Izglītības ziņā Angola pieder pie vistumšākajiem apgabaliem pasaulē, pret ko sevišķi asi vērsusies AN kultūras nozare (99% analfabētu).

No saimnieciskā viedokļa Angola patiešām ir lielu iespēju zeme, bet šīs iespējas līdz šim pavāji izmantotas. Lauksaimniecībā iespējams nodarboties kā ar lopkopību, tā it īpaši ar zemkopību. Lopkopībā pārsvarā govis (tūkstošos) 1214, aitas 118, kazas 405, cūkas 275, kas, salīdzinot ar milzu platību, gaužām maz.

Zemkopībā, sakarā ar tropu klimatu un vertikālajām joslām augstienē, augu izvēle jo liela. Sēj labību, galvenokārt, maisu un miletu, pupas, audzē cukurniedres, kafiju, kokvilnu, tabaku, bet palmu eļļu un palmu kodolus iegūst kā no plantācijās audzētām palmām, tā savvaļā augošajām. Arī te iespējas vēl ļoti lielas.

Dzestrā Benguēlas jūras straume, kas plūst gar Angolas krastiem, ārkārtīgi bagāta zivīm. Te zvejo ne vien portugalieši, bet arī norvēģi. Angola tad nu arī izved kā žāvētas zivis, tā zivju miltus.

Lielas un nozīmigas ir arī zemes bagātības. Ziemeļaustrumos bagātas dimantu atradnes (8—900 tūkstoši karatu gadā), kā arī sudrabs, varš, sērs, mangans, akmeņogles, dzelzs un pats galvenais nafta. Pirmie naftas urbumi paveikti 1958. gadā, bet izmantošana apstājusies. —

Visas šīs bagātības un saimnieciskās iespējas kopā tad nu arī šai laikā izraisījušas „ārpasaules" interesi par Angolas turpmāko likteni. Saprotams, savs iespaids te ir arī rašu sacensībai, kas jau izpaužas balto slepkavošanā un draud pieņemties niknumā. — Nemieri briest arī paša galvaspilsētā Luandā (190.000 iedz.), kā arī Lobito (32.000) un pat turpmākajā galvaspilsētā Nova Lisbon.

Vai portugaļiem izdosies noturēties arī šoreiz, kad pret viņiem vērsusies arī AN rezolūcija, un paturēt savās rokās kā Angolu, tā Mozambiku un citas mazākas zemes, pagrūti ticēt. Rex

Ņujorkas Latviešu biedrības sarīkojumā ievēlētā skaistuma karaliene Māra Straumiņa ar savām galma dāmām Rūtu Zikmani un Birutu Nazaru. Foto: Bruno Rozītis

Pa skuju taku

22. martā 80 gadu vecumā ar sirdstrieku miris Kārlis Dreimanis. Nelaiķi izvadīs 24. martā, pl. 3 p.p. no J. R. Morris apbedīšanas biroja, 665 Spadina Ave., Toronto, uz Park Lawn kapsētu.

NOPELNU NOZĪME B. BUDKĒVICAM

Ap 200 apmeklētāju bija ieradušies uz sportistu saviesīgo vakaru, kur A. Ozoliņš pasniedza Ņujorkas latviešu sporta biedrības volejbola vienībai izcīnīto A. Bļodnieka balvu. Biedrības pr-ks A. Lezdkalns, godinot ASV basketbola meistarvienību „Rakti", pasniedza katram vienības dalībniekam mazu piemiņas balvu. ALA's sporta pārvaldes uzdevumā J. Avens pasniedza B. Budkēvicam piešķirto Nopelnu nozīmi par viņa rosīgo darbību sporta laukā. Dāmas bija gādājušas par garšīgām maizītēm un dzērieniem. Vakars pagāja lielā sirsnībā; bija viesi no Filadelfijas, Ņūdžersijas, Vilimantikas un Bostonas.

DV Ontario meistars basketbolā

DV uzvar latviešu YMCAs vienību 100:48, puslaiks 43:15. Ar šo spēli DV kvalificējušies Kanadas meistarības finālam.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

25. martā — Jaunās Gaitas „Koktelis" — literārs sarīkojums.
6., 7. un 8. aprilī „ Canadian Junior Ballet" sabiedrības izrādes Hart House teātrī.
6. aprilī — Mdnieku un makšķernieku kluba sezonas slēgšanas balle Columbus zālē.
8. aprilī — 1. ev.-lut. draudzes koŗa Garīgs koncerts Sv. Andreja baznīcā.
9. aprilī — TLB — Referātu un filmu pēcpusdiena.
14. aprilī — DV futbolistu balle ar „Miss Football" vēlēšanām Ungāru zālē, 245 College ielā.
15 aprilī — Paulas Brīvkalnes koncerts.
16. aprilī — T. Ķeniņa studijas audzēkņu vakars Sv. Andreja baznīcas zālē.
22. aprilī — Viestura koŗa koncerts.
22. aprilī — Toronto latviešu kalnoju vienības pavasara deju vakars Kolumbus zālē.
29. aprilī — DV Latviešu jaunā teātŗa Bostonā viesizrāde „Māja naktī", R. Birgaļa režijā.
30. aprilī — TLB dāmu komitejas sarīkojums.
6. maijā — Maija balle Palace Pier telpās.
7. maijā Sestdienas skolas Ģimenes diena.
13. maijā — Kurzemes cietokšņa krišanas piemiņas sarīkojums. Svētdien, 14. maijā, plkst. 6 vak. Lansdowne kino teātŗa telpās A. Brigaderes pasaku lugas „Princese Gundega un karalis Brusubārda" pirmizrāde.
18. maijā — T. Brilta koncerts. Kanadas koncertapvienības sarīkojumā.
27. maijā — TLTA sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts.
28. maijā — Sidrabenē — Pavasaŗa svētki bērniem un pieaugušiem.

HAMILTONA

26. martā — Jauno rakstnieku rīts.
9. aprilī — Brigaderes vakars, Ventas gaidu vienības sarīkojums baznīcas zālē.
15. aprilī — Apvienotā vīru koŗa „Viesturs" koncerts, Rīko HLB.
16. aprilī — Toronto 1. latviešu ev.-lut. draudzes koŗa garīgais koncerts baznīcas telpās.
30. aprilī — Hamiltonas DV Vanadžu sarīkojums.
6. maijā — HMMK balle Rainbow zālē.
28. maijā — draudzes dāmu komitejas sarīkojums baznīcas zālē.

ST. KATARĪNES

26. martā, plkst. 3.00 p. p. DV teātris viesosies St. Katarīnēs, Mayvood skolas zālē, ar Ibsena lugu „Jons Gabriels Borgmans".
8. aprilī viru koŗa Viesturs koncerts Atlanta kluba telpās.

NIAGARĀ

13. maijā — Tradicionālie Niagaras ziedu svētki un jaunatnes vienību turnīrs basketbolā.
1. un 2. jūlijā — gadskārtējās draudzības un jaunatnes die[illegible].

KANADAS CHRONIKA

(Pārnesums no 2. lpp.)

saimniecības noteikumiem un informēja par nekustamā īpašuma stāvokli, norādot, ka pag. vasarā tur ciemojušies daudzi lauku gaisa cienītāji. Pēc novērojumiem varot secināt, ka īpašums vienības dalībniekiem patīk, un V. Miklašēvics aicināja vienības locekļus neliegt savu ārtavu īpašuma izdaiļošanai un izkopšanai. Īpašums ir iecerēts kā vienības locekļu atpūtas vieta, to var arī izmantot apbūves gabalu iekārtošanai. Darba plānu veikšanai paredzēja attiecīgus līdzekļus, pieņemot budžetu — $2137,27 apmērā, ko reālizēt uzdeva jaunajiem pilnvarniekiem. Sapulce nolēma, ka kopas loc. (kuŗu saistības ir $20,- iemaksa) 1961. gada budžeta reālizēšanai izdarāma papildus iemaksa $10,-, kas nokārtojama līdz 1. jūnijam (grūtību gadījumos maksājumus var izdarīt arī periodiski). Par nekustamā īpašuma pilnvarniekiem pilnsapulce ievēlēja V. Miklašēvicu (37 b.), A. Začu (26 b.), D. Senkanu (23 b.) P. Ertu (22 b.) un A. Gertmani (20 b.). Vienības pr-ks aicināja atbalstīt pilnvarnieku darbu, kuŗu pilnvaru periodu noteica uz 3 gadiem. Lauku īpašuma „Mežciems" pilnvarnieku pārvalde darbosies sek. sastāvā: V. Miklaševics (pr-dis), A. Gertmanis (sekretārs), P. Erts (kasieris), A. Začs un D. Senkans (loc.).

© Angļu slavenais evaņģelists Toms Rīs viesosies Kanadā 7., 8. un 9. aprilī, kad Varsiti arēnā notiks plašas evaņģelizācijas sapulces, kuŗās aicināti arī latviešu baptisti. K.

LONDONA, ONT

© Londonas latviešiem bija zīmīgs š. g. 18. marta vakars, kad uzveda Ervīna Ūdra dziesmu lugu „Mežkungs Siliņš", šīs dzīves vietas autora, savu tautiešu teātŗa trupas spēkiem un savām vadjadzībām par labu DV Londonas nodaļas un LL kopas nama fondam. Izrādes apmeklētāju pieplūdums bija ļoti liels, Londonā pēdējā laikā reti piedzīvots. Bija ieradušies citu pilsētu tautieši un pat detroitieši. Un viņi, šķiet, nebija vīlušies, par ko liecina katra cēliena beigās skaļie ilgstošie aplausi un ziedi, kuŗus saņēma visi uzveduma dalībnieki un arī autors. Tēlotāji — visi amatieŗi — bija rūpīgi gatavojušies uzvedumam T. Zandersona režijā un ne bez panākumiem, īpaši mežziņa saimniecības vadītājas lomas tēlotāja I. Bērziņa, čigānietes lomā G. Bite un mežsarga lomas tēlotājs A. Ūdris. Tēlotāju dziedāšana, veiklā klavieŗu pavadījumā, arī nebija bez panākumiem, īpaši mežziņa meitas Anniņas dziesmas, kuŗas dziedāja šīs lomas tēlotāja E. Beitāne; čigāna lomas tēlotājs K. Atars ar savu dziesmu izpelnījās klausītāju aplausus. Īpaši augsti vērtēja mežа dekorācija — H. Rasmaņa gleznojums, kā arī bērziņi, kuŗus bija izgatavojis pats autors. Izrādes apmeklētāji ar lielu interesi sekoja tās norisei; reiz zēm atskaneja arī smiekli. Šķiet, ka dažiem tēlotājiem vajadzēja izskatīties vecākiem.

Ps.

NIAGARA

© Niagaras latviešu nama fonda pilnsapulcē piedalījās 13 dalībnieku. Par sapulces vadītāju ievēlēja P. Treijeru, bet par protokolistu A. Brūkli. Nama fonda pr- sēdis A. Šteinbachs ziņoja par fonda darbību un paveikto aizvadītajā gadā. Organizācijas savus brīvos līdzekļus nogulda uz 3%, bet par aizdevumiem fonds saņem 6%. Līdz šim bijuši 4 nogulditāji, kuŗu skaits drīzumā pieaugs uz seši. Dziesmu svētku rīcības komitejai aizdots $1.000.-, bet kopā ar aizdevumiem tautiešiem šī summa uzrāda $7.250,28. Pilnsapulce pārrunāja jautājumu par kreditsabiedribas dibināšanu, kuŗā būtu vēlama arī Sv. Katerinas tautiešu piedalīšanās. Nolēma šo jautājumu apsvērt un noskaidrot tuvāk. (Kreditsabiedrību dibināšana iespējama pie etniskām grupām, draudzēm, vai darba vietās, ja ir vairāk par 22 dalībniekiem).

Turpmākajā darbībā nolēma iespēju robežās turpināt līdzekļu uzkrāšanu. Latviešu namam Niagarā, apaļos skaitļos rakstot, ir jau tuvu pie $8.000,-. Revizijas komisijas ziņojumu sniedza Fr. Barkāns, norādot, ka fonda kase un dokumenti atrasti labākajā kārtībā, par ko pilnsapulce izteica valdei pateicību. Jaunajā valdē ievēlēja, un tā konstruējās šā: pr-sēdis A. Šteinbachs, sekr: J. Celms, kasieris R. Kolesnikovs, valdes loc. Fr. Barkāns un K. Sisenis.

MĀJU ĪPAŠNIEKI, SAGĀDĀJU
1-ās un 2-ās
OBLIGĀCIJAS
Visizdevīgākie maksāšanas noteikumi.
Nesaistoša informācija, ME 3-8305, Toronto.
V. LIEPIŅŠ,
PIRMAIS LATVIEŠU OBLIGĀCIJU BIROJS TORONTO.

VĒSTULES...

(Pārnesums no 2. lpp.)

Vairāk kā 40.000 nobendēja Sevastopolē, Jaltā. Kur palika tie miljoni zemnieku, mūsu lielāko darba rūķu, kas centīgi strādāja savās sētās un ģimenēs. Kādēļ tiek aizmirsti visi šie daudzie miljoni zvēriski nobendēto cilvēku? Tur tecēja ne vairs asiņu upes, bet viļņoja asiņu jūras, un tās viļņo vēl šodien . . . Kas tiesās šos noziedzniekus, kas sauks viņus vārdā?

Komūnisma dziļākie noslēpumi mūsu acīm nav atklāti. Kādēļ mums šodien tiesāt tikai Eichmanu, kad visas cilvēces slepkavas netiek tiesāti un saukti vārdā?

J. Ezergailis.

KAM ATBILDĪBA?

Latvijas Amerikā redakcijai:

LA 4. marta numurā ievietotai Aivas Bērziņas vēstulei, kuŗā viņa kritizē treškienas vakaru radio programmu latviešu valodā par kādas plates atskaņošanu ar vārdiem „Mūžam nerimst darba rosme Padomjzemē brīvajā", atsaucies Antons Ķivlenieks un saka, ka „ir radies cilvēks, kas šo darītāju (raidījumu organizētāju — J. O.) resp. viņa materiālos atbalstītājus grib notriept sarkanā krāsā". Ja vispār runājam par krāsām, tad minētos vārdus platē par baltiem gan saukt nevarēsim.

Ka latviešu radio raidījumi ir pozitīvs un vajadzīgs pasākums, par to neviens nešaubās, bet vienu gan nedrīkstētu aizmirst: padomjzemēs slavināšanai, kaut arī visskaistākajā melodijā vai paviršam īsos vārdos, raidījumos šaipus dzelzs aizkaram vietas nav. A. K. k-gs maldās, ja domā, ka šo vārdu sadzirdēšanai ir vajadzīga iepriekšēja sagatavošanās un „ļoti sasprindzināta uzmanība". Tos bez sevišķas ausu piepūles sadzirdēja ne tikai A. B. jkdze vien. Ar dzirdīgām ausīm, pirms programmas noraidīšanas, plates ieteiktu paklausīties arī raidījumu vadībai, tad pārrunas presē nākotnē būs liekas.

Jānis Ozols, Toronto.

Tantes atriebība

Ir nenoliedzama patiesība, ka dažs labs ar nepacietību gaida bagātu radu nāvi — īpaši, ja sagaidāms pamatīgs mantojums. Tādu ir gaidījuši arī bagātākās Ziemeļitalijas pilsētiņas Domodosolas iedzīvotājas Markvesas D. māsu dēli: divi kungi 70 un 73 gadu vecumā, kuŗi savu tanti dzīves laikā visādi kaitinājuši. Atverot mirušās tantes testamentu, abus kungus sagaidījis samērā nepatikams pārsteigums, jo manta novēlēta tam, kuŗš no viņiem abiem uzvarēs atklātības priekšā sarīkotā grieķu - romiešu cīņā. Lai abi cienījamie kungi nevarētu apšaubīt nelaikes gara spējas testamenta taisīšanas brīdī, un, lai pie mantojuma tie netiktu abi ar tiesas palīdzību — viņa savas gara spējas likusi pārbaudīt trim ārstiem. Atstāto mantojumu vēlās abi kungi, un Domodosolas laudis tagad ar nepacietību gaida sensācionālo laušanās sacīksti.

„SOCIĀLISMU VAI BRĪVĪBU?" — NEZINĀŠANA VAI DEMAGOĢIJA?

Latvijas Amerikā redakcijai:

Rakstā „Internacionālās kustības" ar apakšvirsrakstu „Brīvību vai sociālismu" Latvijas Amerikā 6. n-rā P. Greizis mēģina sabāzt komūnistus un demokrātiskos sociālistus vienā maisā.

Paņemot rokā modernās politiskās zinātnes kaut vai vistrūcīgāko kursu vai izlasot enciklopēdiskās vārdnīcās to, kas rakstīts zem virsraksta „Komūnisms", „Sociālisms" vai „Demokrātiskais sociālisms", tad atklājas sekojošas, gandrīz jau ikvienam zināmas patiesības:

1. Principiālā aškirība starp komūnistiem un sociālistiem ir tā, ka komūnisti stāv par **diktatūru**, tātad par nebrīvību, bet sociālisti par **demokratiju un brīvību**. Demokratija un brīviba ir sociālistu ideoloģijas neatņemamā sastāvdaļa, kadēļ sociālisti dažkārt tiek saukti par **demokratiskiem sociālistiem**, lai tos nesajauktu ar komūnistiem, kuŗi dažkārt melīgi arī sevi dēvē par sociālistiem, kaut gan viņu izveidotam despotiskam valsts kapitālismam nav nekas kopīgs ar sociālismu.

2. Sociālistu valdības ir pastāvējušas jau ilgus gadus, pat gadu desmitus, kā: Skandinavijas valstīs, Jaunzēlandē u. c., un Lielbritanijā pie varas bijušas jau divas sociālistu vai t. s. strādnieku valdības, un sociālisti, iegavuši politisko varu, nekur nav nodibinājuši diktatūru, bet ir palikuši pie demokratijas un nekur nav ierobežojuši kādu no t. s. pilsoniskām brīvībām. Kas iepazinies ar demokratiskā sociālisma ievērojamāko teorētiķu (kā Kautska, Austrijas bij. valsts prezidenta Rennera, Lielbritanijas bij. premjēra Etlija u. c.) darbiem, zinās, ka sociālistu galvenais mērķis ir **brīvība**, kuŗas pilnīgai sasniegšanai un nodrošināšanai sociālisms ir tikai līdzeklis, lai atsvabinātu cilvēku no vislielākās nebrīvības, kāda ir saimnieciskā atkarība vai arī bailes par ritdienu (bezdarbs u. c., kapitālisma likstas). Tādēļ sociālisti, nākot pie varas, vispirmā kārtā nodibina t. s. labklājības valsti (welfare state), vai citiem vārdiem — sociālo demokratiju.

3. Sociālisti nekad un nekur nav cīnījušies par **valsts kapitālismu**, bet gan par **sociālismu**.

4. Mūsu demokratiskajos laikos, zemēs, kur valda miers un labklājība", demokratiskie sociālisti nekur nedarbojas „apslēpti, klusi ar viltu un meliem, slēpjoties aiz citiem nosaukumiem", kā to apgalvo Greizis, bet organizējas atklātās politiskās partijās, cīnās ar demokratiskiem līdzekļiem par politiskās varas iegūšanu, un vienā no visaugstākā standarta „miera un labklājības zemēm" — Zviedrijā — valda **atklāti (ne slepeni)** jau gadus trīsdesmit, balstoties uz tautas vairākuma mandātu.

Arī Latvijā visā demokratiskās iekārtas pastāvēšanas laikā sociāldemokrati bija lielākā politiskā partija. Vai P. Greizis grib apgalvot, ka tā latviešu tautas daļa, kas balsoja par sociāldemokratiem, būtu vēlējusies zaudēt savu brīvību? K. D.